

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

**COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS**

**INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN**

SÉANCE PLÉNIÈRE

PLENUMVERGADERING

mercredi

woensdag

30-07-2003

30-07-2003

Après-midi

Namiddag

<i>cdH</i>	centre démocrate Humaniste
<i>CD&V</i>	Christen-Democratisch en Vlaams
<i>ECOLO</i>	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
<i>FN</i>	Front National
<i>MR</i>	Mouvement réformateur
<i>PS</i>	Parti socialiste
<i>sp.a-spirit</i>	Socialistische Partij Anders en Spirit
<i>VLAAMS BLOK</i>	Vlaams Blok
<i>VLD</i>	Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 51 0000/000	Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 51 0000/000	Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)
CRABV	Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)	CRABV	Beknopt Verslag (op blauw papier)
PLEN	Séance plénière (couverture blanche)	PLEN	Plenum (witte kaft)
COM	Réunion de commission (couverture beige)	COM	Commissievergadering (beige kaft)

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.laChambre.be</i>	<i>www.deKamer.be</i>
<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>

SOMMAIRE

Excusés	1
Assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe et Assemblée de l'Union de l'Europe occidentale	1
Assemblée parlementaire de l'organisation pour la sécurité et la coopération en Europe	2
Conseil interparlementaire consultatif de Benelux	3
PROJETS ET PROPOSITIONS	4
Projet de loi spéciale modifiant la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles (transmis par le Sénat) (129/1 à 4)	4
<i>Discussion générale</i>	4
Orateurs: Olivier Maingain , rapporteur, Servais Verherstraeten , Melchior Wathelet , Koen Bultinck , Louis Michel , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, Gerolf Annemans , Daniel Bacquelaine , président du groupe MR, Geert Lambert , Gérard Gobert , Stef Goris , Patrick Moriau , Hendrik Bogaert , Pieter De Crem , président du groupe CD&V, Dirk Van der Maele n, président du groupe sp.a-spirit, Geert Bourgeois	
<i>Discussion des articles</i>	45
Prise en considération de propositions	45
Eloge funèbre	46
Orateur: Louis Michel , vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères	
VOTES NOMINATIFS	46
Amendements et articles réservés du projet de loi modifiant la loi du 10 décembre 1997 interdisant la publicité pour les produits du tabac et créant un Fonds de lutte contre le tabagisme (128/1-3)	46
Ensemble du projet de loi modifiant la loi du 10 décembre 1997 interdisant la publicité pour les produits du tabac et créant un Fonds de lutte contre le tabagisme (128/1)	47
Orateur: Carl Devlies	
Amendements et articles réservés du projet de loi spéciale modifiant la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles (129/1)	47
Allocution du président	50
Orateur: Rik Daems , président du groupe VLD	
VOTES NOMINATIFS (CONTINUATION)	52
Ensemble du projet de loi spéciale modifiant la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles (129/1)	52

INHOUD

Berichten van verhindering	1
Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa en Vergadering van de Westeuropese Unie	1
Parlementaire Vergadering van de organisatie voor de veiligheid en de samenwerking in Europa	2
Raadgevende interparlementaire Benelux-Raad	3
ONTWERPEN EN VOORSTELLEN	4
Ontwerp van bijzondere wet tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (overgezonden door de Senaat) (129/1 tot 4)	4
<i>Algemene besprekking</i>	4
Sprekers: Olivier Maingain , rapporteur, Servais Verherstraeten , Melchior Wathelet , Koen Bultinck , Louis Michel , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, Gerolf Annemans , Daniel Bacquelaine , voorzitter van de MR-fractie, Geert Lambert , Gérard Gobert , Stef Goris , Patrick Moriau , Hendrik Bogaert , Pieter De Crem , voorzitter van de CD&V-fractie, Dirk Van der Maele n, voorzitter van de sp.a-spirit-fractie, Geert Bourgeois	
<i>Besprekking van de artikelen</i>	45
Inoverwegneming van voorstellen	45
Rouwhalte	46
Spreker: Louis Michel , vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken	
NAAMSTEMMINGEN	46
Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 10 december 1997 houdende verbod op de reclame voor tabaksproducten en tot oprichting van een Fonds ter bestrijding van het tabaksgebruik (128/1-3)	46
Geheel van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 10 december 1997 houdende verbod op de reclame voor tabaksproducten en tot oprichting van een Fonds ter bestrijding van het tabaksgebruik (128/1)	47
Spreker: Carl Devlies	
Aangehouden amendementen en artikelen van het ontwerp van bijzondere wet tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (129/1)	47
Toespraak van de voorzitter	50
Spreker: Rik Daems , voorzitter van de VLD-fractie	
NAAMSTEMMINGEN (VOORTZETTING)	52
Geheel van het ontwerp van bijzondere wet tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (129/1)	52

ANNEXE	53	BIJLAGE	53
VOTES	53	STEMMINGEN	53
DETAIL DES VOTES NOMINATIFS	53	DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN	53
DECISIONS INTERNES	55	INTERNE BESLUITEN	55
COMMISSION PARLEMENTAIRE DE CONCERTATION	55	PARLEMENTAIRE OVERLEGCOMMISSIE	55
DECISIONS	55	BESLISSINGEN	55
PROPOSITIONS	56	VOORSTELLEN	56
Prise en considération	56	Inoverwegingneming	56
COMMUNICATIONS	58	MEDEDELINGEN	58
COUR DES COMPTES	58	REKENHOF	58
DETACHEMENTS D'AUDITEURS	58	DETACHERINGEN VAN AUDITEURS	58

SEANCE PLENIERE**PLENUMVERGADERING**

du

van

MERCREDI 30 JUILLET 2003

WOENSDAG 30 JULI 2003

Après-midi

Namiddag

La séance est ouverte à 14.34 heures par M. Herman De Croo, président.
De vergadering wordt geopend om 14.34 uur door de heer Herman De Croo, voorzitter.

Ministre du gouvernement fédéral présent lors de l'ouverture de la séance:
Tegenwoordig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering:
Louis Michel.

Le **président**: La séance est ouverte.
De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises en annexe du compte rendu intégral de cette séance.
Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij zullen in bijlage bij het integraal verslag van deze vergadering opgenomen worden.

Excusés**Berichten van verhinderung**

Catherine Doyen-Fonck, pour devoirs de mandat / wegens ambtsplicht;
Frieda Van Themsche, pour raisons de santé / wegens ziekte;
Filip De Man, Marie Nagy, à l'étranger / buitenlands.

01 Assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe et Assemblée de l'Union de l'Europe occidentale

01 Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa en Vergadering van de Westeuropese Unie

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents des 22 et 30 juillet 2003, je vous propose de procéder à la nomination des délégués à l'Assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe et à l'Assemblée de l'Union de l'Europe occidentale.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 22 en 30 juli 2003, stel ik u voor over te gaan tot de benoeming van de afgevaardigden naar de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa en naar de Vergadering van de West-Europese Unie.

Pas d'observation? (Non)
Geen bezwaar? (Nee)

Il en sera ainsi.
Aldus wordt besloten.

Conformément aux articles 159 et 158 du Règlement, ces nominations se font à la représentation proportionnelle des groupes politiques. Je rappelle que la délégation est composée de 4 membres effectifs et de 3 membres suppléants et que la répartition proportionnelle attribue:
Overeenkomstig artikelen 159 en 158 van het Reglement geschieden deze benoemingen op grond van de

evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties. Met inachtneming van de evenredige vertegenwoordiging ziet de samenstelling van de delegatie bestaande uit 4 vaste leden en 3 plaatsvervangers, er als volgt uit:

1 membre effectif et 1 membre suppléant au groupe VLD
 1 membre effectif au groupe PS
 1 membre effectif au groupe MR
 1 membre effectif au groupe sp•a-spirit
 1 membre suppléant au groupe CD&V
 1 membre suppléant au groupe Vlaams Blok
 1 vast lid en 1 plaatsvervanger voor de VLD-fractie
 1 vast lid voor de PS-fractie
 1 vast lid voor de MR-fractie
 1 vast lid voor de sp•a-spirit-fractie
 1 plaatsvervanger voor de CD&V-fractie
 1 plaatsvervanger voor de Vlaams Blok-fractie

Les présidents des groupes politiques m'ont fait parvenir les noms de leurs candidats.
 De voorzitters van de politieke fracties hebben mij de namen van hun kandidaten medegedeeld.

VLD: effectif: Stef Goris, suppléant: Geert Versnick.

PS: effectif: Jean-Pol Henry.

MR: effectif: Philippe Monfils.

sp.a-spirit: effectif: Geert Lambert.

CD&V: suppléant: Luc Goutry.

Vlaams Blok: suppléant: Gerolf Annemans.

VLD: vast lid: Stef Goris, plaatsvervanger: Geert Versnick.

PS: vast lid: Jean-Pol Henry.

MR: vast lid: Philippe Monfils.

sp.a-spirit: vast lid: Geert Lambert.

CD&V: plaatsvervanger: Luc Goutry.

Vlaams Blok: plaatsvervanger: Gerolf Annemans.

Etant donné que le nombre de candidatures recevables correspond au nombre de places à conférer, il n'y a pas lieu à scrutin conformément à l'article 157, 6, du Règlement.

Daar het aantal ontvankelijke kandidaten overeenstemt met het aantal te begeven plaatsen, moet, overeenkomstig artikel 157, 6, van het Reglement, er niet over gestemd worden.

En conséquence, je proclame élus les candidats présentés pour la délégation à l'Assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe et à l'Assemblée de l'Union de l'Europe occidentale.

Dienvolgens verklaar ik verkozen de kandidaten voorgedragen voor de afvaardigingen naar de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa en naar de Vergadering van de West-Europese Unie.

02 Assemblée parlementaire de l'organisation pour la sécurité et la coopération en Europe

02 Parlementaire Vergadering van de organisatie voor de veiligheid en de samenwerking in Europa

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents des 22 et 30 juillet 2003, je vous propose de procéder à la nomination des délégués à l'Assemblée parlementaire de l'organisation pour la sécurité et la coopération en Europe.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 22 en 30 juli 2003, stel ik u voor over te gaan tot de benoeming van de afgevaardigden naar de Parlementaire Vergadering van de Organisatie voor de Veiligheid en de Samenwerking in Europa.

Pas d'observation? (Non)

Geen bezwaar? (Nee)

Il en sera ainsi.
Aldus wordt besloten.

Conformément aux articles 159 et 158 du Règlement, ces nominations se font à la représentation proportionnelle des groupes politiques. Je rappelle que la délégation est composée de 5 membres effectifs et de 5 membres suppléants et que la répartition proportionnelle attribue:

Overeenkomstig artikelen 159 en 158 van het Reglement geschieden deze benoemingen op grond van de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties. Met inachtneming van de evenredige vertegenwoordiging ziet de samenstelling van de delegatie bestaande uit 5 vaste leden en 5 plaatsvervangers, er als volgt uit:

1 membre effectif au groupe VLD
1 membre effectif au groupe PS
1 membre effectif au groupe MR
1 membre effectif au groupe sp.a-spirit
1 membre effectif au groupe CD&V
1 vast lid voor de VLD-fractie
1 vast lid voor de PS-fractie
1 vast lid voor de MR-fractie
1 vast lid voor de sp.a-spirit-fractie
1 vast lid voor de CD&V-fractie.

La répartition est identique pour les membres suppléants.
De verdeling is dezelfde voor de plaatsvervangende leden.

Les présidents des groupes politiques m'ont fait parvenir les noms de leurs candidats:
De voorzitters van de politieke fracties hebben mij de namen van hun kandidaten medegedeeld:

VLD: effectif: Guy Hove, suppléant: Guido De Padt.
PS: effectif: Patrick Moriau, suppléant: Jean-Pol Henry.
MR: effectif: François-Xavier de Donnea, suppléant: Daniel Bacquelaine.
sp.a-spirit: effectif: Daan Schalck, suppléant: Geert Lambert.
CD&V: effectif: Pieter De Crem, suppléant: Theo Kelchtermans.

VLD: vast lid: Guy Hove, plaatsvervanger: Guido De Padt.
PS: vast lid: Patrick Moriau, plaatsvervanger: Jean-Pol Henry.
MR: vast lid: François Xavier de Donnea, plaatsvervanger: Daniel Bacquelaine.
sp.a-spirit: vast lid: Daan Schalck, plaatsvervanger: Geert Lambert.
CD&V: Pieter De Crem, plaatsvervanger: Theo Kelchtermans.

Etant donné que le nombre de candidatures recevables correspond au nombre de places à conférer, il n'y a pas lieu à scrutin conformément à l'article 157, 6, du Règlement.
Daar het aantal ontvankelijke kandidaten overeenstemt met het aantal te begeven plaatsen, moet, overeenkomstig artikel 157, 6, van het Reglement, er niet over gestemd worden.

En conséquence, je proclame élus les candidats présentés pour la délégation à l'Assemblée parlementaire de l'organisation pour la sécurité et la coopération en Europe.
Dien volgens verklaar ik verkozen de kandidaten voorgedragen voor de afvaardigingen naar de Parlementaire Vergadering van de Organisatie voor de Veiligheid en de Samenwerking in Europa.

03 Conseil interparlementaire consultatif de Benelux **03 Raadgevende interparlementaire Benelux-Raad**

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents des 22 et 30 juillet 2003, je vous propose de procéder à la nomination des 7 délégués de la Chambre des représentants au Conseil interparlementaire consultatif de Benelux.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 22 en 30 juli 2003, stel ik u voor over

te gaan tot de benoeming van de 7 afgevaardigden van de Kamer van volksvertegenwoordigers bij de raadgevende interparlementaire Benelux-Raad.

Pas d'observation? (*Non*)

Geen bezwaar? (*Nee*)

Il en sera ainsi.

Aldus wordt besloten.

Conformément aux articles 159 et 158 de notre Règlement la répartition des mandats de la délégation de la Chambre est la suivante: 2 VLD, 1 PS, 1 MR, 1 sp.a-spirit, 1 CD&V, 1 Vlaams Blok.

Overeenkomstig artikelen 159 en 158 van ons Reglement is de verdeling van de mandaten binnen de delegatie van de Kamer de volgende: 2 VLD, 1 PS, 1 MR, 1 sp.a-spirit, 1 CD&V, 1 Vlaams Blok.

Elle est identique pour les membres suppléants.

Ze is dezelfde voor de plaatsvervangende leden.

Les présidents des groupes politiques m'ont fait parvenir les noms des membres de leur groupe qui feront partie de la délégation de la Chambre.

De voorzitters van de politieke fracties hebben mij de namen gegeven van de leden van hun fractie die deel zullen uitmaken van de delegatie van de Kamer.

VLD: effectifs: Claude Marinower, Bart Tommelein, suppléants: Hilde Dierickx, Miguel Chevalier.

PS: effectif: Jean-Pol Henry, suppléant: Camille Dieu.

MR: effectif: Pierrette Cahay-André, suppléant: Daniel Bacquelaine.

sp.a-spirit: effectif: Maya Detiège, suppléant: Greet van Gool.

CD&V: effectif: Jos Ansoms, suppléant: Greta D'hondt.

Vlaams Blok: effectif: Luc Sevenhans, suppléant: Guido Tastenhoye.

VLD: vaste leden: Claude Marinower, Bart Tommelein, plaatsvervangers: Hilde Dierickx, Miguel Chevalier.

PS: vast lid: Jean-Pol Henry, plaatsvervanger: Camille Dieu.

MR: vast lid: Pierrette Cahay-André, plaatsvervanger: Daniel Bacquelaine.

sp.a-spirit: vast lid: Maya Detiège, plaatsvervanger: Greet van Gool.

CD&V: vast lid: Jos Ansoms, plaatsvervanger: Greta D'hondt.

Vlaams Blok: vast lid: Luc Sevenhans, plaatsvervanger: Guido Tastenhoye.

Etant donné que le nombre de candidatures recevables correspond au nombre de places à conférer, il n'y a pas lieu à scrutin conformément à l'article 157, 6, du Règlement.

Daar het aantal ontvankelijke kandidaten overeenstemt met het aantal te begeven plaatsen, moet, overeenkomstig artikel 157, 6, van het Reglement, er niet over gestemd worden.

En conséquence, je proclame élus les candidats présentés.

Dien volgens verklaar ik verkozen de kandidaten die voorgedragen werden.

Projets et propositions

Ontwerpen en voorstellen

04 Projet de loi spéciale modifiant la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles (transmis par le Sénat) (129/1 à 4)

04 Ontwerp van bijzondere wet tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (overgezonden door de Senaat) (129/1 tot 4)

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

04.01 Olivier Maingain, rapporteur: Monsieur le président, monsieur le vice-premier ministre, chers collègues, votre commission de la révision de la Constitution et de la réforme des institutions a eu à connaître de ce projet de loi spéciale lors de sa séance du 28 juillet dernier et a adopté ce projet lors de sa réunion du 29 juillet.

Dans son introduction, le vice-premier ministre a rappelé, en se référant à son exposé en commission du Sénat, que le gouvernement a décidé de déposer ce projet de loi pour confier aux Régions la compétence en matière de délivrance de licences d'importation, d'exportation et de transit d'armes, de munitions et de matériel devant servir spécialement à un usage militaire et de maintien de l'ordre, ainsi que de la technologie y afférente et, enfin, pour les produits à double usage. Ce transfert se justifie par l'existence de compétences déjà exercées au niveau régional en matière économique, de politique des débouchés et d'exportation. Les compétences transférées portent sur l'ensemble des compétences relatives à l'importation, l'exportation et au transit des biens visés dans l'arrêté royal du 8 mars 1993 tel qu'il a été modifié.

Par importation, exportation et transit, le projet de loi vise le commerce transfrontalier de biens et technologies depuis et vers le Royaume de Belgique. Une exception est prévue au transfert global de ces compétences vers les Régions, à savoir les licences d'importation et d'exportation relatives à du matériel importé ou exporté par l'armée belge et la police, cette compétence ne pouvant pas, par définition, être régionalisée.

Le transfert de compétence implique le transfert de législation en vigueur au niveau fédéral, à savoir principalement la nouvelle loi sur les exportations, intégrant les critères du Code de conduite entré en vigueur le 17 juillet 2003, ainsi que les arrêtés royaux déterminant la liste de matériel à contrôler et les procédures simplifiées.

Par ailleurs, la compétence en cette matière fait l'objet de réglementations internationales qu'il appartiendra aux régions de respecter dans le cadre de l'exercice de leur compétence. Enfin le Code de conduite européen en matière d'exportation d'armes s'imposera aux régions, comme c'est le cas dans les Etats membres, en ce qui concerne les critères que les Etats membres s'engagent à prendre en considération lorsqu'ils examinent une demande d'exportation de matériel concerné.

En outre, au niveau européen également, le conseil ayant adopté le 13 juin 2000 la liste commune d'équipements militaires visés par le Code de conduite, celle-ci s'impose également politiquement aux Etats membres et par conséquent aux régions. La déclaration du conseil précise expressément que tous les Etats membres prennent l'engagement politique de faire en sorte que leur législation nationale leur permette de contrôler l'exportation de tous les biens figurant sur la liste. En ce qui concerne les produits et technologies à double usage, la matière est régie par le règlement 1334/2000 du 22 juin 2000 qui fixe notamment la liste des biens soumis à ce contrôle.

Des débats en commission, il ressort plus particulièrement la préoccupation des représentants des partis flamands de l'opposition, quant à savoir pour quel motif le gouvernement dépose ce projet de

04.01 Olivier Maingain, rapporteur: De commissie voor de Herziening van de Grondwet en de hervorming der instellingen heeft het huidige ontwerp van bijzondere wet tijdens haar vergadering van 28 juli jongstleden onderzocht en heeft het tijdens haar vergadering van gisteren 29 juli goedgekeurd.

In zijn inleidende toespraak herinnerde de vice-eerste minister eraan dat de regering dit ontwerp heeft ingediend om de Gewesten de bevoegdheid te verlenen, in-, uit- en doorvoervergunningen af te leveren voor wapens, munitie en voor militair gebruik en ordehandhaving dienstig materieel. Deze overdracht wordt gerechtvaardigd door het feit dat de Gewesten reeds bevoegdheden hebben inzake economische aangelegenheden en het afzet- en uitvoerbeleid.

Toch wordt er voorzien in één uitzondering op de globale overdracht van deze bevoegdheden naar de Gewesten, met name de in- en uitvoerlicenties inzake materieel dat wordt in- of uitgevoerd door het Belgisch leger en de politie.

Inzake deze bevoegdheid bestaan overigens ook internationale reglementeringen, die de Gewesten zullen moeten naleven. Tot slot dienen ze ook de Europese gedragscode ter zake na te leven.

Uit de debatten in commissie blijkt dat de Vlaamse oppositiepartijen vooral willen weten waarom de regering dit ontwerp heeft ingediend.

De heer Wathelet van zijn kant licht de bezorgdheid van zijn fractie toe, die drievoudig is: men wil tegemoet komen aan ethische overwegingen, wat mogelijk werd gemaakt door een amendement dat zijn fractie in de Senaat

loi sans attendre les conclusions ou, à tout le moins, les débats du forum à créer par le gouvernement pour connaître des éventuelles réformes de l'Etat. Le porte-parole du groupe cdH, notre collègue M. Wathelet, a rappelé la triple préoccupation de son groupe: faire droit à un souci d'ordre éthique rencontré par l'amendement déposé par son groupe au Sénat, faire cesser les divergences récurrentes entre régions sur cette question, et garantir la cohérence de la politique étrangère belge. Sur ce dernier point, son groupe a déposé deux amendements: le premier donnant un pouvoir d'évocation au ministre fédéral des Affaires étrangères, pour connaître éventuellement les décisions prises par une autorité régionale; le deuxième amendement déposé à titre subsidiaire vise à tout le moins à imposer aux régions l'obligation de demander un rapport à l'autorité fédérale sur la situation qui prévaut dans le pays concerné par la demande de licence.

Plusieurs membres des partis de l'opposition flamande, ont également rappelé que ce projet de loi visait à satisfaire en priorité une des régions du pays.

M.Borginon a fait remarquer que les craintes quant au manque de coordination dans la politique qui résultera de la régionalisation avaient déjà été exprimées à l'occasion de chaque transfert de compétences mais que la réalité a toutefois montré que ces transferts de compétences s'accompagnaient de la mise en place d'instruments efficaces pour éviter le développement de politiques par trop hétérogènes.

M.Moriau a souligné que la législation belge en matière de commerce des armes est d'ores et déjà la plus stricte qui soit, comme l'ont largement confirmé les représentants des différents milieux entendus par la commission des Relations extérieures lors des travaux préparatoires de la loi du 26 mars 2003.

Dans sa réponse aux différents intervenants, le vice-premier ministre et ministre de Affaires étrangères a notamment répondu par la négative à la question de notre collègue, M.Verherstraeten, qui s'inquiétait de savoir s'il avait déjà été informé d'une demande particulière de licence d'exportation ou d'une prolongation de licence d'exportation pour le Népal. Je redis donc qu'il a répondu par la négative.

Le vice-premier ministre a également rappelé les adaptations de texte qui ont été faites à la suite de l'avis du Conseil d'Etat, en insistant tout particulièrement sur deux aspects. Premièrement, la compétence d'octroyer des garanties contre les risques d'exportation, d'importation et d'investissement n'est pas modifiée par le présent projet. La compétence reste donc fédérale. Deuxièmement, la question des garanties contre l'assurance des risques à l'exportation d'armes ne peut se poser dans la loi spéciale en des termes différents par rapport aux autres exportations. Donc, la loi spéciale du 13 juillet 2001 a explicitement confié la compétence d'assurer sans exceptions les risques à l'exportation au pouvoir fédéral, que les matières soient régionales ou fédérales. La compétence du Ducroire d'assurer le risque à l'exportation n'est pas remise en cause par le présent projet.

Quant à la politique commerciale multilatérale, aucune modification

indiennde, men wil een eind maken aan de uiteenlopende visies van beide Gewesten in deze en een coherent buitenlands beleid waarborgen. In dat verband heeft de cdH-fractie twee amendementen ingediend die ertoe strekken enerzijds de federale minister van Buitenlandse Zaken een evocatierecht toe te kennen en anderzijds de Gewesten te verplichten de federale overheid om een verslag te vragen over de toestand in het land waarvoor de exportlicentie wordt gevraagd.

Voor bepaalde leden van de Vlaamse oppositie, strekt die wet ertoe de eisen van een Gewest in te willigen. De heer Borginon heeft erop gewezen dat elke overheveling van bevoegdheden vergezeld gaat van de oprichting van instrumenten die tot doel hebben te voorkomen dat een te heterogeen beleid wordt gevoerd. De heer Moriau bevestigde dat de Belgische wetgeving de strengste is die er bestaat op het stuk van de wapenhandel.

In zijn antwoord bevestigde de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken dat hij geen enkele aanvraag voor een vergunning of voor een verlenging van een vergunning met betrekking tot Nepal heeft ontvangen. Hij voegde eraan toe dat de tekst naar aanleiding van het advies van de Raad van State werd aangepast: de uitvoerverzekering die onder de Delcrederedienst ressorteert, blijft wel degelijk een federale bevoegdheid en de federale bevoegdheid op het stuk van het multilateraal handelsbeleid blijft uitgeoefend worden onvermindert het in artikel 92bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bedoelde samenwerkingsakkoord. (*Applaus op alle banken*)

Ik neem thans het woord namens de MR-fractie.

des principes régissant la matière n'est apportée, la compétence fédérale s'exerce sans préjudice de la mise en œuvre de l'accord de coopération visé à l'article 92 bis de la loi spéciale du 8 août 1980.

Voilà pour ce qui concerne mon rapport, monsieur le président. Si vous m'y autorisez, je vais intervenir brièvement dans le cadre de la discussion générale. Mon chef de groupe interviendra à titre principal.

Monsieur le président, monsieur le vice-premier ministre, chers collègues, le transfert de la compétence de la licence d'exportation des armes, des munitions et du matériel s'y rapportant répond à une attente des trois Régions. Le vice-premier ministre n'a pas manqué de le relever et de dire qu'il y avait un accord au sein du gouvernement sur le fait qu'il ne s'agissait pas d'un débat à communautariser. Ce débat répond à une attente des trois Régions car, comme l'a souligné le vice-premier ministre, il n'y a pas à l'heure actuelle au sein du Gouvernement fédéral un seul ministre à exercer cette compétence mais bien deux. S'il est une logique de veiller à la cohérence des politiques en la matière, c'est de confier aux autorités des régions le soin d'apprécier à l'avenir s'il convient ou non d'octroyer les licences d'exportation.

Je me refuse à dire que ce projet vise à satisfaire une seule Région, voire une entreprise d'une seule Région. La pratique démontre d'ailleurs que le débat sera sans doute plus vif au Nord du pays, lorsque les autorités régionales compétentes seront appelées à connaître de cette matière plus que ce n'était le cas jusqu'à présent. Trop souvent peut-être on a voulu occulter certains débats dans le Nord du pays en faisant porter la responsabilité de cette affaire sur une entreprise ou une seule région, plus particulièrement la Wallonie. On verra sans doute dans les prochains mois, quand il s'agira de satisfaire à la demande de l'une ou l'autre entreprise – et on sait qu'il se trouve en Flandre des entreprises particulièrement performantes dans l'élaboration d'armes très sophistiquées - le débat prendre dans cette région un tournant plus vif que jusqu'à présent, quand on cherchait à l'occulter par la seule culpabilité de la Wallonie.

Par ailleurs, il n'y a aucune raison de placer les Régions sous tutelle du gouvernement fédéral comme l'a suggéré un amendement de l'opposition. Il n'y a aucune raison de penser que les Régions pourraient être en-deçà de l'exigence d'éthique qu'impose déjà l'actuelle loi sur les licences d'exportation des armes. Il n'y a aucune raison de faire le procès aux Régions de ne pas être en mesure d'appliquer et de respecter le Code de conduite fixé par les autorités européennes. D'ailleurs, ce Code de conduite, du fait de l'amendement admis au Sénat à l'initiative du groupe cdH, a valeur de règle répartitrice de compétences et il appartiendra à la Cour d'arbitrage, si nécessaire, de connaître de la censure de toute disposition décretale prise par une des Régions qui enfreindrait le Code de conduite européen.

Il y aura donc capacité pour les juridictions, Cour d'arbitrage si la mesure attaquée est une disposition décretale ou Conseil d'Etat si c'est la décision administrative de la licence même d'exportation qui ne respecte pas le Code de conduite européen. Je dirais volontiers que par cette régionalisation, on n'a en rien affaibli la portée du Code de conduite européen grâce à l'amendement déposé au Sénat. Ce

Mijn fractie is van oordeel dat de bevoegdheidsoverdracht beantwoordt aan een verwachting van de drie Gewesten. Het is dus niet de bedoeling aan de wensen van een welbepaald Gewest, of zelfs van een onderneming in een bepaald Gewest, tegemoet te komen.

Er zal trouwens een hartig debat gevoerd worden in het noorden des lands wanneer het Vlaamse Gewest kennis zal moeten nemen van dossiers die te maken hebben met ondernemingen die actief zijn op het gebied van hoogtechnologische wapens. Men heeft Wallonië te vaak gebruikt om het debat hierover te verdoezelen.

Er is geen enkele reden om de Gewesten onder het toezicht van het federale niveau te plaatsen, want waarom zouden de Gewesten op ethisch gebied minder veeleisend zijn dan de federale overheid? De Europese gedragscode krijgt de waarde van een bevoegdheidsverdelende regel en wordt dus niet afgezwakt door de wet, wel integendeel.

Door de Gewesten onder federaal toezicht te plaatsen heeft het debat een communautair tintje gekregen.

Bovendien bestaan er procedures die de Gewesten de mogelijkheid bieden de federale regering te raadplegen voor ze een exportlicentie uitreiken. Ingevolge het evenredigheidsbeginsel kunnen ze geen licentie uitreiken aan een land dat niet werd erkend door de federale regering of waarmee niet langer diplomatieke betrekkingen worden onderhouden.

Om uit te maken welk Gewest bevoegd is zal men pragmatisch te werk moeten gaan en rekening houden met de bedrijfszetel van de laatste schakel van het proces.

Code de conduite trouve à sortir des effets renforcés dans notre ordre juridique interne.

Par contre, quant à l'opportunité d'accorder ou non les licences, rien ne permet de préjuger que les Régions se comporteraient avec moins d'exigences que le gouvernement fédéral actuel. Il n'y a aucune raison de craindre que les Régions puissent enfreindre des principes éthiques qui s'appliquent également, jusqu'à présent, aux autorités fédérales. Le vice-premier ministre a eu raison de dire que si l'on replaçait les autorités régionales sous tutelle du fédéral, on redonnerait une dimension communautaire et inévitablement conflictuelle à un débat qui devrait, depuis longtemps, avoir dépassé ce stade. C'était d'ailleurs le propos de mon collègue Philippe Monfils en commission.

Comme je le disais, je suis convaincu que le débat sur les valeurs et les enjeux politiques prendra une autre tournure après la régionalisation de cette matière.

Pour ma part, je me refuse donc à faire le procès des Régions quant à leurs capacités à apprécier, sur le plan politique, le respect des obligations internationales et des principes éthiques tels que contenus dans le Code de conduite européen.

De surcroît, les procédures existent actuellement dans notre arsenal juridique pour permettre aux Régions de consulter le Gouvernement fédéral avant toute décision relative à la situation de politique étrangère dans le pays vers lequel on voudra exporter des armes. J'ai pu dire en commission – pour répondre très clairement à une question concrète – que si, demain, on doit exporter des armes vers un pays qui n'est pas reconnu par l'Etat belge ou vers un pays avec lequel les relations diplomatiques sont suspendues, les Régions ne seront pas davantage autorisées que ne l'était hier le gouvernement fédéral à décider de l'exportation des armes vers de tels pays.

En effet, les Régions ont une obligation de loyauté fédérale et doivent, dans le respect de la jurisprudence de la Cour d'Arbitrage et du Conseil d'Etat, respecter un critère de proportionnalité qui exige que les Régions n'exercent pas leurs compétences de manière à porter atteinte à l'exercice des compétences d'un autre niveau de pouvoir, en l'occurrence l'Etat fédéral. La concertation au sein de la Conférence interministérielle pour la politique étrangère permettra de prévenir ce type de conflit. Il n'y a donc pas lieu de faire ici des règles préventives autres que celles qui sont déjà prévues par notre arsenal juridique.

Enfin, j'ai pu préciser – et le vice-premier ministre l'a confirmé – que le critère de rattachement territorial pour connaître l'autorité régionale compétente pour apprécier la demande de licence d'exportation ou d'importation devrait être apprécié de manière pratique. Le Conseil d'Etat le suggère d'ailleurs dans son avis. Cela signifie qu'il conviendra d'avoir égard aux opérateurs, et plus particulièrement à l'opérateur final – l'importateur ou l'exportateur –, selon que le siège principal de ses activités est situé dans l'une ou l'autre région. Pour prévenir tout conflit de compétence territoriale entre les Régions, je crois que ce critère pragmatique prévaudra dans la pratique administrative.

De MR-fractie zal het ontwerp van bijzondere wet dus goedkeuren.
(*Applaus op de banken van de meerderheid*)

Voila pourquoi, monsieur le président, monsieur le vice-premier ministre, chers collègues, le groupe MR, non seulement pour ces raisons mais pour d'autres liées au développement économique d'une région qui nous est chère, veillera à apporter son soutien à ce projet de loi spéciale.

04.02 Servais Verherstraeten (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we bespreken dit ontwerp in verlengde zitting omdat deze paarse meerderheid van mening is dat dit ontwerp hoogdringend is en nog voor het reces wetgeving dient te worden.

Bij het zoeken naar de redenen voor die hoogdringendheid maakt de memorie van toelichting ons niet veel wijzer. De besprekingen in de commissie hebben de onduidelijkheid evenmin weggewerkt. De minister antwoordde dat er een consensus was binnen de regering. Waarom zou het ontwerp dan nog moeten worden uitgesteld. Beter was de koe bij de horens te vatten. Indien een consensus binnen de meerderheid een argument is om de hoogdringendheid in te roepen, begrijp ik niet waarom we vandaag niet alle punten als hoogdringend behandelen waarover binnen de regering en in het regeerakkoord een consensus bestaat, of moet ik hieruit besluiten dat indien dit ontwerp er wordt uitgelicht er geen consensus bestaat over al de andere parafrases en delen van het regeerakkoord? Waarom moet de rest worden uitgesteld?

De werkelijke reden zit hem uiteraard in de vergunning voor Nepal. Ze bracht Verhofstadt I in verlegenheid. Ze bracht het kartel in wording van sp.a en spirit in verlegenheid. We weten allemaal dat op 23 juli jongstleden de oorspronkelijke vergunningen – de vergunningen Verhofstadt I - verstrekken. De minister heeft zelf in het Parlement gezegd dat op dit ogenblik slechts 2.500 van 5.500 Minimi's aan Nepal geleverd zijn. Men had een looptijd van 3 jaar. Dit betekent dat de vergunningen moesten worden verlengd. Dit kon echter niet meer op federaal vlak.

Mijnheer de minister, u hebt terecht, juist en eerlijk geantwoord op mijn vraag in de commissie of u op de hoogte was van een aanvraag door FN voor een verlenging van de vergunning. U antwoordde dat u er geen kennis van had. Dit was correct. De volgende dag konden we in de pers vernemen dat de woordvoerder van FN verklaarde te wachten met de aanvraag omdat hij verkoos de aanvraag in te dienen bij het beleidsniveau waar het moest gebeuren.

Die urgentie leidt dan ook zo ver, collega's, dat deze regering zelfs in tegenspraak gaat met haar eigen regeringsverklaring. Op het beruchte forum zouden eigenlijk wetsontwerpen worden uitgewerkt; daar zou worden gezorgd voor meer coherentie in bevoegdheden tussen de federale overheid en de Gewesten en de Gemeenschappen. Enkele voorbeelden werden exemplarisch aangehaald, waaronder het uitreiken van uitvoervergunningen voor wapens. Waar is het forum? Als het al is opgericht, heeft het inderdaad wel zeer snel en efficiënt gewerkt. Waarom nu reeds van wal steken als men eerst heeft afgesproken om dit binnen het forum te doen?

Als er – zoals de minister terecht aanhaalde – in de regering en in de meerderheid reeds een consensus was, dan vraag ik aan de sp.a-

04.02 Servais Verherstraeten (CD&V): La coalition violette a demandé l'urgence pour ce projet afin que le texte puisse encore être adopté avant les vacances parlementaires. Ni l'exposé des motifs, ni les discussions en commission ne mettent en évidence la raison d'une telle urgence. Le ministre a considéré que ce projet ne pouvait être reporté dans la mesure où un consensus existait au sein de la majorité. Les membres de la majorité ne s'entendent-ils donc que sur ce point ?

Ce sont les licences d'exportations d'armes au Népal qui justifient naturellement l'urgence. Ce dossier avait déjà embarrassé le gouvernement Verhofstadt I et le cartel sp.a-spirit. Les licences accordées par cette coalition ont expiré le 23 juillet 2003. Or, seuls 2.500 des 5.500 fusils-mitrailleurs "Minimi" ont été livrés. Les licences doivent donc être prolongées, mais cette décision ne peut plus être prise au niveau fédéral.

Le ministre a nié que la FN avait déjà déposé une demande de prolongation de licence. Le porte-parole de la FN l'a confirmé et a indiqué que l'entreprise attend de pouvoir soumettre sa demande au niveau de pouvoir approprié. C'est la raison pour laquelle le gouvernement met autant d'empressement à régionaliser ce dossier. Le premier ministre souhaite rayer la question de la livraison d'armes au Népal de l'ordre du jour fédéral. Il veut en être débarrassé au plus tôt. Pour cela, il est disposé à déjà déroger à sa déclaration de gouvernement. Le Forum dont il est question a déjà des allures de coquille vide. Le gouvernement

spirit-onderhandelaars naar aanleiding van de regeringsvorming waarom dit akkoord niet onmiddellijk in het regeerakkoord expressis verbis mocht worden opgenomen? Waarom moet daarover worden gezwegen? Waarom moet er met betrekking tot deze materie naar het forum worden verwezen om, terwijl de inkt van het regeerakkoord nog niet droog is, toch reeds een wetsontwerp – dat daar eigenlijk tegenin druijt – hier in te dienen?

Het argument van de regering met betrekking tot de coherente bevoegdheidspakketten kan een valabel criterium zijn, maar dan stel ik mij de vraag waarom geen andere bevoegdheden mee in dit ontwerp zijn opgenomen. Laten we er de werkgelegenheid uitnemen. Werkgelegenheid is toch de prioriteit van Verhofstadt II? Het is toch deze regering die voor 200.000 bijkomende jobs zal zorgen? Dit heeft niets te maken met het gegeven dat de overheveling van werkgelegenheid misschien gevoeliger ligt aan Vlaamse kant dan aan Waalse kant, terwijl het met de overheveling van de wapenwetgeving omgekeerd het geval is.

Dit heeft niets te maken met het treiteren van respectievelijke Gemeenschappen. Dit heeft te maken met beter bestuur. Ik verwijst terzake naar de analyse van de Europese Investeringsbank. Die stelde dat de overheveling van werkgelegenheid in Wallonië zou leiden tot 80.000 bijkomende jobs. Lijkt dat niet relevant in het kader van dé prioriteit van Verhofstadt II en was dat niet hoogdringend? 80.000 jobs in Wallonië alleen tegenover 1.500 jobs bij FN Herstal en ongeveer 1.500 onrechtstreeks. 80.000 tegenover 3.000: wat is hier hoogdringend?

Wij kunnen de vraag stellen naar het nut van de regionalisering van deze wetgeving. De regering Verhofstadt II zegt meer efficiëntie te willen. De echte reden, collega's, is het primaat van de economie op de ethiek. Het Waalse Gewest als meerderheidsaandeelhouder van FN, luistert naar de balansen van FN. De balansen van FN, de balansen van de intercommunale Francorchamps, die bepalen de communautaire agenda en niet het forum. Met het gevolg dat men rechter en partij kan spelen. Het heeft een voordeel: Verhofstadt II, paars II, is af van vervelende discussies. Sp.a-spirit kan naar links kijken, terwijl er rechts vergunningen worden afgeleverd aan Nepal. Ik herinner mij dat spirit in oktober 10.000 kartonnen mannetjes, met het hoofd in een bloempotje gestoken, uitdeelde in het Vlaamse land om te protesteren tegen de Nepal-leveringen.

Wel, na de goedkeuring van dit ontwerp zult u geen bloemetjes krijgen maar zult u die tienduizend bloempotten terugkrijgen en als de kartonnen mannetjes er niet meer in zitten, kunt u zelf uw hoofd in het zand van die bloempot stoppen.

De feiten tonen dat overigens aan. De meerderheid ondermijnde tijdens de regeringsonderhandelingen het dossier. Alsof dat nog niet genoeg was, moest aan het hoofd van de Delcrederedienst een PS-figuur worden benoemd hoewel hij niet als beste was geplaatst in het assessment, een PS-man die ook bij de wapenleveringen onder Verhofstadt I aan Nepal een cruciale rol heeft gespeeld. De feiten tonen het nogmaals aan: er moet druk worden gezet op de Franstalige oppositie, op onze collega's van cdH. Die druk heeft succes gekend. L'histoire se répète. Wij zijn Lambertmont niet vergeten. Uiteraard kunnen wij begrip opbrengen voor economische

était effectivement parvenu à un consensus sur les exportations d'armes mais n'a eu le courage de l'inscrire dans la déclaration gouvernementale.

Le gouvernement accorde à ce dossier un traitement de faveur qui conviendrait à un dossier réellement important comme l'emploi, par exemple. Selon des chiffres de la Banque européenne d'investissement, la régionalisation de l'emploi permettrait de créer 80.000 nouveaux emplois rien qu'en Wallonie. Les 3000 emplois à la FN Herstal par le biais de la régionalisation de l'exportation d'armes sont insignifiants en comparaison.

Ce ne sont pas les intérêts de la population belge mais ceux de la FN Herstal et des organisateurs du Grand Prix de Francorchamps qui déterminent les priorités dans ce pays. Voilà qui confirme la primauté de fait de l'économie sur l'éthique. Entre-temps, le gouvernement fédéral, en ce compris sp.a et Spirit, détourné sereinement les yeux. Même lorsqu'un homme de tendance PS, qui n'a jamais été classé en première position, est placé à la tête de l'Office du Ducroire, tous les partenaires de la coalition font comme si de rien n'était.

L'historique de la réforme de l'Etat montre que nous devons effectuer des démarches ensemble, en tant que partenaires, dans le respect mutuel. Mais qu'en est-il aujourd'hui de ce respect ? Francorchamps et la loi sur le commerce des armes figurent aujourd'hui à l'ordre du jour alors que le reste des dossiers communautaires disparaît dans le frigo du Forum. La Flandre aussi a ses sensibilités et un paquet de revendications flamand n'aurait pas été déraisonnable. Mais nous ne devons pas imaginer que la souplesse dont les Flamands font preuve en l'espèce suscitera la

belangen in dit land en in de diverse regio's. Elke bewaarde job is een job gewonnen, of het nu in het noorden of het zuiden van het land is. Maar de historiek van de staatshervorming in dit land heeft ons geleerd dat wij stap per stap evolueren en dat de diverse Gemeenschappen als partners, met wederzijds respect, wederzijdse toegevingen doen. Dat is een goede traditie. Waar vinden wij dat wederzijdse karakter van dat respect nu nog? De Franstaligen halen hun slagen binnen: Francorchamps, de wapenwetgeving, en de rest verdwijnt naar de communautaire koelkast, naar het forum.

Men mag respect hebben voor Waalse gevoeligheden, voor Franstalige gevoeligheden. Maar is het dan te veel gevraagd, Vlaamse regeringsonderhandelaars, leden van de Vlaamse meerderheid, ook een beetje begrip en aandacht te hebben voor Vlaamse gevoeligheden? Ik citeer senator Van Krunkelsven – het zijn niet mijn woorden: "Als de Franstaligen dan toch vragende partij waren voor een regionalisering, had daar best een pakketje Vlaamse vragen tegenover mogen staan". Eigenlijk zegt Van Krunkelsven dat dit akkoord toch een beetje goedkoop is. In zijn betoog in de Senaat zei hij dat hij echter hoopte dat men daarmee goodwill creëert voor het forum. Die goodwill, collega's van de Vlaamse meerderheid, daar hoeft u niet op te rekenen. Dat hebben wij tijdens de vorige legislatuur kunnen merken naar aanleiding van bijvoorbeeld het akkoord omtrent het Franstalig onderwijs en de financiering ervan. Wij weten wat dat heeft opgeleverd, later in de Costa. Als wij de verklaringen horen van minister-president Van Cauwenberghe over mogelijke toegevingen inzake de Kyoto-norm, zien wij dat van die gecreëerde goodwill niets in huis zal komen.

Ik stel mij de vraag, collega's, wie in casu in de Gewesten de beslissingen gaat nemen. Op federaal vlak was dat duidelijk: dat gebeurde via trappen die wat voorzichtigheid teweegbrachten en die enige terughoudendheid teweegbrachten inzake het leveren van vergunningen. De dienst Contingensten, Economische Zaken en Buitenlandse Zaken, de ambtelijke commissie, het advies van de Belgische ambassades, zulke soort instanties vinden wij op dit ogenblik niet terug bij de regio's.

Als dit morgen wet wordt, wie zal dan adviseren? Wie zal dan het grondig voorbereidend werk doen, opdat de nodige voorzichtigheid aan de dag zou kunnen worden gelegd? In de Franstalige regio wordt op dit moment reeds geruzied of de bevoegdheid naar de minister van Economie of naar de minister-president moet gaan. Men had vooraf beter voor meer duidelijkheid gezorgd en voorbereidend werk verricht, zodat men wist waar men aan toe was. Morgen zal FN haar dossier wel uit de kast halen. Ze zal dan niet lang meer wachten.

De vraag rijst ook hoe een regionaal wapenexportbeleid zich zal verhouden tot de buitenlandse federale politiek. Mijnheer de minister, u bent bevoegd voor conflictpreventie. De vraag is hoe u dat zal doen ten opzichte van landen waarvoor de Gewesten exportvergunningen hebben afgegeven. Er bestaan inderdaad internationale afspraken. De vraag is alleen of die internationale afspraken bij bijvoorbeeld de leveringen aan Nepal werden gerespecteerd.

Ik denk dat, wanneer overheden en regio's andere accenten leggen en andere keuzes willen maken, regionalisering inderdaad op zijn

moindre bonne volonté dans le sud du pays.

Qui désormais va prendre les décisions en matière d'exportations d'armes au niveau des Régions ? Il n'y a pas eu de travaux préparatoires. Où la politique de commerce des armes va-t-elle se situer par rapport à la politique étrangère, qui est fédérale ?

Si les Régions souhaitent opérer d'autres choix politiques, la régionalisation est une bonne chose. En matière d'exportation d'armes, la Flandre et la Wallonie ont, il est vrai, des opinions très divergentes. Que la Flandre respecte l'approche différente de la Wallonie ne pose aucun problème pour autant qu'il y ait une contrepartie dans d'autres domaines politiques.

Le gouvernement Verhofstadt a deux priorités : augmenter les impôts et satisfaire aux exigences francophones. La coalition violette est une réédition de l'arc-en-ciel. Il ne s'agit pas de la coalition Violette I, mais plutôt de Verhofstadt II. Il serait vain de fonder des espoirs dans les mandataires de Spirit, en dépit des propos musclés qu'ils ont tenus précédemment dans ce dossier. Ils avaient exprimé la ferme intention de ne pas transiger en matière de livraisons d'armes et entendaient obtenir des accords clairs en la matière. Ils se refusaient à accorder les licences nécessaires à la FN et jamais il n'y aurait de deuxième scénario népalais. Tout cela semble aujourd'hui bien loin.

(Exclamations sur les bancs du Vlaams Blok et de Spirit, vifs applaudissements du CD&V et du Vlaams Blok)

plaats kan en hoort te zijn. Wanneer ik het jaarrapport 2002 bekijk, stel ik vast dat Wallonië het leeuwenaandeel van de exportvergunningen, 60%, voor zijn rekening neemt, terwijl het verantwoordelijk is voor de helft van de exportweigeringen in Vlaanderen. In Vlaanderen is er numeriek minder export van wapens. Als wij respect hebben voor verschillende accenten, moet er ook respect zijn voor de verschillen in andere beleidsdomeinen en niet alleen voor de keuze om wapens al dan niet te leveren.

Mijnheer de minister, collega's, de regering-Verhofstadt II heeft twee prioriteiten. Ten eerste moet zij de belastingen verhogen om het begrotingstekort dat er voor de verkiezingen niet was, aan te zuiveren en ten tweede, moet zij voldoen aan Franstalige eisen.

Deze regering, dit land worden in feite geleid en gedomineerd door de Franstaligen. In die zin is dit paars een heruitgave van paars-groen. Het is niet paars I, het is Verhofstadt II.

We hadden reikhalzend kunnen uitkijken naar het stemgedrag en de houding van spirit binnen het kartel met de sp.a en naar het stemgedrag van de spirit-mandatarissen. Volgens de pers kunnen zij ermee leven en is dit een stap naar de regionalisering. Nochtans hebben zij ooit anders gesproken en in dat verband citeer ik de voorzitter van spirit in oktober 2002: "Als spirit in de positie van de sp.a zat, dus binnen de schoot van de meerderheid, zouden wij anders gehandeld hebben wat betreft de uitvoering van Nepal. Zoveel is duidelijk. Spirit zal tijdens de campagne niet zwijgen over Nepal". Na de campagne wel.

De voorzitter voegde eraan toe: "Ik ben niet van plan mijn mond te houden over de wapenleveringen". Zij verklaarde destijds: "Spirit is ook ontgocheld over de houding van de socialisten en zal zijn positie, als eenmaal het kartel tussen sp.a en spirit een feit is, gebruiken om klare afspraken te maken rond wapenhandel als het kartel regeringsverantwoordelijkheid zou opnemen". Ik citeer verder: "Een sp.a met spirit zou FN niet de nodige vergunningen geven om aan Nepal te leveren". Welnu, het verschil is dat een sp.a met spirit in de regering zal zorgen voor een tweede levering aan Nepal! Lees er uw partijprogramma en uw verklaringen op na. Het kan verkeren, zei Bredero.

Het is duidelijk dat deze wet het glijmiddel is om Verhofstadt II in het zadel te zetten en dat de leden van de Franstalige oppositie dit ook begrijpen. Dit is een communautair onevenwicht en het staat haaks op het federaal model. Wij kunnen dat niet goedkeuren.

04.03 Melchior Wathelet (cdH): Monsieur le président, monsieur le vice-premier ministre, chers collègues, au début de la négociation de ce dossier, trois points nous tenaient à cœur.

Le premier était la fin de l'utilisation de ce dossier d'octroi ou de refus de licence à des fins communautaires, le deuxième était le souci éthique et le troisième, le souci de maintenir une certaine cohérence au niveau des Affaires étrangères.

En ce qui concerne la fin de cette possibilité d'utiliser l'octroi ou non de licences d'armes dans une Région ou une autre, à des fins communautaires ou régionales, dans le but d'attiser des conflits et

04.03 Melchior Wathelet (cdH): Tijdens de onderhandelingen hebben wij drie punten in het bijzonder verdedigd: het feit dat dossiers met betrekking tot de toekenning van vergunningen niet langer voor communautaire doeleinden mogen worden gebruikt, het ethisch karakter en het streven naar samenhang bij Buitenlandse Zaken.

des discussions passionnées, nous estimons que ce système, avec une régionalisation sur le principe, est bon, car nous ne pourrons plus utiliser ce dossier passionné pour en faire des enjeux communautaires et régionaux. Nous ne faisons que traduire ce qui est déjà la réalité étant donné qu'actuellement, au gouvernement fédéral, c'est un ministre wallon qui octroie les licences pour les entreprises wallonnes et un ministre flamand qui octroie les licences pour les entreprises flamandes.

Pour ce qui est de l'éthique, je me réjouis, et M. Maingain l'a rappelé, que sous l'influence du cdH, le Code de conduite ait été inséré dans cette régionalisation de l'octroi des licences d'armes. Je pense qu'il s'agit d'un garde-fou, non que nous craignions que les Régions soient moins loyales ou moins éthiques, mais nous pensons que pour éviter tout dérapage, l'insertion de ce Code de conduite était approprié et opportun. Ce Code de conduite va non seulement s'appliquer lorsque les Régions vont accepter ou refuser l'octroi des licences d'armes, mais également si les Régions décident ultérieurement de légiférer dans ces matières.

En regard de la cohérence au niveau des Affaires étrangères, si cette compétence est exercée par les Régions et non plus par les Affaires étrangères, il y a un risque, peut-être théorique, qu'il y ait des divergences entre les Régions et les Affaires étrangères. Non pas, comme M. Maingain l'a dit plus tôt, que les Régions soient moins éthiques ou loyales, mais ces dernières n'ont pas nécessairement l'ensemble des informations ni les mêmes informations que les Affaires étrangères. Les Affaires étrangères restent l'interlocuteur privilégié de la Belgique à l'étranger et elles sont, à certains moments, en possession d'informations résultant de négociations, qui peuvent être méconnues des Régions. C'est la raison pour laquelle nous avions proposé un mécanisme d'information obligatoire des Régions auprès de l'interlocuteur privilégié des instances internationales, les Affaires étrangères, afin que les Régions ne puissent pas prétendre ne pas être au courant de pouvoir ou non octroyer la licence.

Cependant, nous pensons que le Code de conduite inséré impliquera une cohérence minimale, étant donné que tout le monde se basera sur les mêmes critères qui y sont inclus. Le vice-premier ministre nous a assurés que les échanges d'informations qui s'effectuaient déjà continueront et qu'il sera à tout moment à la disposition des Régions pour leur fournir les informations nécessaires pour qu'elles prennent les mesures opportunes dans le cadre de l'octroi ou du refus des licences. Nous espérons donc que cette cohérence pourra être maintenue entre les Régions et les Affaires étrangères.

04.04 Koen Bultinck (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de vice-eerste minister, collega's, vandaag worden wij verondersteld het ontwerp van bijzondere wet tot regionalisering van het geweten te bespreken. Mijnheer de voorzitter, ik ken reeds een tijd de geplogenheiten van dit huis, maar iedere keer opnieuw maakt een reeks kleine details duidelijk op welke manier deze Belgische constructie werkt.

Toen ik maandag jongstleden aankwam in de commissie voor de Herziening van de Grondwet, was meteen duidelijk dat een onderwerp stond geagendeerd dat voor de Franstalige collega's

Wat betreft het eerste punt, menen wij dat de regionalisering in principe een goede zaak is aangezien het niet langer mogelijk zal zijn dit soort dossiers aan te wenden in polemieken tussen de gemeenschappen of de gewesten. Vervolgens vormt de geïntegreerde ethische gedragscode een rem voor allerlei ontsporingen. Bovendien zal deze code van toepassing zijn wanneer de Gewesten vergunningen toekennen enerzijds en wanneer zij er wetten over uitvaardigen anderzijds.

Ten slotte menen wij dat er een mechanisme dient te worden uitgewerkt, waarbij informatie verplicht wordt uitgewisseld. Vandaag beschikken de Gewesten en Buitenlandse Zaken namelijk niet over dezelfde informatie wat aanleiding kan geven tot uiteenlopende interpretaties. De geïntegreerde gedragscode impliceert nochtans een zekere samenhang tussen de Gewesten en Buitenlandse Zaken.

04.04 Koen Bultinck (VLAAMS BLOK): Cette après-midi, nous examinons le projet de loi spéciale régionalisant les consciences. Dès lundi, en commission de Révision de la Constitution, la présence de M. Michel et l'affluence surprenante de collègues francophones ont clairement illustré l'importance des intérêts wallons en jeu. Ils entendaient

ongetwijfeld zeer belangrijk was. Een Franstalige vice-eerste minister, de heer Louis Michel, niet bepaald gekend als de man die overdreven respect heeft voor het Parlement, was voorwaar voortijdig naar de commissie afgezakt. De aanwezigheid van zowat alle Franstalige collega's maakte onmiddellijk duidelijk hoe de vork in de steel zat. Net zoals bij de besprekking van het financiële onderdeel van het Lambermont-akkoord, waren de Franstalige collega's vast van plan hun politiek van het Waalse "eigen volk eerst" met kracht te verdedigen.

Mijnheer de voorzitter, wie zou ik zijn om hen hierin ongelijk te geven? Meer zelfs, ik wil van mijn spreekrecht op dit spreekgestoelte gebruikmaken om hen hiermee uitdrukkelijk te feliciteren. Tot nader order kan ik als Vlaming alleen maar dromen van Nederlandstalige politici die, eenmaal zij aan de macht participeren, consequent de belangen van hun Gemeenschap verdedigen.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de vice-eerste minister, collega's, wie had gedacht dat de federale regeringsverklaring als leidraad zou kunnen dienen om onze regeringsploeg te beoordelen, is er bij de eerste test reeds aan voor de moeite. In het onderdeel over de verdere uitbouw van de federale Staat lezen wij: "Het forum zal bovendien oplossingen onderzoeken en wetsontwerpen uitwerken voor verschillende vragen, om bij te dragen tot een grotere structurele coherentie van de federale, gewestelijke en/of gemeenschapsbevoegdheden. In dit kader zal het forum onder meer de verkeersveiligheid en het uitreiken van uitvoervergunningen voor wapens behandelen".

Collega's, na lectuur hiervan past het toch even onze verwondering uit te drukken over het feit dat nu bij hoogdringendheid dit ontwerp van bijzondere wet dient te worden behandeld. En wat antwoordt de vice-eerste minister op de vraag waarom de verkeersveiligheid minder snel moet worden aangepakt dan de wapenproblematiek? Hij zegt letterlijk: "In de schoot van de regering en in het Parlement bestaat nu reeds een brede consensus over de betrokken aangelegenheid. Dit zal het forum overigens in de mogelijkheid stellen om sneller vooruitgang te maken in andere matieres".

Collega's, ik moet toegeven dat ik de vice-eerste minister nooit zo grappig heb weten zijn in een commissievergadering. Deze man beschikt voorwaar over een zeer bijzondere vorm van humor. De werkwijze die door de regering werd gekozen, druist ook in tegen een andere paragraaf uit de regeringsverklaring, met name in het hoofdstuk over het actief vredesbeleid. Collega's, ook daar lezen wij: "...de strikte toepassing van de nieuwe wet inzake wapenleveringen, met inbegrip van de bepalingen inzake informatie aan het Parlement".

Mijnheer de voorzitter, mag ik vanop dit spreekgestoelte mijn verontwaardiging cynisch laten blijken over het feit dat hier zomaar het levenswerk van onze sp.a-collega Van der Maelen – hier aanwezig – met één pennentrek van tafel wordt geveegd? Was het niet collega Van der Maelen die bij het begin van dit jaar nog ieder van ons trachtte wijs te maken of zelfs trachtte te overtuigen van het feit dat de nieuwe wet op de wapenuitvoer, die na de Nepal-crisis werd goedgekeurd, strenger was geworden?

clairement défendre résolument leur politique wallonne, qui pourrait reposer sur le principe "notre peuple d'abord". En tant que Flamand, je rêve d'ailleurs que des responsables politiques flamands soient aussi prompts à défendre leur Communauté.

Dès le premier test, la déclaration gouvernementale s'avère inutilisable comme fil conducteur. On peut y lire en effet que le Forum contribuera "à une plus grande cohérence structurelle de la répartition des compétences fédérales, régionales et/ou communautaires. Dans ce cadre, le forum traitera entre autres de la sécurité routière et l'octroi de licences en ce qui concerne le commerce des armes". Pourquoi dès lors la question des armes doit-elle à présent être traitée dans l'urgence ?

Le vice-premier ministre affirme que cette matière fait l'objet d'un large consensus. Ce commentaire nous semble avoir des accents comiques. Du reste, cette méthode de travail est également en contradiction avec la politique de paix active dont il est question dans la déclaration gouvernementale, à savoir la stricte application de la nouvelle loi en matière de livraisons d'armes.

Le travail d'une vie de M. Van der Maelen est réduit à néant d'un simple trait de plume. En effet, il voulait nous convaincre que la nouvelle législation sur les exportations d'armes, adoptée au lendemain de la crise du Népal, était plus stricte. Mais dès la première épreuve, la nouvelle loi est envoyée par le fond. C'est une véritable humiliation. La carrière de M Van der Maelen commence prendre peu à peu les allures d'une succession de camouflages. Sa capacité à encaisser est manifestement sans limite.

La part de la Wallonie dans les

Wat gebeurt nu bij de eerste test, collega Van der Maelen? Uw nieuwe wapenwet gaat terug naar af. Ik moet u vandaag feliciteren met uw oneindig groot incasseringsvermogen. Bij elke nieuwe regeringsvorming voelt u zich geroepen om minister, staatssecretaris of voorzitter van een commissie voor de Politieke Vernieuwing te worden. Heel uw carrière, collega Van der Maelen, is erop gebouwd van kaakslag naar kaakslag te gaan. Zelfs een regeringskrant als De Standaard was daar deze week op gekomen. Uw incasseringsvermogen is inderdaad onbeperkt.

Voorzitter, mijnheer de vice-premier, collega's, uit het onlangs aan het Parlement overgezonden rapport over de wapenhandel blijkt overduidelijk dat Wallonië goed is voor minstens 60% van de Belgische wapenexport. Dit naakte cijfer verklaart veel beter dan welk argument dan ook waarom we snel de aflevering van wapenexportvergunningen moeten overdragen naar de Gewesten. De belangen van FN en dus van het Waalse Gewest moesten worden veiliggesteld en dan moet iedere ethische overweging in de politiek wijken. Amen en uit.

Voorzitter, collega's, de vice-premier, Louis Michel, was de vorige legislatuur zowat constant op reis vermits hij de wereld rond de vredesboodschap moest brengen. Is het gepermitteerd, mijnheer de voorzitter, luidop de vraag te stellen of hij terzelfder tijd niet gewoon bezig was met wapens van FN te gaan versjacheren? Uit de officiële cijfers blijkt dat ondanks alle vredesretoriek, mijnheer de vice-premier, België nooit meer wapens uitvoerde dan de voorbije legislatuur. Was het dan echt maar een dom toeval dat uitgerekend diezelfde Louis Michel degene was die alle wapenexportvergunningen voor Wallonië moest tekenen? Ben ik dan echt de enige die logische afleidingen maak?

Mijnheer de voorzitter, sta me dan ook toe deze politieke hypocrisie, die hier deze dagen wordt opgevoerd, aan te klagen. Laten we de dingen gewoonweg bij hun naam noemen en zeggen aan de bevolking dat Louis Michel de voorbije legislatuur gewoon een redelijk goed betaalde handelsreiziger van het Waalse FN was. Dit is iets exacter geformuleerd dan de grote vredesbrenger van de MR.

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, ik begrijp uw reactie

04.05 **Louis Michel**, ministre: Monsieur le président, je peux difficilement admettre, de la part de quelqu'un de ce parti-là, les allusions grossières et insultantes que je viens d'entendre. Je n'ai, ni de loin ni de près, rien à voir avec la FN! Rien! Je défends simplement des principes et l'intérêt de mon pays. Rien de plus!

04.06 ...: ...

04.07 **Louis Michel**, ministre: Non, pas les armes! Non! Vous pourrez difficilement trouver un seul exemple de licence fondé sur un

exportations d'armes représente 60%, ce qui explique la nécessité de régionaliser au plus vite l'octroi des licences. Les intérêts de la FN et de la Région wallonne prennent toute considération éthique.

Les voyages incessants du ministre Michel avaient-ils pour objectif d'exhorter à la paix ou de faire du trafic d'armes? Les chiffres démontrent que la Belgique n'a jamais autant exporté d'armes que sous la législature précédente et c'est M. Michel qui a apposé sa signature au bas des licences d'exportation. M. Michel n'était ni plus ni moins qu'un délégué commercial bien payé de la FN wallonne !

04.05 Minister **Louis Michel**: Ik vindt niet dat iemand van die partij het zich veroorlooft dergelijke gemene en beledigende toespelingen te maken!

Ik heb geen enkele rechtstreekse of onrechtstreekse band met FN!

Ik verdedig de principes en de belangen van mijn land! Ik verdedig de wapens niet! (Geroep en protest bij het Vlaams Blok)

04.06 ...: ...

04.07 Minister **Louis Michel**: Er wordt geen enkele vergunning

dossier qui ne serait pas parfaitement défendable et parfaitement honorable! Vous savez pertinemment que les pays...

toegekend zonder verdedigbaar dossier. (*Men roept "Nepal" bij het Vlaams Blok*)

04.08 ....

04.08 ....

04.09 **Louis Michel**, ministre: Je continue à défendre le dossier du Népal sur le fond si vous voulez tout savoir! Je n'ai absolument aucune gêne à défendre cela sur le plan éthique!

04.09 Minister **Louis Michel**: Ik blijf het Nepal-dossier ten gronde verdedigen en ethisch gezien heb ik daar geen enkele moeite mee! (*De volksvertegenwoordigers van het Vlaams Blok halen het geval Venezuela aan*)

04.10 ....

04.10 ....

04.11 **Louis Michel**, ministre: Le Venezuela? Mais, que je sache, le Venezuela est une démocratie parlementaire élue! (*Brouaha sur les bancs du Vlaams Blok*)

04.11 Minister **Louis Michel**: Venezuela is een parlementaire democratie!

04.12 **Louis Michel**, ministre: Mais, Chavez est élu! Je sais que...

04.12 Minister **Louis Michel**: De heer Chavez werd verkozen!

04.13 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): ...

04.14 **Louis Michel**, ministre: Je sais bien, monsieur Annemans, que dans les régimes que vous défendez, vous ne savez pas très bien ce qu'est la démocratie. Cela on le sait! (*Applaudissements*)

04.14 Mnister **Louis Michel**: Mijnheer Annemans, ik weet welke soort regimes u verdedigt! U weet niet wat een democratie is! (*Applaus bij de meerderheid*)

04.15 **Koen Bultinck** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik zal zelfs de moeite doen beleefdheidshalve kort te repliceren op wat de vice-eerste minister zegt.

Mijnheer de vice-eerste minister, alleen al uw reactie op mijn betoog bewijst dat het pijn doet en dat het inderdaad zeer nauw aansluit bij de werkelijkheid. Wie heeft de wapenvergunningen getekend voor uw prille democratie in Nepal? Was u het? Waar is uw ethiek? Laten we lachen. U bent niet de grote vredesbrenger overal ter wereld. U bent gewoon de sjacheraar van wapens. Laten we de dingen bij hun naam noemen.

04.15 **Koen Bultinck** (VLAAMS BLOK): La violence avec laquelle le ministre réagit montre que mon analyse est proche de la vérité et est dès lors mal ressentie. Je le répète: le ministre n'est pas la conscience ambulante de la Belgique. Loin d'être une colombe de la paix, il est au contraire négociant en armes.

Mijnheer de voorzitter, collega's, ikzelf kom uit de Westhoek, die nog altijd diepe littekens draagt van het zinloze van oorlogen. Als vertegenwoordiger van het radicale Vlaams-nationalisme beschouw ik ons ook als de ideologische erfgenaam van de radicale frontbeweging die aan het IJzerfront in 1914-1918 ontstond. Vanuit dit goed begrepen pacifisme en uit respect voor de nooit-meer-oorlog-gedachte wil ik mij vandaag heel in het bijzonder richten tot mijn spirit-collega's. Ik wil hen toch even herinneren aan hun zogenaamd pacifistisch geweten.

Respectueux du principe "plus jamais la guerre", je souhaiterais rafraîchir la conscience de nos collègues de Spirit. A l'instar de M. Vandenbergh, l'ancien président du comité du Pèlerinage de l'Yser devenu aujourd'hui sénateur, la présidente de Spirit Els Van Weert a opéré un revirement total en moins d'un an. Fin août 2002, elle reprochait encore aux partenaires du gouvernement arc-en-ciel de pratiquer la politique de l'autruche. Elle laisse entendre à présent que

Collega's van spirit, op de IJzerbedevaart van 25 augustus 2002 verklaarde voorzitter Lionel Vandenbergh van het IJzerbedevaartcomité het volgende. Ik citeer: "Wij hebben ons altijd verzet tegen wapenhandel, wapenexport en wapenproductie. Het is

een schande dat België opnieuw 5.000 moordwapens zal verkopen aan een land in burgeroorlog. Wij doen hier een oproep tot alle parlementsleden om zich hiertegen te verzetten. Dit is zeker een regeringscrisis waard". Wat zegt diezelfde Lionel Vandenberghe nog geen jaar later vanuit het rode pluche van de reflectiekamer? Ik citeer: "Als regionalist kan ik er niet tegen zijn, als pacifist heb ik er wat problemen mee". Collega's van spirit, waar is nu uw regeringscrisis? Zijn de moordwapens van een jaar geleden nu plotsklaps, in één vlotte beweging, onschuldige pijlen en bogen geworden? Leg het uit. Zeg gewoonweg aan de kiezers dat het u alleen om de poen was te doen en om het mandaat via de opvolgerplaatsen.

Spirit-collega's, tijdens het Nepal-debat in deze Kamer op 29 augustus 2002 verklaarde collega Els Van Weert, en ik citeer: "De wapenwet van 1991 verbiedt, zoals u maar al te goed weet, wapenexport naar landen waar een wapenlevering zal bijdragen tot manifeste schendingen van de mensenrechten. Het risico dat deze duizenden Belgische wapens bijdragen tot nog grotere schendingen van de mensenrechten is minstens uitermate groot. Onze minister van Buitenlandse Zaken, de heer Michel, en met hem de blauwe, rode en groene regeringspartners minimaliseren echter de zaak: niets aan de hand, kop in het zand". Ik citeer u verder, collega Van Weert: "Ik richt mij nu speciaal tot de collega's uit groene en rode meerderheidspartijen hier. Minister Michel is een meesterlijk strateeg. De belangrijke levering voor FN-Herstal moest en zou doorgaan, maar gelet op het voorgaande wist hij ook dat er een reukje aan het dossier zat". Wat verklaart Els Van Weert nauwelijks een jaartje later? Ik citeer: "Het verlenen van vergunningen was de facto al geregionaliseerd omdat de minister die erover besliste tot dezelfde taalrol behoorde als het bedrijf dat wenste te exporteren. Deze hypocriete situatie is hiermee uit de wereld geholpen".

Collega's, in minder dan een jaar tijd is die "meesterlijke strateeg" – het zijn uw woorden, mevrouw Van Weert, over uw nieuwe vriend Louis Michel – de vriendelijke probleemoplosser geworden die een eind maakt aan een hypocriete situatie. Collega's, het hangt er inderdaad vanaf hoe men het bekijkt.

Mijnheer de voorzitter, wat moet men doen als men zoveel politieke hypocrisie aanschouwt? Mag ik u eventueel voorstellen - in de positieve geest waarmee wij volgens de eerste minister allemaal een nieuwe blik op de toekomst moeten werpen - om deze namiddag toch nog een grote therapeutische sessie te houden waar we allen samen, in een echte Bert Anciaux-stijl een traantje zouden plengen om onze spirit-collega's te helpen verlossen van een immens gewetensprobleem?

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de vice-premier, collega's, ware het niet van de enorme politieke hypocrisie waarmee deze regionalisering gepaard gaat, dan zouden we misschien nog in een goede bui positief kunnen reageren op dat zeer kleine stapje voorwaarts in de verdere ontmanteling van de Belgische Staat.

Maar iedereen die het politieke bedrijf een beetje kent – collega Lambert, u zult inderdaad de stiel nog een beetje moeten leren, maar ik zal u wat leertijd geven –, weet dat de Franstaligen geen vragende partij zijn voor een verdere staatshervorming. Het forum wordt dus

la délivrance des licences était de toute façon déjà régionalisée dans les faits puisque le ministre à qui revenait la décision en la matière appartenait au même rôle linguistique que la société exportatrice des armes. Il aurait donc été mis fin à cette hypocrisie.

Les francophones ne sont pas partisans d'une poursuite de la réforme de l'Etat. En d'autres termes, le Forum est comparable à un grand placard. Cette régionalisation des consciences démontre plus que jamais que toute éthique politique s'arrête là où commencent les intérêts wallons. Les Flamands ont abattu leurs derniers atouts dans les négociations. Louis Michel a reçu un chèque en blanc et peut désormais reprendre aisément son rôle de représentant de commerce de la FN wallonne. (*Applaudissements sur les bancs du Vlaams Blok*)

gewoonweg een grote diepvrieskast. Van een toewijzing aan de beide deelstaten van de sociale zekerheid komt dus niets in huis. Van een echte fiscale autonomie komt dus niets in huis. Van een defederalisering van het werkgelegenheidsbeleid, Justitie en NMBS komt dus niets in huis. Laten wij mekaar niets wijsmaken.

Collega's, met de voorliggende regionalisering van het geweten wordt meer dan ooit duidelijk gemaakt dat iedere ethiek in de politiek eindigt waar de Waalse belangen beginnen. Vandaag halen onze Franstalige collega's hun trofeeën binnen. De Francorchamps-sigaret en de FN-mitraillette zijn gered. Vlaanderen geeft daarmee inderdaad zijn laatste onderhandelingstroeven gewoon weg.

Collega's van Spirit, stelde een van uw grote boegbeelden dezer dagen niet dat de Vlamingen moeten weigeren toe te treden tot een Belgische regering zonder dat Vlaamse eisen worden ingewilligd? Dat is een stelling van de genaamde Lionel Vandenberghé in zijn leven als vrijwilliger, en niet als goedbetaalde senator.

Vandaag stellen wij vast dat de Vlaamse onderhandelaars van deze meerderheid, zoals het kleine kinderen past, reeds zielsgelukkig zijn als zij met lege handen staan.

Mijnheer de voorzitter, collega's, het Vlaams Blok weigert mee te spelen met die politieke show waarbij het geweten wordt geregionaliseerd. Voor de Vlaamse bevolking is het meer dan duidelijk dat Louis Michel vandaag zijn blanco cheque op zak heeft om aldus ongestoord, rustig verder zijn rol als handelsreiziger voor het Waalse FN te kunnen spelen.

04.16 Daniel Bacquelaine (MR): Monsieur le président, monsieur le vice-premier ministre, chers collègues, nous allons terminer la session parlementaire en débattant du problème des licences et de l'octroi des licences d'exportation d'armes. En fait, nous terminons cette session un peu comme nous l'avons commencée, sur le même thème en tout cas. Vous vous souviendrez que nous avons été rappelés, fin août de l'année dernière, pour un problème d'exploitation politique d'une licence par certains membres de cette Assemblée qui utilisent davantage l'injure et l'insinuation que l'argumentation politique. Nous avons alors rappelé certains principes qui sont évidemment toujours d'actualité et qui restent valables aujourd'hui.

Il faut rappeler que la notion même de fabrication d'armes porte sur une activité non seulement légitime mais aussi parfois nécessaire. Je ne partage évidemment pas l'utopie de ceux qui croient à un monde sans armes. Ce monde serait livré aux bandes les mieux organisées, ce serait un monde où les règles de la démocratie auraient beaucoup de mal à s'affirmer. C'est un constat pessimiste sur la nature humaine mais je pense qu'il faut en convenir. Un monde sans armes n'est évidemment pas possible et, au contraire, les armes sont parfois nécessaires pour assurer la sécurité intérieure et extérieure, pour assurer la force de la démocratie, deux concepts qui peuvent paraître antinomiques, mais qui sont pourtant nécessaires.

La fabrication d'armes est légitime et parfois nécessaire mais il faut encadrer leur utilisation. Je me réjouis que nos Régions, que ce soit la Flandre avec les composants entrant dans la fabrication des

04.16 Daniel Bacquelaine (MR): We beëindigen de zitting zoals we ze begonnen zijn in augustus 2002 met een debat over de licenties voor de wapenverkoop. Toen moesten we vergaderen om te aanhoren hoe dit onderwerp politiek werd misbruikt door een politieke beweging die zich meer bedient van schuttingtaal dan van argumentatie.

De vervaardiging van wapens is gewettigd en onvermijdelijk. Ik geloof niet in de utopie van een wereld zonder wapens, want in zo'n wereld zou de democratie zich moeilijk kunnen staande houden en wapens zijn nodig om zowel de interne als externe veiligheid te vrijwaren. Maar hun gebruik moet welomlijnd zijn. Het doet me genoegen dat Vlaanderen en Wallonië goed draaiende ondernemingen met wereldfaam bezitten.

De regionalisering is ingegeven

équipements militaires ou la Wallonie avec l'industrie de l'armement, aient des industries performantes en la matière, qui jouissent d'une réputation internationale. Pourquoi devrions-nous nous en affliger? Au contraire, nous pouvons être fiers d'une performance technique de nos entreprises en la matière.

Cette régionalisation trouve plusieurs justifications, dont certaines ont été rappelées. Je pense notamment au besoin d'harmonisation des compétences. Le commerce extérieur, l'économie sont régionalisés. Il me paraît logique qu'une activité économique importante comme celle de l'armement puisse, elle aussi, entrer dans le cadre de l'activité de nos Régions.

Une autre justification a trait à la clarification. Olivier Maingain a rappelé tout à l'heure qu'il existait déjà une régionalisation intra-fédérale ou intra-gouvernementale, dans le sens où les licences sont octroyées par un ministre francophone ou néerlandophone en fonction de la langue dans laquelle la demande de licence a été introduite. Cette régionalisation intra-fédérale ou intra-gouvernementale qui existe déjà de fait n'est qu'un prélude à cette régionalisation que nous allons voter.

La troisième justification a trait à l'intérêt régional qui ne peut souffrir l'exploitation politique telle qu'on l'a parfois connue jusqu'à présent en matière de licences d'exportation. Notre pays en tant que tel, au-delà de ses régions, n'a aucun intérêt à souffrir des débats de type politicien tels que ceux qui ont eu lieu au moment d'octroyer la licence pour la vente d'armes au Népal.

Je rappellerai à cette occasion qu'il s'agissait, dans ce cadre, de prendre une responsabilité politique. Nous pouvons faire toutes les lois que nous voulons en matière d'octroi de licence, il restera toujours qu'il s'agit avant tout d'une responsabilité politique, et non pas de l'application d'un simple mécanisme. Cette responsabilité politique ne vise pas seulement l'octroi d'une licence, elle concerne aussi le refus éventuel d'une licence. Lorsque nous refusons, par exemple, d'accorder une licence vis-à-vis d'une entreprise qui exporte des armes dans un régime qui tend à défendre sa démocratie, nous prenons une responsabilité politique. Cette responsabilité politique, c'est de soutenir a contrario ceux qui mettent en péril ou en danger l'essor d'une démocratie.

La responsabilité politique existe bel et bien, que nous octroyions ou pas une licence d'exportation. Le fait de la refuser implique que nous assumions les choix du moment.

Il reste quelques questions qui ont été émises à juste titre par une opposition responsable. Les questions qui concernent notamment la notion de transit étaient légitimes. Le problème a été réglé: il n'y a pas de transit intranational; il n'y a pas de transit intra-fédéral. C'est la législation douanière qui s'applique en cette matière, et le Conseil d'Etat va dans le même sens que le gouvernement. La question me paraît réglée.

Reste la question fondamentale de l'éthique. L'amendement introduit à cet égard était opportun: nous allons effectivement bénéficier de l'intégration du Code de bonne conduite européen au niveau régional, comme c'était le cas au niveau fédéral. Depuis quatre ans,

door de wil om de bevoegdheden te harmoniseren (de buitenlandse handel en de economie zijn reeds geregionaliseerd), om klarheid te scheppen in het huidige systeem dat omschreven kan worden als een intra-federale regionalisering in het licht van de regionalisering die we zullen goedkeuren, en tot slot om het gewestelijk belang te dienen: ons land in zijn geheel, afgezien van zijn Gewesten, kan alleen maar verliezen bij politieke debatten zoals we die hebben meegemaakt in verband met de wapenexport naar Nepal.

Ik wil er nogmaals op aandringen dat men een politieke verantwoordelijkheid op zich neemt, zowel bij de toekenning van een vergunning als bij de weigering.

Wat betreft de doorvoer, die is er niet tussen de gewesten onderling. Hier is de douanewetgeving van toepassing en de Raad van State volgt de regering op dit punt.

Wat betreft het ethische aspect, was het ingediende amendement opportuun: wij zullen er daadwerkelijk baat bij hebben dat de Europese gedragscode op gewestelijk niveau wordt geïntroduceerd, zoals dit reeds gebeurde op federaal niveau. De gedragscode van de Europese Unie werd door onze minister van Buitenlandse Zaken altijd al toegepast. Hij heeft er ook bij zijn collega's op aangedrongen dat deze code zou worden opgenomen in de Europese wetgeving. Deze beginselen van deugdelijk bestuur dienen nu te worden opgenomen in onze wetgeving.

Op het vlak van de harmonisatie van ons buitenlands beleid na de nieuwe overdracht van bevoegdheden, gingen er stemmen op om veto- en toezichtmogelijkheden in te voeren ten gunste van het federaal niveau. Welnu, wij leven

le ministre des Affaires étrangères a toujours appliqué le Code de bonne conduite européen, même au moment où il n'était pas dans notre législation. Il a d'ailleurs demandé à plusieurs reprises au niveau de l'Europe que ce code soit partie intégrante de l'ensemble des législations de nos quinze pays de l'Union européenne. Ce n'est pas nouveau. Il convenait effectivement que cela soit repris intégralement dans notre législation actuelle.

Reste la question de la cohérence de la politique étrangère. Certains se sont demandé comment assurer l'harmonisation de la politique étrangère de la Belgique, suite à ce nouveau transfert de compétence. Nous avons entendu des revendications tendant à instituer des possibilités de veto, ou des possibilités de tutelle au profit de l'autorité fédérale. A cet égard, il convient de souligner que l'arsenal juridique existant et les procédés de concertation entre autorités fédérées permettent déjà largement d'atteindre cet objectif. Nous vivons en effet dans un Etat fédéral où est garanti le principe de coopération, principe qui suppose une réelle autonomie des collectivités fédérées et une coopération entre les différents gouvernements. Les mécanismes de coopération sont connus; ils ont fait leurs preuves. Je rappellerai l'article 31bis de la loi ordinaire du 9 août 1980 de réforme institutionnelle qui prévoit la mise sur pied de la conférence interministérielle de politique étrangère, la CIPE. Au sein de cette conférence, le gouvernement fédéral informe régulièrement les gouvernements régionaux et communautaires sur la politique étrangère, soit à l'instigation du gouvernement fédéral, soit à la demande des entités fédérées qui souhaitent des informations par rapport au développement de la politique étrangère de notre pays, en ce qu'elle peut concerter l'ensemble de nos Régions.

A l'avenir, cette conférence interministérielle pourra être saisie par une des Régions en cas de doute quant à la mise en œuvre des compétences en matière d'octroi de licence, et en cas de risque de discordance en termes de politique étrangère. Pour nous, cette conférence interministérielle doit demeurer un forum intergouvernemental de discussion entre niveaux de pouvoirs pour l'ensemble de la politique étrangère. Si nous avions introduit des mécanismes de veto ou des cahiers de tutelle sur les Régions, nous aurions semé des germes d'instabilité politique et institutionnelle. Pareil système risquerait de conduire à de véritables situations de blocage et engendrerait à nouveau des turbulences dont notre pays doit pouvoir se passer.

De plus, il faut souligner que certains principes tirés de la jurisprudence de la Cour d'arbitrage devront guider l'action des autorités régionales, Olivier Maingain en a parlé tout à l'heure. Il s'agit des principes de loyauté fédérale et de proportionnalité. Le principe de loyauté fédérale est évidemment essentiellement politique, j'en conviens, mais il s'applique, tandis que le principe de proportionnalité permet à la Cour d'arbitrage de rappeler qu'un ordre de gouvernement ne peut, par l'exercice de ses compétences, rendre impossible ou exagérément difficile l'exercice de ces compétences par un autre niveau de pouvoir.

Avant de conclure, je voudrais insister sur ce paradoxe. Je suis un peu étonné d'entendre les plus confédéralistes d'entre nous prétendre, avec une forme de condescendance ou je dirais même de

in een land waar het principe van samenwerking geldt, dat reeds zijn nut heeft bewezen.

Ik herinner u aan artikel 31 bis van de wet van 1980 inzake de hervorming der instellingen, dat voorziet in de oprichting van de Interministeriële Conferentie voor buitenlands beleid (ICBB), waarbinnen de federale regering de gewest- en gemeenschapsregeringen regelmatig informeert over het buitenlands beleid.

De Gewesten zullen zich voortaan kunnen wenden tot de ICBB wanneer er twijfel bestaat bij de toekenning van een vergunning of wanneer het risico bestaat dat er discrepanties optreden in het buitenlands beleid. De ICBB dient een intergouvernementeel forum voor het geheel van het buitenlands beleid te blijven.

Mechanismen waarmee de federale overheid haar veto kan stellen of toezicht kan uitoefenen ten aanzien van de Gewesten, zouden het pad hebben geëffend voor politieke en institutionele instabiliteit en zouden tot echte patstellingen hebben geleid.

Bovendien moet het beleid van de gewestelijke overheden berusten op de beginselen van federale loyauteit en evenredigheid. Het beginsel van federale loyauteit is in essentie politiek, maar door het evenredigheidsbeginsel is het een regering verboden zijn bevoegdheden zodanig uit te oefenen dat daardoor een ander bestuursniveau zijn eigen bevoegdheden niet of alleen met de grootste moeite kan uitoefenen.

Het verbaast me dat de grootste aanhangers van het confederalisme onder ons nu verklaren dat een materie met een ethische dimensie niet aan een gewest mag worden toevertrouwd. Indien onze gewesten geen verstand hebben van ethiek doen

mépris, que la Région ne pourrait pas s'occuper d'un système dans lequel l'éthique interviendrait. La Région ne peut-elle s'occuper que de plomberie, de tuyauterie, de mécanismes purs et simples? C'est la thèse, me semble-t-il, des plus confédéralistes d'entre nous. Cela me surprend car j'ai tendance à croire que nos Régions sont fières de ce qu'elles font, ont une capacité d'action, ont une autonomie qu'elles utilisent à bon escient et qui les rend tout à fait aptes à exercer ces compétences, tout en préservant l'éthique.

Pour certains, semble-t-il, Région et éthique sont incompatibles. J'en suis désolé mais si c'est ainsi qu'ils considèrent les choses, dans ce cas, je pense qu'il ne faut plus rien régionaliser du tout! Si vraiment nos Régions sont incapables de la moindre éthique, alors ne régionalisons plus rien! Ici, au contraire, nous considérons que nos Régions sont capables de prendre des décisions dans le cadre d'un code de bonne conduite, dans le cadre de l'éthique, comme a su en faire preuve l'Etat fédéral précédemment. De ce côté, ce paradoxe doit être soulevé.

Enfin, je terminerai en disant que, pour moi, quelle que soit la loi, qu'elle soit régionalisée, qu'elle soit fédérale, quels que soient les mécanismes législatifs, il s'agit avant tout d'un problème de responsabilité politique. Ce problème subsistera, quelle que soit la loi. A un moment donné, il va falloir prendre une décision par rapport à l'octroi d'une licence. Que cela se passe au niveau fédéral, que cela se passe au niveau régional en concertation avec le fédéral, que cela se passe au niveau régional seul, celui qui prendra la décision engagera sa responsabilité politique. C'est ce qui me paraît essentiel. Il sera d'ailleurs jugé pour cela par l'électeur. Et c'est bien qu'il en soit ainsi, c'est cela la démocratie.

A mon sens, la régionalisation de cette loi sur l'octroi des licences va permettre de quitter la sphère de l'agitation purement communautaire et politique pour se concentrer sur l'objet même de sa responsabilité politique qui est l'octroi ou le refus d'octroi d'une licence d'exportation.

04.17 Geert Lambert (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de vice-premier, ik moet zeggen dat ik in dit debat vandaag met een ongelooflijk stijgend onbegrip en zelfs ongeloof het discours heb gehoord van sommige collega's in deze Kamer aanwezig, mensen die zich volgens partijprogramma separatist of confederalist noemen. Mijnheer Bogaert, gij waart voorzitter van uw CD&V-congres wanneer jullie zich confederalist gingen noemen. Vandaag hoor ik niet anders dan een ongelooflijk unitaristisch discours, waarbij zelfs collega Bultinck zich bijna op dezelfde lijn bevindt als het discours van collega Wathelet wanneer die het heeft over een coherent buitenlands beleid.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de vice-premier, wij zullen met spirit wel degelijk dit wetsontwerp goedkeuren, omdat wij er rotsvast van overtuigd zijn dat dit wetsontwerp inderdaad een stap vooruit is in, eens te meer, een staatshervorming die ons land kenmerkt, waarbij gestreefd wordt naar en bekomen wordt dat men inderdaad meer homogene bevoegdheidspakketten krijgt. (*Protest vanwege de oppositie*)

Ik vind het schitterend! Mijnheer de voorzitter, ik heb er op zich geen

we er beter aan niets meer te regionaliseren! Ik denk integendeel dat onze Gewesten maar al te best in staat zijn deze taak te vervullen. Welke overheid ook bevoegd is, het zal steeds een zaak van politieke verantwoordelijkheid zijn. Dit wetsontwerp biedt de mogelijkheid het terrein van de communautaire en partijpolitieke spanningen te verlaten om zich te concentreren op het probleem van de beleidsverantwoordelijkheid (*Applaus bij de meerderheid*).

04.17 Geert Lambert (sp.a-spirit): Au cours du débat, mon incompréhension n'a fait que croître en écoutant le discours ouvertement unitaire de certains membres. Spirit votera bel et bien en faveur de ce projet de loi, convaincu qu'il s'agit d'une étape supplémentaire dans le processus de réforme de l'Etat dont l'objectif est de créer des domaines de compétences homogènes. (*Interruptions sur les bancs de l'opposition*)

Grâce à ce projet de loi, une nouvelle étape est franchie, ce qui nous permettra ultérieurement de mener correctement des discussions communautaires. A mon estime, il est étrange

probleem mee dat men mij zo interrumpeert. Men moet eens goed beseffen dat wij vandaag met deze wet inderdaad een stap vooruit zetten om straks een correcte discussie te kunnen voeren, een stap vooruit omdat men in deze discussie tot homogene bevoegdheidspakketten komt. Ik vind het ongelooflijk bizarre dat we als argument krijgen vandaag dat we deze wet niet mogen goedkeuren, omdat we vrezen dat de Walen wel eens veel minder ethisch zouden te werk gaan, omdat we vrezen dat zij van alles zullen gaan uitvoeren.

Mag ik deze redenering doortrekken naar een thema dat ons eveneens zeer geliefd is? Mag ik deze redenering doortrekken dat we dus straks evenmin moeten spreken over elke vorm van federalisering van sociale zekerheid omdat we wel eens zouden kunnen vrezen dat men het aan de andere zijde zou doen. Mijnheer Van den Eynde, in de regeringsverklaring is er afgesproken dat we een forum creëren, waarbij we niet alles zullen versmachten en waarbij we evenmin, mijnheer Tant – ik heb van u geen lessen te krijgen op dat vlak – alles zullen realiseren. Ik ben mij daar heel goed van bewust. Een staatshervorming, de realisering van een nieuwe vorm van staat, is een proces van jaren, is een proces van eeuwen, is een proces dat nooit zal voltooid zijn. Het zal een proces zijn waarbij men stap voor stap stappen realiseert, om uiteindelijk tot een beter bestuur te kunnen komen.

Mijnheer de voorzitter, het toont aan dat tussen degenen die zich confederalist noemen en degenen zoals wij, die inderdaad onze staat reeds hervormd hebben, er een andere visie geldt. Wanneer wij gedurende de laatste decennia erin geslaagd zijn de staat te hervormen, dan hebben wij dat altijd gedaan in de optiek om tot een beter bestuur te komen. Wij hebben dit nooit gedaan vanuit een loopgravenstelling. Wij hebben niet gestreefd naar de defederalisering van Onderwijs vanuit de redenering dat Waalse onderwijsers profiteurs waren, maar wel vanuit de redenering – à la Van den Brande – dat wij inderdaad in Vlaanderen met eigen bevoegdheden bepaalde zaken zelf konden realiseren. Wij hebben een defederalisering gekregen van Openbare Werken, niet omdat wij vonden dat Waalse aannemers sjoemelaars zouden zijn, maar omdat we ervan overtuigd waren dat we in Vlaanderen met eigen bevoegdheden zaken zelf konden realiseren. In dezelfde optiek zullen we straks verkeersveiligheid gaan aanpakken. In dezelfde optiek, collega's, pakken we vandaag die wapenwetgeving aan.

Wanneer in dit halfronde gesproken werd over wapenleveringen, ging de discussie keer op keer tussen Vlamingen en Walen, alsof de enen beter dan de anderen waren. Door de defederalisering van de exportlicenties zullen we eindelijk in de regionale parlementen een discussie kunnen voeren die tot de kern van het debat gaat en handelt over wat we willen met onze wapenindustrie.

Laat ons niet spreken van het defederaliseren van het geweten. Mijnheer De Crem, in mijn maidenspeech tijdens het investituurdebat heb ik er reeds op gewezen dat uw partij in de jaren 90 de regeling heeft uitgewerkt zoals ze thans bestaat. In de commissie heeft de vice-premier gewezen op de zeer hypocrite redenering die erin bestond dat één Franstalige minister bevoegd was voor de exportlicenties aan Waalse zijde en één Nederlandstalige minister bevoegd was voor de exportlicenties aan Vlaamse zijde. Meer nog,

d'avancer comme argument que l'on ne peut adopter cette loi par crainte de voir les Wallons appliquer des méthodes de travail moins éthiques. D'aucuns brandiront-ils également cet argument lorsqu'il s'agira de s'opposer à la régionalisation de la sécurité sociale par exemple ? (*Cris sur les bancs de l'opposition*)

Dans sa déclaration, le gouvernement a indiqué qu'il souhaitait créer un Forum au sein duquel un véritable dialogue serait possible. La mise en oeuvre de la réforme de l'Etat est un processus s'échelonnant sur plusieurs années et qui ne sera peut-être jamais totalement achevé. En tout état de cause, notre objectif est d'améliorer la gestion pas à pas. Ceux qui se disent confédéralistes se fondent à cet égard sur d'autres principes que ceux qui ont réellement participé à la réforme de l'Etat ces dernières années.

Dans le cadre de la régionalisation de l'enseignement, on avait pensé à juste titre qu'il serait bon que la Flandre puisse exercer elle-même cette compétence. Il n'avait pas été question de scénarios où les Wallons étaient dépeints comme des profiteurs. Le même raisonnement a prévalu pour les Travaux publics et il en ira de même à l'avenir pour la sécurité routière. Aujourd'hui, c'est le cas des livraisons d'armes.

Dans cette enceinte, des dossiers de livraisons d'armes ont déjà suscité à plusieurs reprises des discussions entre Flamands et Wallons. À présent que cette matière est confiée au niveau régional, on va peut-être enfin pouvoir s'occuper du fond de la question, à savoir le sort qui doit être réservé à l'industrie de l'armement à l'avenir.

Cette loi n'équivaut pas à une régionalisation de la conscience, comme l'ont affirmé certains orateurs. Dans les années 90, le

uw metafoor van het pretpark waar deze regering de bevolking heeft naartoe geleid zou ik kunnen counteren met te stellen dat in het pretpark dat uw partij gerealiseerd heeft en waar u aan de kassa stond, u tegen de mensen die kwamen vragen waar de schietstand was, antwoordde dat er geen schietstand was, wel een lunapark waar men ook gevechtsspelletjes kan spelen. Voor de schietstand, zei u, kunt u naar mijn Waalse collega gaan, achteraan, waaraan wij ook een centje verdienen. Dat was de logica die u had uitgewerkt in de regeling die destijds werd uitgewerkt.

CD&V a participé à l'élaboration de la réglementation qui existe encore aujourd'hui et aux termes de laquelle un ministre francophone et un ministre néerlandophone sont responsables des licences d'exportation respectivement du côté wallon et du côté flamand. Ne s'agit-il pas là d'une logique hypocrite? (*Applaudissements sur les bancs du sp.a-spirit*)

04.18 Servais Verherstraeten (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer Lambert, het is correct dat de federale overheid een tijd lang met twee bevoegde ministers heeft gewerkt inzake de licenties. Ik wil echter wijzen op de feitelijke realiteit. Neem de feitelijke realiteit in het Nepal-dossier. Mocht uw bewering correct zijn dat deze materie niet de jure maar de facto – in de feiten- reeds geregionaliseerd was, begrijp ik niet waarom het Nepal-l-dossier op de federale Ministerraad moest worden goedgekeurd. Mocht uw bewering kloppen dan had minister Michel dit eigenhandig kunnen ondertekenen. De feitelijke situatie was anders. Bovendien, een regering is een en ondeelbaar!

04.18 Servais Verherstraeten (CD&V): Deux ministres étaient compétents dans un contexte fédéral. Nous avons vu la réalité nue dans le dossier relatif au Népal, qui a été approuvé par le Conseil des ministres fédéral l'an dernier. Le gouvernement fédéral est indivisible.

04.19 Geert Lambert (sp.a-spirit): Mijnheer Verherstraeten, ik nodig u uit om straks in het Vlaams Parlement met uw CD&V-collega's – dit is ook een uitnodiging van spirit aan het adres van het Vlaams Parlement - een even stringente wapenwetgeving uit te werken. We hebben er reeds op gewezen dat het wapenrapport van vorige week heeft aangetoond in welke situatie Vlaanderen verkeert. Ik nodig u uit en zal met aandacht de houding van de streekgenoten volgen - ik ben een West-Vlaming - inzake de Barco-situatie.

Met de regionalisering van de exportlicenties krijgen we de kans om werk te maken van een actieve vredespolitiek. De defederalisering van het geweten – uw uitdrukking - is, mijns inziens, nog altijd beter dan de wet die uw partij destijds heeft uitgewerkt en waarbij "het liefst niet weten" werd federaal gehouden!

04.19 Geert Lambert (sp.a-spirit): Je souhaiterais inviter le Parlement flamand à élaborer une législation en matière d'armes contraignante à présent que les licences d'exportation vont être régionalisées. On va enfin pouvoir s'atteler à une politique active en faveur de la paix. Selon moi, la défédéralisation de la conscience est préférable à la fédéralisation de l'ignorance.

Je tiens enfin à dénoncer l'attitude adoptée par Agalev au Sénat. Ce parti ne semble pas se fier à l'éthique ni au sens des responsabilités des ministres Ecolo du gouvernement wallon.

Mijnheer de voorzitter, ik weet dat er geen Agalev-collega's aanwezig zijn in dit halfronde. Van op dit spreekgestoelte wil ik mijn ongenoegen uiten over de houding van Agalev in de Senaat. Het is onbegrijpelijk dat men vanuit dezelfde logica geen vertrouwen kan stellen in Ecolo-ministers die – bij mijn weten - nog steeds deel uitmaken van de gewestregering. Ook in Wallonië is er een zeer actieve vredesbeweging. Ik heb er alle vertrouwen in dat zij meer dan stringent zal nagaan of de verbetering die aangebracht werd via een amendement dat ertoe strekt de Europese gedragsregels stringent te laten naleven, effectief plaatsvindt.

Spirit soutiendra ce projet la conscience en paix. Je me demande si les grands pacifistes d'aujourd'hui adopteront le même comportement demain au Parlement flamand. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité*)

Beste collega's, Spirit zal over deze wet met een zuiver geweten stemmen, een zuiver geweten zowel op ethisch vlak als op Vlaams vlak. Ik zal zien of de grote pacifisten van vandaag, straks wanneer wij hetzelfde debat in het Vlaams Parlement zullen voeren, diezelfde houding zullen aannemen.

04.20 Gérard Gobert (ECOLO): Monsieur le président, monsieur le vice-premier ministre, chers collègues, le gouvernement avait promis une réflexion de fond sur la problématique de la régionalisation des ventes d'armes. Aujourd'hui, c'est tout le contraire qui se produit. Les deux assemblées ont voté à la va-vite une loi spéciale qui permet avant tout à la majorité de se débarrasser de problèmes épineux qui risqueraient de fragiliser dès la rentrée parlementaire. L'agenda de cette dernière semaine de juillet est avant tout dicté par la stratégie interne du gouvernement et non par le souci de définir une ligne claire dans cette matière éthiquement sensible.

La première remarque que je voudrais formuler sur le fond du dossier est partagée par de très nombreux observateurs: par cette régionalisation, la Belgique se positionne à contresens de la tendance générale qui consiste à confier les décisions relatives aux armes au niveau de pouvoir le plus global et si possible au niveau européen.

Or, dans le projet qui nous est proposé, ce sont les trois Régions qui vont devenir compétentes. Il s'agit donc d'un morcellement de la décision dans une matière où la dimension internationale devrait rester prépondérante. De plus, aucun espace de concertation ou de coordination n'est prévu. On risque fort d'avoir, à court terme, trois politiques étrangères belges en fonction des dossiers et des contrats. Les armes ne sont évidemment pas des biens comme les autres et des contradictions vont nécessairement jaillir entre les entités fédérées.

Le confort intellectuel du gouvernement est-il plus important que la cohérence de la politique menée? On peut en tout cas se poser la question.

En ce qui concerne les règles éthiques, les écologistes ont largement contribué, au printemps dernier, à l'amélioration de la loi de 1991, notamment en y intégrant le Code de conduite européen en matière d'armes, qui est ainsi devenu contraignant. D'autres améliorations sont également intervenues: interdiction de vendre à des armées qui ont recours à des enfants-soldats, soutien à des régimes démocratiques menacés, présentation d'un rapport bisannuel au parlement.

Une fois la compétence transférée aux Régions, c'est évidemment à celles-ci que reviendra le pouvoir de conserver, de modifier, d'améliorer peut-être, ces règles éthiques. A priori, rien ne permet de penser que les Régions seront moins soucieuses d'éthique et de responsabilité morale que ne l'a été, en son temps, le gouvernement fédéral. Nous sommes donc confiants sur ce point.

En bref, vu la précipitation avec laquelle ce projet est traité, vu l'absence de mécanisme qui permet à la Belgique de sauvegarder la cohérence de sa politique extérieure et vu les conflits d'intérêts potentiels au niveau des Régions, les écologistes s'abstiendront sur ce projet.

04.21 Stef Goris (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de vice-eerste minister, geachte collega's, de VLD-fractie zal het wetsontwerp tot wijziging van de bijzondere wet op de afgifte van de exportlicenties steunen. Ik zal ook toelichten waarom.

04.20 Gérard Gobert (ECOLO): De regering had een grondige bezinning over die kwestie beloofd, maar vandaag vindt hier net het tegendeel plaats. Men laat een tekst op een drafje goedkeuren om die kwestie, die de regering dreigt te verzwakken, te regelen.

Met die regionalisering plaatst België zich in een situatie die haaks staat op het algemene Europese standpunt terzake. Voortaan zijn de drie Gewesten bevoegd, wat leidt tot een versnippering, terwijl dergelijke aangelegenheden hoe langer hoe meer aan internationale gremia worden toevertrouwd.

Bovendien voorziet men geenszins in enige vorm van coördinatie en daarmee wordt het pad geëffend voor een drieledig Belgisch buitenlands beleid dat gekenmerkt wordt door grote onderlinge verschillen.

Is het intellectueel comfort van de regering belangrijker dan de samenhang van het beleid?

De Groenen hebben via de Europese gedragscode en andere aanpassingen van ethische aard bijgedragen tot de verbetering van de wet van 1991.

Als de overheveling van de bevoegdheden eenmaal is gerealiseerd, zullen de Gewesten die ethische regels moeten naleven en eventueel verbeteren.

Gezien de overhaaste behandeling van voorliggend ontwerp en het ontbreken van instrumenten voor het tot stand brengen van de nodige samenhang, zullen wij ons bij de stemming over die tekst onthouden.

04.21 Stef Goris (VLD): Le VLD soutient la loi spéciale régionalisant la délivrance des licences d'exportation d'armes.

Collega's, het valt me trouwens op dat in het debat dat tot hiertoe werd gevoerd een aantal voorgaande sprekers graag met symbolen schermen. Zij hollen graag symboliek achterna. Het lijkt mij gevvaarlijk om dat in dit dossier te doen. Ik zou graag even met u abstractie willen maken van de symboliek en kijken naar de feiten.

Het blijkt uit de feiten dat de Vlaamse wapenexport de voorbije jaren met 40% is toegenomen. De Waalse wapenexport is met 18% toegenomen. Dat zijn dingen die ook eens moeten worden gezegd. De nieuwe wapenexportwetgeving maakt, sinds ze in 2002 werd goedgekeurd, ook uitdrukkelijk melding van alle dual-use toepassingen. Dual-use toepassingen zijn alle fabricaties voor dubbel gebruik. We weten allemaal dat zij vooral in Vlaanderen, in het noorden van het land, worden gefabriceerd. Ook zij vallen onder de federale wapenexportwetgeving zoals ze vandaag geldt. Dat zijn twee vaststellingen, die ik toch even met u wilde doen.

Collega's, waarom zouden wij in dit federale Parlement en in deze federale regering op dit ogenblik politieke spelletjes spelen? De burger ligt vandaag wakker van zijn job, van tewerkstelling, van de economische terugval die internationaal overal toeslaat. Deze terugval stellen wij allemaal vast. De burger wil dan volgens ons niet dat Vlamingen en Walen politieke spelletjes spelen rond een aantal symbolen, zoals vandaag gebeurt. Bij deze spelletjes roepen Vlamingen steeds opnieuw het zwarte beest van FN Herstal naar voren. De Walen roepen op hun beurt het zwarte beest van de dual-use industrie in West-Vlaanderen naar voren. Ik denk daarentegen dat de burger vandaag wil dat zijn job behouden blijft. Hij wil dat er meer tewerkstelling komt en dat we in eerste instantie daarvoor zorgen.

Er is hier vandaag geopperd dat in dit dossier de Walen de winnaar zouden zijn en de Vlamingen de verliezer. Laat mij hierover duidelijk zijn. Reeds verschillende jaren pleit ik er zelf binnen mijn fractie voor dat het dossier zou worden gedefederaliseerd. Ik doe dat om de eenvoudige reden dat Vlaanderen in de toekomst zelf zal beslissen aan wie en op welke wijze zij haar exportlicenties zal afleveren, zonder dat Waalse politici zich zullen moeien.

Daarmee kom ik bij het probleem van het geweten, waarvan men ook zegt dat het zou worden gedefederaliseerd. Natuurlijk is niets minder waar. De Europese gedragscode en de wapenexportwetgeving blijven immers onverkort van kracht. Ze zullen ook voor de gewestregeringen van kracht blijven, zoals vandaag het geval is voor de federale regering. Trouwens, er is ook nog de interministeriële conferentie. Zoals u weet, kan zij steeds worden gevat door een van de gewestregeringen.

Ten slotte, collega's, elke overtuigde federalist in deze assemblee en in dit halfraad zou dit wetsontwerp voluit moeten steunen. Zoals u weet, zijn vandaag de Gewesten bevoegd voor het afleveren van bouwvergunningen, milieuvergunningen, economische vergunningen. Zij zijn bevoegd voor de ondersteuning van de economie, voor de ondersteuning van onderzoek en ontwikkeling. Zij zijn ook bevoegd voor de ondersteuning van de export, behalve voor de exportlicenties.

Nous n'avons nullement l'intention d'en faire un dossier symbolique, une discussion entre Flamands et Wallons ou entre pacifistes et militaristes. Nous observons les faits : les exportations flamandes d'armes ont augmenté de 40 pour cent au cours des dernières années, contre 18 pour cent en Wallonie. En outre, la nouvelle loi sur les exportations d'armes fait explicitement mention de l'exportation d'équipements à double usage (*dual use*), principalement fabriqués en Flandre.

Aujourd'hui, le citoyen se préoccupe principalement de la reprise économique et du maintien de l'emploi et n'a cure des jeux politiciens par lesquels les Régions se diabolisent l'une l'autre. Cette loi ferait des Wallons les grands gagnants et des Flamands les perdants. C'est faux : la Flandre peut à présent gérer ses propres licences d'armes, sans ingérence de la Wallonie, ce que nous demandons depuis belle lurette.

D'aucuns arguent également que l'on défédéralise ainsi la conscience. C'est tout aussi faux puisque le Code de conduite européen et la législation en matière d'exportation d'armes restent intégralement d'application. Je tiens en outre à rappeler l'existence de la Conférence interministérielle...

Un fédéraliste convaincu ne peut qu'approuver ce projet de loi. Puisque, aujourd'hui déjà, un ministre fédéral francophone décide des exportations wallonnes et qu'un ministre flamand fait de même en Flandre, pourquoi ne pas franchir le pas vers une régionalisation à part entière ? Le VLD le ferait en tout cas avec conviction. (Applaudissements)

Collega's, het werd vandaag ten overvloede gesteld. Vandaag en dat sinds 1991 is, zoals u weet, een Vlaamstalige, federale minister bevoegd voor het afleveren van de Vlaamse licenties. Een Franstalige, federale minister is bevoegd voor het afleveren van de Waalse licenties. Met andere woorden, we staan op enkele millimeters van een volledige defederalisering van dit soort dossiers. Laten wij de stap wagen. Laten wij de stap zetten. Laten wij dit lijk volledig afwerken zoals het past in een federale structuur. Om die reden zal de VLD-fractie het wetsontwerp voluit goedkeuren.

04.22 Patrick Moriau (PS): Monsieur le président, monsieur le vice-premier ministre, chers collègues, on le sait depuis de nombreuses années, l'évolution du dossier relatif à l'exportation, à l'importation et au transit d'armes s'est étalé sur plusieurs législatures.

Chaque fois, il nous interpelle quant à notre registre de valeurs. Les enjeux d'hier sont encore et toujours ceux d'aujourd'hui. Ils concernent notamment les droits de l'homme et visent à concilier ceux-ci avec les critères éthiques, les enjeux socio-économiques et commerciaux.

Il ne s'agit certainement pas aujourd'hui d'un vote à la va-vite car cela fait des mois, des années que l'on discute de ce problème. Le transfert de compétences dont il est question se justifie par la volonté du gouvernement d'aboutir à des paquets de compétences cohérents et homogènes, à gérer dans la concertation absolument nécessaire à tout principe fédéral.

Pour rappel, les autorités régionales ont déjà des compétences en matière économique, ainsi que politique en ce qui concerne les débouchés, l'exportation et l'emploi. Par cette mesure, il s'agit de consacrer une logique du système, tout simplement.

Il convient également de souligner que cette matière fait l'objet d'une réglementation internationale qui devra, bien sûr, être respectée par les Régions dans le cadre de l'exercice de leurs compétences, ce qui signifie, bien entendu, encore une fois l'applicabilité du Code de conduite européen à celles-ci. Même si certains, aujourd'hui, découvrent la lune, dois-je rappeler que le Code de conduite européen est déjà appliqué dans les faits chez nous? Je suis bien entendu favorable avec mon groupe à son adoption qui rencontre la démarche symbolique proactive que nous souhaitons vis-à-vis de nos autres partenaires de l'Union.

Nous avions jusqu'à présent, dans le domaine de l'importation, de l'exportation, du transit d'armes, de munitions et de matériel servant spécialement à un usage militaire, la loi la plus restrictive à l'échelle européenne et mondiale. De toute évidence, la régionalisation de cette compétence n'entraînera pas de modification ou d'affaiblissement de contraintes éthiques que certains semblent redouter, contraintes qui étaient déjà présentes lorsque l'Etat fédéral jouissait de tous les pouvoirs en la matière.

Le nouveau cadre légal dans lequel cette compétence s'inscrit aujourd'hui n'empêchera ni les entreprises ni les autorités régionales de se soumettre aux critères éthiques, mais également au grand nombre de dispositions prévues par le Code de conduite européen, ce qui constitue bien évidemment un élément non négligeable,

04.22 Patrick Moriau (PS): Dit dossier gaat al enkele regeerperiodes mee. De inzet is echter dezelfde gebleven: het gaat erom de mensenrechten te verzoenen met de sociaal-economische en commerciële belangen. Deze stemming wordt dus geenszins op een drafje afgewerkt.

Aan de basis van de overdracht van bevoegdheden ligt de wil van de regering om tot coherente en homogene bevoegdheidspakketten te komen. Deze aangelegenheid is geregeld in een internationale regelgeving, die de Gewesten zullen moeten naleven; zij vallen dus ook onder de Europese gedragscode.

Deze overdracht van bevoegdheden geldt voor het hele land. Waarom wordt er dan alleen kritiek gespuid ten aanzien van het Zuiden van het land, wetend dat het Noorden steeds meer technologie uitvoert in het kader van een productie die kan gebruikt worden voor militaire doeleinden?

Deze regionalisering weerspiegelt een ontwikkeling die in de lijn ligt van onze economische realiteit en onze sociale context.

Voor de producenten gaat het om een economische daad. De controle op de uitvoer moet echter een politieke daad zijn en blijven. De wapenuitvoer wordt geregeld door een hele reeks internationale verdragen en reglementen. De Gewesten moeten dan ook de nodige middelen krijgen om zich daarnaar te richten.

notamment si l'on considère la mise en application de l'article 10 de ce Code, supposant la prise en compte des intérêts sociaux, économiques, industriels et commerciaux de la Belgique.

Par ailleurs, ce transfert de compétences concerne l'ensemble du pays. Il n'y a pas lieu de cibler des critiques sur telle ou telle partie de la Belgique. Pourquoi le flux de critiques devrait-il s'abattre uniquement sur le sud du pays parce qu'on y défend l'emploi comme partout ailleurs, alors que l'on constate une réelle augmentation des exportations d'armes - M. Goris vient de le rappeler - et plus particulièrement de la technologie afférente à une production liée à un usage militaire, laquelle demeure une spécificité industrielle propre au nord du pays? A cet égard, je vous renvoie au récent rapport sur le sujet adressé au parlement, et à l'histoire économique et industrielle de notre pays.

Cette régionalisation apparaît dès lors comme l'expression d'un développement adapté à notre réalité économique et à notre contexte social. De plus, le transfert des compétences vers les entités régionales constitue un élément positif permettant, entre autres, d'éviter les incompréhensions dont nous avons tant souffert et de consacrer une meilleure répartition et un système économique plus cohérent.

Monsieur le président, monsieur le vice-premier ministre, mes chers collègues, les producteurs accomplissent un acte économique, les politiques contrôlent l'exportation, mais le contrôle des exportations doit être et rester un acte éminemment politique. L'exportation d'armes est une matière très compliquée car elle dépend de toute une série de traités internationaux, eux aussi très compliqués. Il convient dès lors de donner aux Régions les moyens et les capacités de suivre puis de se conformer aux règles et aux objectifs internationaux.

04.23 Hendrik Bogaert (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik zou willen inpikken op wat de heer Moriau zegt over de Vlaamse wapenleveringen en ook op wat de heer Lambert heeft gezegd.

Ik ben het ermee eens dat het niet gemakkelijk is en een uitdaging zal zijn om een eigen ethische code uit te werken op Vlaams gebied. Dat is echter eigenlijk de kern van de zaak niet. De kern van wat nu voorligt is hoe de onderhandeling verlopen is tijdens de regeringsvorming. Het valt mij op dat er eigenlijk praktisch niets instaat dat belangrijk is voor Vlaanderen. Vandaar mijn vraag, ook aan minister Louis Michel, of er tijdens de regeringsonderhandelingen een geheim akkoord is gesloten in verband met het communautaire. Met andere woorden, het valt mij zodanig op dat er niets instaat dat belangrijk is voor Vlaanderen op dat vlak – naast de verkeersveiligheid dan, wat belangrijk is maar erg weinig – dat ik mij afvraag of er soms een geheim akkoord bestaat op communautair vlak dat gesloten zou zijn tijdens de regeringsonderhandelingen. Ik zou daar graag een duidelijk antwoord op krijgen van Louis Michel. Een ja of een neen op dat vlak zou interessant zijn.

De **voorzitter:** Mijnheer Bogaert, dit is geen onderbreking van de heer Moriau, het is een vraag aan de minister. Die kunt u straks stellen. De heer Moriau was net zijn speech aan het beëindigen. Ik wou u laten ingaan op wat hij zei.

04.23 Hendrik Bogaert (CD&V): Le fond de l'affaire, c'est que les négociations menées en vue de former le nouveau gouvernement n'ont apporté aucune avancée fondamentale pour la Flandre. Aussi, je voudrais demander au ministre Louis Michel si un accord communautaire a été conclu secrètement.

M. Moriau a la parole. Mais ce n'est pas le moment d'interroger le ministre.

04.24 Patrick Moriau (PS): Monsieur le président, merci d'avoir rappelé "the right man in the right place".

Je reviens au problème de la régionalisation. Monsieur le président, mes chers collègues, le législateur en avait déjà tenu compte, puisque depuis 1991 – faut-il encore le rappeler! – des ministres fédéraux différents signaient l'octroi des licences en tenant compte des régions de notre pays. Cela a également été rappelé à cette tribune.

Monsieur le président, monsieur le vice-premier ministre, chers collègues, pour conclure – et encore une fois au risque de me répéter –, j'insiste sur le fait que cette régionalisation est plus que justifiée, dans son exposé des motifs, par un souci de cohérence entre l'exportation d'armes et les compétences régionales économiques et d'emploi. Tout le reste, vous le savez, ne relève que de procès d'intention – on vient encore d'entendre un exemple –, d'allégations, d'a priori, en fait, de l'excessif! Et vous le savez, tout ce qui est excessif devient insignifiant!

Car, voyez-vous, en entendant certains de mes collègues pacifistes opportunistes, je pense qu'il serait urgent de légiférer quant à l'exportation, l'importation et le transit des allumettes! Oui, parce que l'utilisation des allumettes provoque des drames, entraîne des conséquences incommensurables! Soyons sérieux! Le monde est une réalité dont on ne peut faire abstraction et, dans cette optique, il n'y a ni gagnant, ni perdant!

Monsieur le président, monsieur le vice-premier ministre, j'appelle donc l'ensemble de mes collègues à soutenir cette initiative, dans le respect mutuel qui permettra en outre, j'en suis certain, un travail serein en cette matière qui fut souvent une source de divergences et d'incompréhensions communautaires. Je vous remercie d'ores et déjà pour votre sérénité.

04.25 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, men kan in ons land nooit de toekomst voorzien als men niet het verleden kent.

Op 11 juillet 2002, de zeventiende verjaardag van de Guldensporenslag, was er een belangrijke beslissing van het kernkabinet van de paars-groene regering van Verhofstadt I. Toen gaf de regering de toelating voor het leveren van Minimi's aan het regime in Nepal, een regime dat zich achteraf heeft vermomd in een prille democratie. Wij hebben toen veel geleerd over de wijze waarop paars-groen handelde en waarop de onderhandelingen en de beraadslagingen in paars-groen verliepen. Wij hebben toen ook geleerd dat het kernkabinet van paars-groen eigenlijk een duiventil was. Men was er soms bij, maar soms ook niet. Mevrouw Aelvoet liep eens binnen en eens buiten. Op het moment dat de beslissing moest worden genomen, was ze er echter niet. Ze had er nochtans een groot belang bij. De Nepal-crisis van juli, augustus, september 2002 ligt ten grondslag van het zogezegd wettelijk werk dat wij hier vandaag in ogenschouw nemen. Wat is er ondertussen gebeurd? Mevrouw Aelvoet heeft ontslag genomen en de groenen zijn naar aanleiding van het Nepal-dossier – daar ben ik van overtuigd – in de

04.24 Patrick Moriau (PS): Deze regionalisering is meer dan gerechtvaardigd door de noodzaak om een zekere coherentie tot stand brengen tussen de uitvoer van wapens en de gewestelijke bevoegdheden inzake economie en werkgelegenheid. Al de rest zijn ongegronde beschuldigingen. Alles wat overtrokken is, is onbeduidend. Ik wil alle collega's oproepen dit initiatief te steunen omdat het ons in staat zal stellen om in deze materie sereen te werk te gaan. In het verleden heeft deze immers vaak tot communautaire meningsverschillen en onbegrip geleid (*Applaus*).

04.25 Pieter De Crem (CD&V): Le 11 juillet 2002, le gouvernement Verhofstadt I délivrait l'autorisation de fournir des armes au régime népalais décrit, pour les besoins de la cause, comme une fragile démocratie. C'est la crise népalaise qui est à l'origine du travail législatif que nous fournissons aujourd'hui.

Outre de la déconfiture de la ministre Aelvoet et d'Agalev à la suite de cette crise et du silence assourdissant du côté du sp.a, je me souviens surtout des interventions sirupeuses de Mme Van Weert. Elle qualifiait les «minimis» d'armes les plus

nevelen van de Belgische politieke geschiedenis teruggedrongen. Het Nepal-dossier heeft ervoor gezorgd dat ze hun al geblutste geloofwaardigheid nooit meer hebben kunnen oppoetsen.

De oorverdovende stilte van de sp.a op dat moment en in het bijzonder van fractievoorzitter Van der Maelen doet onze trommelvliezen nog altijd natrillen. Die oorverdovende stilte was natuurlijk ook geïnstrumenteerd door onze huidige collega en toenmalig voorzitter Patrick Janssens die iedereen de opdracht had gegeven, via een schrijven op de website van de sp.a, dat niemand tenzij hijzelf zou communiceren over de problematiek van de wapenleveringen aan Nepal.

Ik herinner mij nog meer – dat zullen wij nooit vergeten – de stroperige interventies van mevrouw Van Weert over de meest moorddadige wapens die in de noordelijke hemisfeer werden gemaakt. Haar koepelvoorzitter, de heer Stevaert, had het nadien over pijlen en bogen, een beetje in de traditie van de Guldensporenslag of de oude Belgen. Mevrouw Van Weert had het over de traditie van de IJzer, nooit meer oorlog, de traditie van het Vlaamse pacifisme, de traditie van het gebroken geweer en het parool over de reconversie van de FN van Herstal. Collega's, mevrouw Van Weert hield een stroperige uiteenzetting tijdens de Nepal-crisis over de problematiek en de moorddadigheid van deze wapens, maar de stroop heeft zich in gelei vermomd tijdens de gesprekken in de Lambermont. Dan heeft mevrouw Van Weert - zij heeft vorige week nog een paar historische woorden uitgesproken – het gehad over de reconversie van de FN van Herstal. Men ging met andere woorden van wapens ploegscharen maken en dat ging gebeuren onder de impuls van mevrouw Van Weert. Dat is natuurlijk allemaal niet gebeurd. Mevrouw Van Weert, dit is voor u een schandalig dossier.

Nu, als het moeilijk gaat, brengt een glijmiddel de believers altijd wat soelaas. Het gaat even moeilijk maar het voelt een beetje aangenamer aan. Het glijmiddel voor de sp.a was de nieuwe wapenwet, de aanpassing van artikel 4 en de fameuze commissie voor de Wapenhandel die in het leven geroepen zou worden. Ik wil toch nog even zeggen dat met de pacifisten van de sp.a in de regering er nog nooit zoveel wapens zijn uitgevoerd sinds 1998. In het jaar 2000 – collega's houdt u goed vast – is de wapenexport zo maar eventjes met 4 miljard Belgische frank toegenomen. Oases van peis en vree: ongeveer 30% werd geleverd aan het Midden-Oosten. Wanneer wij er de wapens bijtellen die aan Indonesië werden geleverd, en aan Noordoost Azië – dat is een omschrijving voor Nepal – komen wij aan 40%.

Wij slaan een stukje over. Dat was het rendez-vous van de sp.a met de geschiedenis. Met de commissie voor de Wapenhandel zou alles worden opgelost en dan kwamen de telegrammen vanuit Lambermont: onderhandelingen Lambermont – stop – Verhofstadt II in steigers – stop – pacifistisch regeerakkoord – stop – pijlen en bogen – stop – FN wordt aan de Walen overgeleverd – stop. Over en uit. Voor de rest hebben wij er niets meer van gehoord. Dat was het resultaat van de aanwezigheid van sp.a en spirit in de regeringsonderhandelingen. Laten wij eerlijk zijn: het gesplitste geweten, dat hebben wij zelf gelanceerd. Ik zie dat het origineel is want een aantal mensen heeft het overgenomen, aan Vlaamse kant

meurtrières produites dans l'hémisphère nord, alors que son président de cartel, M. Stevaert, évoquait ensuite des arcs et des flèches. Pendant les négociations au Lambermont, Mme De Weert est même allée jusqu'à prétendre qu'elle obtiendrait la reconversion de la FN Herstal. Dans l'intervalle, la législation en matière d'armes est régionalisée et enterrée la belle tradition flamande de pacifisme.

Il s'agissait bien évidemment d'une stratégie pour faire avaler la pilule aux Flamands. L'article 4 de la nouvelle loi sur les armes prévoit la création d'une commission spéciale chargée du contrôle du commerce des armes. Mais il n'empêche que l'exportation d'armes a énormément augmenté sous le gouvernement arc-en-ciel.

Lorsqu'il s'agit d'approuver les livraisons d'armes, on distingue la conscience flamande et la conscience wallonne, ce qui semble acceptable. Il ne s'agissait pas de prévenir une crise politique, auquel cas toutes les matières auraient dû être régionalisées ; les membres de l'arc-en-ciel étaient en proie à la discorde permanente. La nouvelle commande de minimis destinés au Népal passée à la FN est la seule raison pour laquelle le gouvernement à souhaité une régionalisation rapide du commerce. La régionalisation est inspirée par des intérêts purement commerciaux. La FN livrera les armes et la Flandre n'aura qu'à fermer les yeux. Le reste n'est que verbiage.

Outre les objections d'ordre éthique, il y a également des objections pratiques à la scission. Je présume que les ministres wallons sont en mesure de juger de l'opportunité d'une livraison mais, dans un Etat fédéral, les livraisons d'armes sont généralement appréciées selon

maar ook aan Franstalige kant. Dat gesplitste geweten is een aanvaardbaar gegeven. Het geweten is nu gesplitst in een Vlaams geweten en een Waals, Franstalig geweten wanneer het erop aan komt die wapenleveringen goed te keuren.

Zeggen dat de wapenleveringen moesten worden gefederaliseerd of dat de Walen over hun wapens moesten kunnen beslissen omdat het anders tot politieke crisissen had geleid is natuurlijk compleet onjuist. Als dat het geval is, moet in dit land alles geregionaliseerd worden. Onder paars en paars-groen, onder Verhofstadt en in de Lambermont-onderhandelingen is over alles ruziegemaakt: over de sociale zekerheid, over de tewerkstelling, over de pensioenen, over de nachtvluchten, over Kyoto... Dat daar – zoals de minister had gezegd – de reden zou liggen voor het moeten regionaliseren, is natuurlijk niet juist. Dat is geen reden. Dat dit dossier vlugger moet worden gerealiseerd omdat er een akkoord over was – en dat het dus niet naar het forum moest – is natuurlijk een absolute leugen. De enige reden, vredescollega's van sp.a en spirit, is dat er een nieuwe order is voor Minimi's, te leveren aan Nepal door de Fabrique Nationale van Herstal. Dat is de reden waarom er geregionaliseerd moet worden. Het heeft te maken met puur commercieel belang omdat de Fabrique Nationale van Herstal niet overleeft zonder die nieuwe order van Minimi's, te leveren aan Nepal. Dat is de enige reden. Al de rest is larie en apekool.

Deze regionalisering maakt het de regering gemakkelijk. Mijnheer de minister, ik geef het toe. Het maakt het voor uw regering bijzonder gemakkelijk. Ik zou zeggen dat het zeer bijzonder gemakkelijk wordt voor u. Het wordt zo gemakkelijk omdat het nu zo is dat Vlaanderen en de meerderheid van Vlaanderen hun ogen kunnen sluiten voor FN ze opnieuw zal openen.

Bovendien zijn er ethische bezwaren. Ik weet dat ethische politiek voor u een drijfveer was. Het was de ethiek die opnieuw in ons buitenlands beleid moest komen. Ik denk dat de mensen na alles dat gebeurd is reeds lang doorhebben dat de enige ethiek in dit dossier de ethiek is van de harde centen die de Fabrique Nationale in Herstal krijgt.

Er zijn echter ook praktische bezwaren. Ik zou het toch eventjes willen hebben over de praktische bezwaren. Het gaat niet over het intellectuele gehalte van de heren Van Cauwenberghe en Daerden. Ik zou daaraan niet durven te twijfelen. Ik heb minister Daerden hier vaak gezien. Het gaat niet over het intellectuele gehalte van de heer Foret of van de heer Detienne van Ecolo. Deze laatste moet hierover beslissen in de Waalse regering. Ik ben ervan overtuigd dat onze Waalse collega's intellectueel bij machte zijn om in alle onafhankelijkheid te oordelen over de gegrondheid, over de bien-fondé van wapenleveringen.

Wat echter wel het geval is, is het feit dat in de meeste federale landen – laten we Duitsland als voorbeeld nemen – wapenleveringen het voorwerp uitmaken van een federale toetsing. Dat is zo omdat wapenleveringen eigenlijk ook een exponent zijn van buitenlands beleid. De wapenexporten zijn immers geen makkie, mijnheer de minister. We hebben dat gezien. Er zijn daarop immers verdragen en reglementen van toepassing. Er zijn ook speciale diensten voor. Mijnheer de voorzitter, collega's, de eerste speciale dienst bevindt

des normes fédérales car elles constituent une composante de la politique étrangère. Le ministère des Affaires étrangères dispose d'ailleurs de services spécialisés en la matière. Il y a également l'Office du Ducroire. Et qui représentera désormais la Belgique à New York dans le cadre de négociations internationales ? Les Wallons ironnent promouvoir eux-mêmes leur boutique à l'étranger.

Il fallait par ailleurs absolument régionaliser les livraisons d'armes parce que le gouvernement wallon est l'unique actionnaire de la FN. Il s'agit là d'une question purement financière qui n'a rien à voir avec l'éthique.

Je terminerai en adressant mes félicitations aux membres flamands de la coalition violette et, en particulier, aux socialistes et aux spiritistes. Dans son livre de bord, Bert Anciaux a indiqué à la date du 22 mai 2003 que Spirit défendrait ardemment la cause communautaire non pas au détriment des personnes mais dans leur intérêt. Les exportations wallonnes d'armes ont dès lors été autorisées sans autre forme de contrôle alors que le nombre de vols de nuit au-dessus de la périphérie a augmenté et que la régionalisation du Code de la route est loin d'être acquise. Le ministre de la Mobilité a néanmoins un atout dans son jeu. Les armes transitent par Zaventem et par Anvers. Utilisera-t-il sa compétence pour s'opposer aux livraisons ? Non, bien évidemment. Nous n'aurons de cesse de lui rappeler qu'il n'a rien obtenu en échange de la régionalisation de la FN. (*Applaudissements sur les bancs du CD&V et du Vlaams Blok*)

Je félicite également les pacifistes du sp.a. Les temps doivent être difficiles pour M. Van der Maesen qui a perdu toute crédibilité dans ce dossier. Il ferait mieux

zich op het ministerie van Buitenlandse Zaken. Die dienst kan daarover meespreken, want die heeft nogal wat moeten doen om die wapenlevering aan Nepal en de wapenleveringen die nog komen erdoor te jagen. Eigenlijk zijn er dus speciale diensten op het ministerie van Buitenlandse Zaken. Er is ook de Delcrederedienst. Collega Verherstraeten had het hierover ook al. De Delcrederedienst moet de reglementeringen eigenlijk indekken. Die dienst doet zijn werk of probeert toch zijn werk te doen.

Tenslotte is het toch niet zo dat Wallonië een eiland is in de wereld. Het kan ook niet anders, want we willen een ethische politiek voeren. Er zijn ook nog internationale contacten. Mijn vraag is wie u gaat sturen. Wie gaat u naar New York sturen om de onderhandelingen te gaan voeren? Gaat u een Waal sturen? Gaat u een Brusselaar sturen? Gaat u een Vlaming sturen? Zelfs wanneer het geregionaliseerd is, zelfs wanneer het Waalse Parlement hierover beslist, zal u daar niets kunnen gaan doen. Het zullen dus de Walen zijn die zelf hun boetiek gaan verdedigen in het buitenland.

Vrienden, de tweede reden waarom deze wapenleveringen absoluut moesten geregionaliseerd worden is de volgende. Weet u wie er voor 100% aandeelhouder is van de Fabrique Nationale van Herstal? Het is de Waalse regering. De Waalse regering is voor 100% aandeelhouder van de Fabrique Nationale van Herstal. Ze heeft er dus alle belang bij om wapenleveringen goed te keuren en om exportlicenties af te leveren. Dat betekent immers dat ze meer inkomsten in haar kas heeft. Dat is dus de essentie. Dit is een puur geldelijk dossier. Dit is puur een dossier du pognon. Het gaat hier over de fric. Dit heeft niets te maken met grote ethische principes. Het gaat over het geld dat aan de noodlijdende Fabrique Nationale van Herstal moet worden toebedeeld.

Daarin is de overheid geen aandeelhouder, collega Henry.

Ik zou in het kader van het optimisme met enig cynisme in de stem bravo willen zeggen aan de Vlamingen die dit hebben onderhandeld. Bravo aan de Vlamingen van paars-groen en in het bijzonder die van de sp.a en spirit.

Ik heb hier een citaat mee uit Berts dagboek van 22 mei 2003. Bert schrijft in een brief die werd gepost om 15.56 uur: "Ik ben benieuwd". Ik dacht dat hij benieuwd was of hij op 29 juli in de Kamer aanwezig kon zijn, maar dat was het niet. Ik lees verder: "Tot op heden heb ik de VLD enkel horen zeggen dat spirit het wel niet te hard zal spelen, zeker op communautair gebied. Ze vergissen zich, spirit zal het wel hard spelen, niet ten koste van de mensen maar wel in het belang van de mensen". Bravo aan spirit! De Fabrique nationale van Herstal kan wapens uitvoeren zonder controle, de Waalse regering kan participeren zonder controle en u kunt met uw spirit-onderhandelaars fluiten naar het rechtmatige deel dat de Walen moeten participeren in het Kyoto-fonds. Uw minister van Mobiliteit is erin geslaagd de nachtvluchten in het kader van het harde communautaire spel over de Oostrand van Brussel te spreiden. Ik zal het dan nog niet hebben over het verkeersreglement dat u in de doos van de regionalisering van de wapenhandel had geworpen.

Ik denk dat er een kans bestaat dat de minister van Mobiliteit het hard gaat spelen. Hij moet het hard spelen, wil hij zijn dagboek van

d'observer le silence plutôt que de me succéder à la tribune. C'est sa seule chance de salut.

Je félicite également Mme Van Weert. Elle a récemment affirmé qu'elle veillerait à la reconversion de la FN Herstal. Dans l'intervalle, elle est devenue la promotrice de l'industrie wallonne de l'armement. Toujours selon Mme Van Weert, les accords bilatéraux conclus avec les Etats-Unis devraient être dénoncés. Ignore-t-elle qu'en l'espèce un accord réciproque est nécessaire ? Ignore-t-elle également qu'il vaudrait bien mieux respecter ces accords sous peine de voir les transports effectués via les pays voisins ?

Voilà maintenant deux jours que nous menons des discussions animées. Nous avons assisté au spectacle lamentable de l'examen de la loi de compétence universelle. Nous avons vu un ministre incapable de répondre aux questions les plus fondamentales. Nous voyons comment des augmentations d'impôt sont présentées à la population dans une loi-programme comme s'il s'agissait de diminutions. Nous avons vu comment les nationalistes flamands transférèrent la loi sur les armes aux Régions. La population jugera à cet égard. Certes, on a entendu Mme Van Weert braire un peu, mais, en tout état de cause, c'est elle qui porte le bonnet d'âne. (*Applaudissements sur les bancs du CD&V et du Vlaams Blok*)

22 mei gestand doen. Waarlangs worden de wapens van FN getransporteerd? Ze worden getransporteerd via Zaventem.

Mijnheer Lambert, ik zou u willen voorstellen om minister Anciaux even te bellen in Center Parcs om hem te vragen wanneer de wapens via Antwerpen – tot nader order liggende in Vlaanderen - worden getransporteerd, wanneer de wapens langs Zaventem – tot nader order liggende in Vlaanderen - worden weggevlogen. Zal hij dan zijn volle bevoegdheid van minister van Mobiliteit laten gelden? Zal de Vlaams-nationalist in hem wakker worden? Zal hij de leeuw laten klauwen? Zal hij neen zeggen aan die leveringen? Anciaux zal ja zeggen. U hebt niets gekregen voor de regionalisering van de Fabrique nationale van Herstal. Wij zullen er u altijd aan herinneren.

Collega's, in het kader van het optimisme breng ik nogmaals hulde aan de collega's van de sp.a. Collega Van der Maelen, het moeten voor u moeilijke tijden zijn. Ik zou niet graag mijn vakantie beginnen met het oog van de kenner en de verkenner die gisteren in De Standaard aan het woord was.

Overigens, wij zaten daar voor niets tussen, geloof me. Minister Michel gelooft altijd in een CD&V-complot. Ik weet dat u De Standaard ervan verdenkt een CD&V-gazet te zijn en wij verdenken De Standaard ervan een paarse gazet te zijn. Wat dat betreft, zijn we kiefkief. Collega Van der Maelen, het doet mij pijn dat ik u dit moet zeggen, u heeft in dit dossier geen enkele geloofwaardigheid meer. Ik kan u maar een zaak aanraden - ik zie dat u op de sprekerslijst staat -, en dat is te zwijgen. Wij hebben hier al meneer Lambert op het spreekgestoelte gehad. Het enige wat de sp.a en spirit kan redden in dit dossier is zwijgen in alle talen. Ik zou u willen oproepen om alstublieft te zwijgen. Geef aan uw webmaster van de sp.a-website alstublieft de opdracht om u bij de figuren van de week te deleten. Het is te pijnlijk. Ik zeg het met echte compassie voor u.

De collega's van spirit wil ik toch nog even herinneren aan de reconversie van de Fabrique Nationale van Herstal. Weet u nog dat u dat heeft gezegd, mevrouw Van Weert? We hadden het erover gisteren: de blauwe wand,.be, flitsend, hyperkinetisch, perscommuniqués, het perscentrum vanuit de Lamberton.

"Ja dames en heren, wij gaan ook nog ervoor zorgen dat de Fabrique Nationale van Herstal wordt gereconverteerd." "U maakt zich dus sterk dat er geen wapens meer zullen worden gefabriceerd bij FN Herstal?" "Inderdaad, mijnheer de ondervrager"

Wat zien wij? Dat ondertussen het perfide spel doorgaat en de Fabrique Nationale van Herstal zonder de minste controle en met aval, mevrouw Van Weert, van u.... U wil weer zo'n beetje de vredesengel spelen, de Scooby Doo van paars, de vredesengel die op vleugeltjes rondvliegt en overal de goede boodschap brengt. Scooby, Scooby Doo I love you, maar ondertussen bent u de meest fantastische gangmaker van de Waalse wapenindustrie.

Weet u hoe uw illustere voorgangers van de Vlaamse beweging dat noemden? Ik zal de woorden van Flor Grammens niet parafraseren, want het begon met kl, maar in elk geval weten de Vlamingen wat jullie zijn, namelijk kazakkenkeerders eerste klas.

Ten slotte, de spirit-vleugel gaat door, want er is nieuw nieuws. Het nieuwe nieuws is dat mevrouw Van Weert heeft gezegd: nu gaan we nog veel verder, nu gaan we onze bilaterale verdragen met de Amerikanen opzeggen. Nu is het gedaan. On en a marre, ça suffit, es genügt, over is over, het is gedaan. Ik, Els Van Weert, Scooby Doo, I love you, maar niet de Amerikanen, wij gaan dus al die verdragen die wij met de Amerikanen hebben gemaakt nog een keer opzeggen.

U hebt goede voorbeelden. Er zit er hier een: de vorige en de huidige minister van Buitenlandse Zaken. Die heeft dat ook gedaan. Non, trois fois. Flahaut zei: njet. Toen heeft hij in De Standaard gezegd dat Flahaut een ezel was. Ik zou graag eens weten of u nog wat plannen heeft in de toekomst, want ik wil u toch maar zeggen, mevrouw Van Weert, als u zo gaat voortdoen dan mogen wij het met ons land vergeten. Ik weet trouwens niet of u weet – u moet dat maar eens vragen aan de minister van Buitenlandse Zaken – dat dit wederzijdse akkoorden zijn. Daarvoor moet er wederzijdse toestemming zijn en daaraan gaan heel wat onderhandelingen vooraf.

Ik roep u op om deze verdragen te respecteren, want als er troepentransporten moeten zijn, niet alleen van de Amerikanen, maar ook van de Nederlanders en de Engelsen, dan denk ik dat het slecht zou zijn – ook voor uw teerbeminde Vlaanderen – dat ze via Frankrijk, Nederland of Luxemburg zouden passeren en, sinds de regionalisering, langs Wallonië. Ik denk dat dit zeer slecht zou zijn voor uw teerbeminde Vlaanderen.

Dames en heren, wij hebben op het einde van deze discussies veel meegemaakt. Wij hebben twee dagen discussie gehad. Wij hebben de schabouwelijke voorstelling gehad van de genocidewet. Ik heb gisteren iets meegemaakt wat ik nog nooit heb meegemaakt: een minister die niet wist wat zij moest antwoorden op de meest fundamentele bezwaren die er waren.

Wij hebben een programmawet meegemaakt waarbij belastingverhogingen aan de bevolking kond worden gedaan alsof het belastingverlagingen zijn. Niemand gelooft dat.

Vandaag, over enkele ogenblikken, moeten wij stemmen over hetgeen wij tot voor kort onmogelijk achten, met name dat Vlaams-nationalisten zelf het mogelijk zouden maken dat Vlamingen niets meer te zeggen zouden hebben over een Waalse aangelegenheid, die bovendien past in de militaristische traditie die u altijd voor de bevolking hebt verworpen. Dat was trouwens een van de redenen waarom u naar de socialisten bent gegaan. Ik heb u daaromtrent niets meer te zeggen. De bevolking zal daarover haar oordeel vellen. Michel heeft Flahaut ooit een ezel genoemd. Maar ik kan u een zaak zeggen: inzake de toepassing van de wapenwet en de regionalisering van de wapenwet hebt u misschien wat gebalkt; hoe dan ook draagt u de grootste ezelsoren!

04.26 Dirk Van der Maelen (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, collega's, dit is in een periode van één jaar de derde maal dat wij met elkaar debatteren over wapenhandel. De eerste keer was in augustus, over Nepal. Begin dit jaar ging het over de nieuwe wapenwet. Nu gaat het over het voorstel tot regionalisering.

04.26 Dirk Van der Maelen (sp.a-spirit): C'est la troisième fois en un an que nous débattons du commerce des armes et chaque fois, je suis déçu par l'approche de l'opposition qui réduit

Ik moet zeggen dat ik wat die drie debatten betreft eigenlijk ontgocheld ben over de invalshoek van de oppositie.

(...)

Ik heb daarstraks niemand onderbroken en ik zou graag ook mijn gedachten zonder gejoel kunnen afmaken. Ik beloof u, als ik gedaan heb blijf ik staan en kunt u mij vragen wat u wil. Ik loop niet weg van deze tribune.

Waarom ben ik ontgocheld? Ik ben ontgocheld omdat keer op keer, drie keer na elkaar de oppositie in dit debat communautair gehakketak zoekt. Naar de grond van de zaak gaat de oppositie nooit. Wat is de grond van de zaak? De grond van de zaak is dat in de laatste twintig jaar volgens VN-cijfers elk jaar gemiddeld tussen 500.000 en 700.000 mensen in de wereld het leven laten ten gevolge van wapengeweld. Dat is de kern van de zaak. Elk ethisch bewogen politicus moet zich de vraag stellen – de vraag die de oppositie zich niet stelt – hoe hij ervoor kan zorgen dat bij beleidsbeslissingen voor de politieke niveaus waarvoor hij verantwoordelijk is de beslissingen met betrekking tot wapenleveringen met de meeste zorg worden genomen. Dat is de cruciale vraag en dat is wat mij betreft dan ook de inzet geweest op dit domein.

Sedert gisteren zit ik hier veertien jaar. Ik moet u zeggen dat ik over de voorbije vier jaar tevreden en zelfs trots ben. Sinds 1991 tot 1999, collega's van CD&V, hebben we samen deel uitgemaakt van de rooms-rode regeringen. Wij hebben niets aan verbetering van onze reglementering tot stand kunnen brengen. De vorige legislatuur heb ik bij het begin gezegd dat ik twee programmapunten had. Een eerste programmapunt was dat het aangezien het grootste aantal slachtoffers viel ten gevolge van illegaal georganiseerde wapenhandel – dat wil zeggen wapens die ook ooit geproduceerd werden op Belgisch grondgebied of met medeplichtigheid van Belgen van elders aangevoerd werden naar conflictgebieden – onze eerst plicht was om op dat vlak over te gaan tot reglementering.

Daarom was het onze eerste plicht op dat vlak over te gaan tot reglementering. Wij zijn daarin geslaagd in juni 2002. Titel III van de wet van 5 augustus 1991 gaat over wapenhandel. Ik weet dat u van mij niet zult geloven dat wij hiermee in Europa een pioniersrol hebben vervuld. Ik vraag u echter het jongste verslag van het Europees Parlement te lezen. Elk jaar maakt men een overzicht van de inspanningen die in de vijftien lidstaten gebeuren met betrekking tot wapenhandel. België wordt daarin geroemd voor die stap. Dit is het eerste land in de Unie dat die stap heeft gezet.

Ik kom tot mijn tweede programmapunt. Er was nood om over te gaan tot een verdere verfijning van onze Belgische wetgeving. Tegelijk moesten wij heel veel aandacht besteden aan de Europese reglementering. Het is simpel: van de Europese wapenuitvoer neemt België tussen 4% en 5% voor zijn rekening. Omdat de oppositie de discussies daarover telkens weer communautair gehakketak noemde en ook omdat wij in België al een van de scherpste wetgevingen hebben, was er niet veel ruimte meer om op dit vlak vooruitgang te maken. Ook dat zal de oppositie betwisten, maar ik verwijst naar datzelfde verslag van het Europees Parlement. Op het Europese

systématiquement la discussion à des chamailleries communautaires et ne s'intéresse jamais au fond de l'affaire. Selon des chiffres des Nations Unies, la violence des armes tue chaque année cinq cent à sept cent mille personnes. Tout homme politique soucieux d'éthique abordera avec la plus grande précaution toute décision en matière de commerce des armes. Tel a toujours été pour moi l'angle d'approche de la discussion.

Entre 1991 et 1999, la coalition rouge-romaine n'a pas apporté la moindre amélioration à la réglementation. Je suis satisfait de l'évolution de ces quatre dernières années. J'en suis même fier, car le gouvernement s'est enfin employé à améliorer la législation en matière d'armes. Au début de cette législature, j'ai déclaré que je me concentrerais sur deux points du programme : une réglementation du trafic d'armes et le traitement de la problématique au niveau européen. En adoptant la loi de juin 2002 sur le trafic d'armes, nous avons joué un rôle de pionniers en Europe, comme en témoigne un rapport du Parlement européen. La loi belge étant alors déjà bien affinée, il valait mieux aborder la question au niveau européen. En effet, la Belgique ne représente que 4 à 5 pour cent du chiffre d'affaires du commerce d'armes en Europe. A l'instar des avancées qu'elle a réalisées dans la législation environnementale, l'Europe pourrait faire progresser la législation en matière d'armes.

La Belgique est le premier pays à avoir transposé, en leur conférant un caractère contraignant, les critères européens dans sa législation nationale. Voilà donc deux réalisations de la coalition précédente dont je suis fier. Nous abordons à présent une nouvelle phase : la régionalisation. Celle-ci n'est que le prolongement de la régionalisation *de facto* découlant

vlak, 95% van de uitvoer, konden wij nog wel vooruitgang boeken. Daarom stelde ik dat bij het begin van de legislatuur onze aandacht vooral daarnaar moet gaan.

De collega's die daaraan twijfelen, zou ik de mechanismen willen verduidelijken aan de hand van wat er is gebeurd met de milieuwetgeving. Dertig jaar geleden was er in dit land discussie over milieuwetgeving. Telkens wij wetgeving voorstelden, kwam er verzet onder meer vanuit de bedrijven, omdat wij hun concurrentiepositie zouden aantasten. Wij zijn met de milieuwetgeving in dit land en in onze Gewesten pas vooruitgegaan vanaf het moment dat beslissingen inzake milieu op het Europese niveau werden genomen en alle landen werden verplicht voort te gaan. Welnu, volgens datzelfde mechanisme zullen wij op het vlak van de Europese wapenuitvoer pas vooruitgang boeken wanneer wij op Europees niveau beslissen gezamenlijk stappen te zetten, met vijftien en later met vijfentwintig en meer. Het is de doelstelling van elk ethisch bewogen politicus om met zorg te beslissen inzake wapenleveringen. Wij zullen de meeste vooruitgang boeken indien wij op het Europese niveau vooruitgang boeken.

Toen wij discussieerden over een herziening van de wet van 5 augustus 1991, was het daarom mijn idee de Europese criteria over te nemen in de Belgische wetgeving. Ik verwijst opnieuw naar dat verslag van het Europees Parlement: ook daarvoor wordt België geroemd. Dit is het eerste land van de Europese Unie dat de Europese criteria dwingend opneemt in zijn wetgeving.

Dat zijn twee realisaties die Verhofstadt I tot stand heeft gebracht en waarop ik trots ben en blijf.

Nu zitten wij in een nieuwe fase. Wij gaan over tot een regionalisering. Eigenlijk is dat een voortzetting van hetgeen in de wet van 1991 werd beslist. Daarin werd een de facto regionalisering doorgevoerd. Nu zullen wij dat ook, zoals voor veel andere domeinen in ons land, in de werkelijkheid van de wet omzetten.

Ik denk dat het goed is – dit soort van debatten is daarvan een onderdeel – om duidelijkheid te schaffen over de draagwijdte van de beslissing die wij zullen nemen. De vraag die wij moeten stellen, luidt: hoe is nu de bevoegdheid afgebakend tussen het federale niveau en het niveau van de Gewesten? Welnu, neemt u de tekst van artikel 2 van het voorliggende ontwerp. U leest de eerste drie regels. Ik zal ze nu niet citeren. Daar staat woord voor woord de tekst van Titel II van de wet van 1991. De draagwijdte van die drie eerste regels is dus dat alles wat in die Titel II staat in de toekomst de bevoegdheid is van de Gewesten. Het gaat dus over het afleveren van vergunningen. Dat is belangrijk: het afleveren van vergunningen. Onthoud dat even.

Ik ga naar mijn volgende stap. Er staat ook in de tekst: "...Onverminderd de federale bevoegdheid inzake in- en uitvoer met betrekking tot het leger en de politie". Het federale niveau behoudt inzake het afleveren van vergunningen dus een bevoegdheid. Het is dus een gemengde bevoegdheid. Degenen die onze bijzondere wetgeving kennen, weten dat het heel belangrijk is dat het antwoord op de vraag of iets een exclusieve of een gemengde bevoegdheid is, belangrijke gevolgen heeft voor de betrokkenheid van het federale

de la loi du 5 août 1991. Je souhaiterais apporter des éclaircissements en ce qui concerne la portée de ces décisions : il s'agit de délimiter les compétences fédérales et régionales. A la lecture de l'article 2, il apparaît clairement que l'octroi de licences ressort à la compétence régionale et que l'utilisation d'armes au niveau européen et international relève de la compétence fédérale. De la lecture de l'article 3, il ressort que la lutte contre le trafic d'armes reste une compétence fédérale. Le contrôle du Parlement reste donc entier en ce qui concerne ces deux matières importantes.

Je me réjouis aussi beaucoup de l'amendement du cdH qui prévoit que les critères du Code de conduite européen doivent être respectés. C'est un élément très important car cet amendement garantit que toutes les licences d'exportation seront obligatoirement soumises aux critères européens. Cette réglementation ne pourra pas être modifiée par une majorité simple, à cette fin une majorité des deux tiers, voire une majorité spéciale, étant requise.

Au demeurant, au cours des quatre ans de tiraillements communautaires dans les débats sur le commerce des armes, je n'ai jamais entendu parler d'une augmentation de la production ou des exportations d'armes en Flandre. Or la fabrication des armes est une technologie de pointe et, dans ce domaine, la Flandre est justement en pointe... Pourtant, le CD&V, qui tient le crachoir, et le Vlaams Blok observent un silence de carpe à ce sujet. (*Tumulte*)

Entre-temps, la Wallonie pâtit des effets de ce durcissement de la loi sur les armes. Si un mouvement pacifiste ne s'y développe pas, c'est parce que les Wallons assimilent toute manifestation pacifiste à une

niveau.

In de commissievergadering heb ik een vraag gesteld aan de minister. Die vraag luidde: hoe zit het nu met de internationale bevoegdheden naar buiten toe? De minister heeft verwezen naar artikel 92 bis, § 4 bis. Daarin staat duidelijk dat de voorbereiding van onderhandelingen op het internationaal vlak en de beslissingen, evenals het volgen van de werkzaamheden van de internationale en supranationale organisaties, federale bevoegdheden zijn.

In simpele termen kan ik hetgeen ik tot nu toe zei, als volgt samenvatten. De vergunningen behoren tot de bevoegdheid van de Gewesten. Het internationaal-rechtelijk optreden is een bevoegdheid van het federale niveau.

Voor mij was het volgende belangrijk, zeker in het kader van mijn tweede programmapunt. De voortgang die wij op Europees niveau en internationaal vlak willen bereiken met betrekking tot wapenhandel, blijft een bevoegdheid van de federale regering en van dit Parlement.

Wij kunnen dus doorgaan die materie te volgen. Uit het eerste stuk van de tekst die een letterlijke weergave is van titel II van de wet van 1 augustus 1991 leid ik a contrario af dat door titel III waarin het gaat over illegale wapenhandel – kenmerkend daarvan is dat er geen vergunningen voor aangeleverd worden en dat er dus geen bevoegdheid kan zijn van de Gewesten –, ook het federale niveau bevoegd blijft voor de strijd tegen de illegale wapenhandel. Collega's, een voorlopige samenvatting. Wat betreft de strijd tegen de illegale wapenhandel - mijn eerste programmapunt - en wat betreft de inzet om op de Europese en internationale scène door te gaan met betere verdragen en betere Europese afspraken inzake wapenhandel, blijft het federale niveau bevoegd.

Dan kom ik bij het laatste stuk van de tekst die, als ik het verslag van de Senaat goed gelezen heb, een amendement is van de collega's van de cdH. Ik vind dit een uitstekend amendement en het maakt mij uitermate blij dat dit er in staat. Er staat: met naleving van de criteria, vastgesteld in de gedragscode van de Europese Unie. Collega's, ik heb daarstraks gesteld dat ik het inschrijven in de Belgische wetgeving van de criteria uit de Europese gedragscode een van de belangrijkste verwezenlijkingen op dit vlak vond van de vorige legislatuur. Ik weet niet of al degenen die de tekst hebben gelezen, begrijpen wat de draagwijdte is van dit stukje tekst. Hiermee wordt meer bereikt dan ik ooit had gedacht dat wij zouden kunnen bereiken. Ik ga dit duidelijk maken aan de hand van een voorbeeld. Als wij een Belgische wet hebben – 5 augustus 1991 - die de Europese criteria invoert, is dat een wet die goedgekeurd is met eenvoudige meerderheid door de paarsgroene regering van vroeger. Een volgende regering - bijvoorbeeld een met een rooms kleurtje aan en die ik voor geen haar vertrouw, gelet op het gebrek aan interesse voor de grond van de problematiek en alleen gericht op het communautaire gehakketak -, een eventuele blauw-roomse regering dus zou die gewone wet kunnen wijzigen met een gewone meerderheid. Foetsie, de garanties en de waarborgen die Dirk Van der Maelen vroeg in de wapenwetgeving. Collega's, wat we nu bereikt hebben, wat hier staat, gaat veel verder. Met een tweederde meerderheid – luister even goed – of nog sterker, met de

forme de harcèlement de la part des Flamands. La régionalisation des licences d'exportation crée une situation nouvelle. Nous espérons qu'en Wallonie un mouvement pacifiste d'une force croissante prêtera une attention scrupuleuse aux décisions prises en matière d'exportation.

Le CD&V et le Vlaams Blok aussi vont être mis devant leurs responsabilités! J'attends la première interpellation d'un Luc Van den Brande sur les livraisons d'Alcatel-Anvers à des tiers. C'est là que sont produits les systèmes de guidance des bombes intelligentes dont les Américains se servent pour bombarder l'Irak.

meerderheid van een bijzondere wet, wat wil zeggen dat er in totaal tweederde moet zijn en de helft plus een in elke taalgroep, hebben we nu en gaan we straks stemmen over de garantie dat elkeen die in de toekomst in Vlaanderen, in Brussel of in Wallonië over vergunningen moet discussiëren, die beslissingen moet toetsen aan de Europese criteria.

U begrijpt dat ik nu een geruster man ben dan veertien dagen geleden. Nieuwe meerderheden zullen immers een bijzondere meerderheid moeten hebben om terug te draaien wat wij hadden bereikt in de regering Verhofstadt I.

Mijnheer de voorzitter, ik wil de moeilijke problemen niet ontwijken. Wat betreft de regelgevende bevoegdheid inzake wapenhandel, is mijn conclusie tot nu toe dat wat wij hebben verworven onder paars I nu gebetonneerd is met een tweederde meerderheid.

Ik stel vast dat het stil is. Misschien is men moe. Ik geef toe dat een regelgevende bevoegdheid niet alles is. Je moet de bevoegdheid ook uitvoeren en toepassen. Altijd zal er voor de bevoegde politieke overheid een appreciatiebevoegdheid zijn.

Ik ben een oud-strijder inzake debatten over wapenhandelbeslissingen. Ik zal u mijn persoonlijke appreciatie geven van het verloop na de wet van 1991, vooral tijdens de voorbije vier jaar.

Als er al een dossier was, bekomen de voorbije vier jaar leden van de oppositie – vooral en bijna uitsluitend van Vlaamse kant – deze tribune. De communautaire trommel werd dan bovengehouden. De gevolgen aan de twee kanten van de taalgrens waren de volgende.

Ten eerste werd over de Vlaamse wapenhandel zedig gezwegen, behalve door mij. Ik heb meerdere malen en zelfs recent nog, gewaarschuwd voor de trend over de jaren heen. Vlaanderen haalt met rasse schreden Wallonië in op het vlak van de wapenproductie. Neem het aan van Dirk Van der Maele dat het geen tien jaar meer zal duren alvorens Vlaanderen meer zal exporteren dan Wallonië. De reden is simpelweg dat voor wapensystemen technologie hoe langer hoe belangrijker wordt. Dat betekent dus dat de Vlaamse wapenindustrie een steeds groter aandeel zal krijgen. Daarover heb ik tijdens de drie debatten die we dit jaar over het onderwerp hebben gehad van die heren, die hier alleen met de Vlaamse vlag komen zwaaien, nog geen woord gehoord. Dat spreekt boekdelen over hun motivatie om hier te komen. De 500.000 à 700.000 doden kunnen hun niet schelen. Door luid te roepen willen zij de schijnwerpers richten op de Waalse wapenindustrie om de Vlaamse wapenindustrie uit het licht te houden. Dat is hun bedoeling.

Ten tweede, het effect aan Waalse zijde van discussies over wapenhandel op basis van de wet van 1991 is simpel. Stel u eens de vraag hoe het komt dat er geen of slechts een zwakke vredesbeweging is in Wallonië. Ik ken het antwoord. Tien jaar lang heb ik met mensen uit de Waalse vredesbeweging gesproken. Zij werden dood geklopt met het in Wallonië gebruikte argument dat discussies over wapenhandel alleen Vlaams gepest van Wallonië was. Dat is hetgeen mensen uit de vredesbeweging in Wallonië tegen mij zeggen!

Heren en dames van de oppositie, u krijgt de gelegenheid te bewijzen dat ik ongelijk heb. Met de nieuwe wet en de overheveling van de bevoegdheid komen we in een totaal nieuwe situatie terecht. De politieke verantwoordelijken zowel van meerderheid als van oppositie worden voor hun verantwoordelijkheid gesteld. Als men in Wallonië een beslissing neemt inzake wapenleveringen zal dat naar ik hoop tot een als maar sterker wordende vredesbeweging leiden, want ik geloof niet dat er in Wallonië geen ethisch gevoel aanwezig is. Dan zal die vredesbeweging sterker en sterker worden, omdat haar argumenten niet langer onderuit zullen worden gehaald door het verwijt dat ze zich schuldig maakt aan communautaire spelletjes met de Vlamingen.

Maar dames en heren van CD&V en het Vlaams Blok, ook u zult voor uw verantwoordelijkheid geplaatst worden! Ik wacht op de eerste interpellatie van bijvoorbeeld Luc Van den Brande over leveringen gedaan door Alcatel-Antwerpen. Daar wacht ik op. Het is ook mogelijk dat de heer Dewinter zal interpellieren. Daar wacht ik op. Alcatel ligt in Antwerpen. Weet u wat er in Antwerpen gemaakt wordt? Dit bewijst dat u van dit dossier niets afweet. Weet u wat er in Antwerpen gemaakt wordt? Ik zal het u zeggen. In Antwerpen worden de begeleidingssystemen van de slimme bommen gemaakt waarmee de Amerikanen Bagdad bombarderen. Dat wordt in Antwerpen gemaakt. Daar zal men het Vlaams Blok of CD&V niet horen over interpellieren. Ik kijk naar de West-Vlaamse collega's van CD&V. Ik kijk uit naar de eerste interpellatie bij een levering van platenschermen van Barco. Ik kijk eveneens naar de Oost-Vlamingen. Wanneer zal een eerste commentaar komen bij een wapenlevering van Delft Optronics uit Oudenaarde volgen? Daar wacht ik op.

De **voorzitter**: Collega's, we hebben afgesproken de sprekers niet te onderbreken. Mijnheer Van der Maele, wilt u besluiten?

04.27 Dirk Van der Maele (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, ik rond af. Als wij dit straks goedkeuren, garanderen wij beter dan voorheen de verworvenheden van de vorige legislatuur. Wij blijven bevoegd voor de internationale onderhandelingen. Wij blijven bevoegd voor de illegale wapenhandel. Alles wat betrekking heeft op vergunningen wordt overgeheveld. Er wordt met een tweederde meerderheid gebetonneerd dat de vergunningen moeten worden getoetst aan de Europese criteria.

Wat de debatten over de appreciatiebevoegdheden van politieke overheden inzake concrete wapenleveringdossiers betreft, komen wij in Wallonië in een omstandigheid dat het zal afhangen van de kracht van de civiele samenleving in Wallonië om die politieke overheid op dat vlak desgewenst te bekritiseren.

Wat Vlaanderen betreft, collega's van CD&V en het Vlaams Blok, wordt u voor uw verantwoordelijkheid gesteld en ik zal met aandacht uw handelen volgen. (*Applaus*)

04.27 Dirk Van der Maele (sp.a-spirit): La modification nous permet de garantir mieux qu'auparavant les acquis de la législature précédente. Nous restons compétents pour les négociations internationales et pour le commerce illégal d'armes. Tout ce qui a trait aux licences est transféré mais ces licences doivent être conformes aux critères européens.

Les débats sur les compétences d'appreciation des pouvoirs publics concernant les dossiers concrets de livraisons d'armes vont être déterminés en Wallonie par la capacité de la société civile à critiquer le politique comme il convient dans ce domaine.

En ce qui concerne la Flandre, les membres du CD&V et du Vlaams Blok vont être confrontés à leurs

responsabilités et je serai très attentif à leur comportement.
(Applaudissements sur les bancs de la majorité)

04.28 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik merk op dat het applaus op de Franstalige banken zeer groot is. Ik zou de heer Van der Maele vragen wat de huidige Vlaamse regering tegenhoudt om de levering van Alcatel te controleren. Voorts wacht ik vol ongeduld op de kandidaatstelling van Patrick Jansens in het Vlaams Parlement omdat hij dan als eerste de vraag zou kunnen stellen over de leveringen van Alcatel, dat in Antwerpen is gevestigd, te controleren. Mijnheer Van der Maele, zo ver drijft u uw redenering. Ik wens u daarmee fantastisch veel succes.

04.29 Dirk Van der Maele (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, het antwoord op de vraag van de heer De Crem is evident. De Vlaamse politieke overheden hebben zich tot nu toe kunnen verstoppen achter het argument dat ze niet bevoegd zijn voor de vergunningen. Vanaf nu zullen ze wel bevoegd zijn. De meerderheidspartijen en de oppositiepartijen, de ministers in de Vlaamse regering, de parlementsleden uit het Vlaams Parlement worden voor hun verantwoordelijkheid geplaatst. Dirk Van der Maele zal met zeer veel aandacht volgen hoe zij van die nieuwe bevoegdheid gebruikmaken.

04.30 Geert Bourgeois (N-VA): Mijnheer Van der Maele, ik heb zoals altijd met veel aandacht geluisterd naar uw uiteenzettingen over wapenexportwetgeving. Ik ken uw standpunten. Ik weet dat u een bijzonder ethisch bevlogen man bent in die angelegenheden, althans in theorie. Ik heb jammer genoeg in de Nepal-kwestie heel weinig over uw standpunt gehoord. Toen was het ordewoord in uw partij daarover te zwijgen. Er moest stilte zijn. U hebt andere mensen de kolen uit het vuur laten halen. U hebt heel hardnekkig gezwegen. Ik heb uw uiteenzetting nu met aandacht beluisterd. Ik heb uw stellingen trachten te begrijpen. Ik begrijp u niet als u zegt dat er nu een betere toepassing van de wet tot stand zou kunnen komen.

Eigenlijk komt het hierop neer. U zegt: wij hadden een vrij goede wet in 1991. U beweert dat die nog werd aangescherpt. Daarover is discussie. U zegt voorts: nu betonneren wij de toepassing van de Europese code nog. Uiteindelijk, ik weet niet of u het met mij eens bent, is het probleem toch de toepassing van de wet. Dat was het probleem in de zaak-Nepal. Er was een wet en de hele Vlaamse publieke opinie en de meerderheid van de Vlaamse partijen waren het erover eens dat de wet in feite niet toegepast werd. Als ik uw redenering nu volg, vestigt u al uw hoop op een niet bestaande vredesbeweging in Wallonië om ertoe te komen dat de wet zou worden toegepast.

04.31 Dirk Van der Maele (sp.a-spirit): Ik wil daarop twee dingen antwoorden. Ten eerste, het is een mythe – die onder meer door de oppositie natuurlijk met graagte verspreid wordt – dat ik in de Nepal-affaire gezwegen heb. Er zijn twee parlementaire debatten geweest. Eenmaal was het in de Brusselse zaal en eenmaal hier, ik ben twee maal op het spreekgestoelte geweest en ik heb daar namens mijn

04.28 Pieter De Crem (CD&V): Qu'est-ce qui empêche l'actuel gouvernement flamand de contrôler les livraisons d'Alcatel ? J'attends impatiemment le moment où Patrick Janssens pourra poser sa première question au Parlement flamand sur les livraisons d'Alcatel à Anvers.

04.29 Dirk Van der Maele (sp.a-spirit): Jusqu'à présent, les autorités flamandes ont pu s'abriter derrière l'argument en vertu duquel les licences ne ressortissent pas à leurs compétences. Ce ne sera désormais plus le cas. Je suivrai attentivement la façon dont la Flandre exercera ses nouvelles compétences.

04.30 Geert Bourgeois (N-VA): Au cours de la crise sur la vente d'armes au Népal, c'est à peine si j'ai entendu M. Van der Maele prendre la parole. A l'époque, il a laissé les autres déminer le terrain. Je ne le comprends pas lorsqu'il déclare que la loi de 1991 sera désormais mieux appliquée. C'est pourtant le problème qui s'est posé lors de la crise susmentionnée : la loi n'a pas été respectée. Il fonde à présent tous ses espoirs sur un mouvement pacifiste inexistant en Wallonie pour encore s'opposer aux livraisons d'armes.

04.31 Dirk Van der Maele (sp.a-spirit): Le dossier du Népal a fait l'objet de deux débats parlementaires. A deux reprises, je me suis exprimé au nom de mon groupe.

fractie het woord gevoerd. Ik weet niet hoe het komt. Misschien wil de oppositie dat wissen in haar geheugen, maar ik heb daarover gesproken. Ik heb voor televisie antwoorden gegeven op moeilijke vragen. Dat waren voor mij persoonlijk moeilijke vragen, dat wil ik niet verbergen, maar ik heb daarop een antwoord gegeven.

Ten tweede, collega Bourgeois, de situatie onder de wet van 1991 was, heel simpel gezegd, de volgende. Vlaamse wapenleveringen worden onder tafel geveegd, wij praten er niet over. Wij focussen op Waalse leveringen. Geef mij één interpellatie van een CD&V-parlementslid, hier in Huis, over een Vlaamse wapenlevering, eentje volstaat. Het mag een kleintje zijn, het mag zelfs een vraag zijn.

04.32 Pieter De Crem (CD&V): Ik kan u gemakkelijk antwoord geven om de heel eenvoudige reden dat de exportlicenties die toekwamen aan de Vlaamse bedrijven, gewoon conform de wet waren. Telkens wanneer er een was met Fabrique Nationale, was het niet conform de wet. Dat is de clou van de zaak.

04.33 Dirk Van der Maelen (sp.a-spirit): Ik maak mijn redenering af: de Vlaamse dossiers, daarover praten wij niet. Wij zetten alle schijnwerpers op Waalse dossiers, wij weten hoe het gaat met communautair gevoelige dossiers. De leveringen gingen door. Nu komen wij in de nieuwe situatie, waarbij ik verwacht dat de Waalse regering jaar na jaar meer zal geconfronteerd worden met een kritische ngo-wereld die de toepassing van de wet zal volgen. Als zij erin slagen een Waalse publieke opinie te creëren, dan zal de druk op de politieke overheid vergroten. De winst, collega's – jullie komen hier op het spreekgestoelte altijd schijnheilig zeggen dat jullie dit heel belangrijke dossiers vinden – zal er echter in bestaan dat met meer kritische ingesteldheid ook de Vlaamse dossiers zullen worden gevolgd.

04.34 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, uw oproep aan de civiele samenleving in Wallonië is vandaag beantwoord door - wat u zich waarschijnlijk zelf niet hebt gerealiseerd - het beeld van minister Kubla, die daar achter u op de publiekstribune is verschenen vanmiddag. In de koffiekamer schudt hij al een hele middag handjes en wordt hij omhelsd wegens het succes dat hij hier vandaag mag beleven. Soyez le bienvenu, monsieur le ministre! Geniet van deze overwinning!

De hoop die u stelt, collega's ter linkerzijde, op de civiele samenleving in Wallonië is volledig ongeloofwaardig. Mijnheer Van der Maelen, u hebt zelf gezegd dat u een oud-strijder van de vredesgedachte bent en van de ontwapening en dat soort zaken. Ik neem aan dat u ofwel bedoelt dat u zoals ik, een oude strijder van de Vlaamse Beweging die nu twee minuten het woord vraagt, een oude strijder bent van de vredesgedachte, ofwel bedoelt u werkelijk dat u een oud-strijder bent, iemand voor wie de strijd afgelopen is, voor wie de strijd definitief afgelopen is. Dat is de les. Ook tegen de heer Lambert zeg ik dat. U ziet de heer Michel en de heer Kubla die hier eenstemmig zitten, niet om de vredesbeweging of de ngo-wereld in Wallonië te stimuleren maar om de economie te stimuleren. De minister van Economie van Wallonië zit daar. Hij is speciaal naar

Autrefois, les livraisons d'armes flamandes étaient passées sous silence. Seules les livraisons d'armes wallonnes focalisaient l'attention. Jamais un parlementaire du CD&V n'a développé une interpellation au sujet d'une livraison d'armes flamande.

04.32 Pieter De Crem (CD&V): Non, car les licences d'exportation octroyées à des entreprises flamandes étaient conformes à la loi.

04.33 Dirk Van der Maelen (sp.a-spirit): J'imagine que le gouvernement wallon sera de plus en plus confronté aux critiques émanant des ONG, qui surveilleront l'application de la loi. Si elles parviennent à former une opinion publique wallonne, la pression sur les pouvoirs publics s'intensifiera. Un autre élément positif est que les dossiers flamands feront également l'objet d'un suivi plus critique. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité*)

04.34 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): L'appel à la société civile wallonne n'a suscité pour toute réponse que l'image d'un ministre Kubla couvert de lauriers pour le succès qu'il a remporté dans la défense de la FN. L'espoir est dès lors non fondé. M. Van der Maelen se présente comme un ancien combattant. Considère-t-il la lutte comme achevée ? On serait enclin à le croire.

Nous ne reprochons pas au sp.a-spirit d'avoir permis la régionalisation de ce secteur ; nous lui reprochons une régionalisation à la carte, le menu ayant été intégralement dicté par les Wallons. Après les accords du Lambermont, il restait deux

hier gekomen. U moet dat allebei goed beseffen, ook u, mijnheer Lambert, ook spirit. De kern van ons debat is niet dat u iets regionaliseert. Wij verwijten u niet dat u iets regionaliseert. Wij verwijten u dat u regionaliseert à la carte. Ik zou het u niet eens verwijten als u zelf de carte had opgesteld, maar het zijn zij die de carte hebben opgesteld!

Wij staan hier dus niet om u te verwijten dat u regionaliseert. Bravo, hoe meer er geregionaliseerd wordt, hoe beter. Maar u regionaliseert op bevel van de man die daar boven u zit, te weten de minister van Economie van het Waalse Gewest. Dat is ons verwijt. Dat is de treurnis van deze oude strijder – niet van deze oud-strijder want ik doe voort – van de Vlaamse Beweging: dat ik het communautaire moment hier – want dat is het toch – afrond met te zeggen: ja, wij hebben aan communautair gehakketak gedaan, zoals u dat dan noemt. Wij hebben dat niet gedaan om economische belangen, ook niet wegens vredesbewegredenen. Wat de economische belangen betreft, zal ik met de heer Janssens die daar naast u zit graag in september een debat voeren over de vraag of Alcatel in Antwerpen blijft bijvoorbeeld. Want blijkbaar heeft de heer Van der Maelen hier een primeur: Alcatel blijft in Antwerpen en wij gaan de productie van Alcatel in Antwerpen verder beperken. Dat zal mooi nieuws zijn voor Alcatel. Wij zullen dat debat met de heer Janssens voeren in Antwerpen.

Wat wij u verwijten, is dat u à la carte hebt geregionaliseerd terwijl zij hier voortdoen. Zij bezegelen dat, op een rustige manier. Het waren hun laatste eisen in Lambermont. U hebt het niet bestreden, mijnheer Lambert. Aan Lambermont verweten wij, als Vlaamse Beweging, dat daar het laatste middel uit handen werd gegeven in ruil voor de mogelijkheid te regionaliseren. Daar is geregionaliseerd, maar het feit dat Wallonië toen vragende partij was, werd verkwanseld voor een appel en een ei. Het enige wat nog overbleef waren twee voor hen symbooldossiers, details als het ware, die bij hen echter hoge passies hebben doen oplaaien, te weten Francorchamps en de wapenwet. Die twee dingen, daarvoor zaten zij op hun knieën. En wat gebeurt er nu? Vlak voor de zomer – iedereen wil met vakantie, iedereen is weg, dat past in de methodiek van de VLD en van de anderen – wordt het Vlaams-nationalisme en het communautaire gehakketak met medewerking van de pers opgeplooid. Zelfs de laatste dossiers waarmee wij nog een communautaire doos hadden kunnen openen geven zij helemaal cadeau. In ruil voor niets meer, gewoonweg omdat de regering voor de vakantie nog twee wetsontwerpjes indient. Dan volgt nog een tirade van de fractieleider van de sp.a die de oppositie interpelleert. En alles is afgelopen.

Wat wij hen verwijten is niet dat zij regionaliseren, maar wel dat zij in een volledige infernale methodiek zijn terechtgekomen met een legitiem machts spel tussen Franstaligen en Vlamingen. Daar rust geen taboe op. Dat is een legitieme krachtverhouding, een machtsaangelegenheid. Het is geen ethische aangelegenheid en evenmin een gehakketak, maar een confrontatie van belangenverdediging. Die confrontatie van belangenverdediging wordt in de Belgische politiek “getaboeïseerd”.

Vlaanderen heeft hier volledig vrije baan gegeven onder leiding van haar regeringspartijen. De Franstaligen zijn zelf zo verstandig en ludiek – ik moet hen feliciteren – dat zij nu zelfs de regionalisering

dossiers symboliques à leurs yeux qui sont aujourd’hui réglés exactement comme ils le souhaitaient et sans qu’ils aient dû consentir à la moindre contrepartie. Désormais, la Flandre ne dispose plus daucune «arme» pour exiger la poursuite de la régionalisation.

La lutte de pouvoir entre la Flandre et la Wallonie est légitime. Il ne faut pas faire de cette confrontation d’intérêts un tabou.

Les francophones présentent maintenant la régionalisation de la sécurité routière comme une exigence flamande. En réalité, ils souhaitent eux-mêmes être débarrassés des discussions sur les caméras automatiques. (*Applaudissements sur les bancs du Vlaams Blok*)

Le mouvement flamand a touché le fond. Son porte-parole en personne, Lionel Vandenberghe, a adhéré au parti belgiciste qu'est le sp.a. La soif de pouvoir a endormi le VLD. J'espère que nous allons récupérer des armes et opérer le redressement du mouvement flamand. (*Applaudissements sur les bancs du Vlaams Blok*)

van de verkeersveiligheid als een grote communautaire eis van Vlaanderen voorstellen, terwijl zij dat zelf wilden om van het gezaag over de onbemande camera's af te zijn. Ze deden dat net zoals ze nu van dat gezaag over die wapenhandel en tabaksreclame willen af zijn. In mijn ogen is het dus een Franstalige eis om de verkeersveiligheid te regionaliseren.

Ironisch is dat Stevaert, die hoorde dat Di Rupo graag wil verlost zijn van het Vlaamse gezaag over de onbemande camera's, zal proberen om de regionalisering van het verkeerdossier voor te stellen als een Vlaamse eis zodat die ook nog moet betaald worden, terwijl het een Franstalige eis is.

Die methoden wil ik in alle rust en kalmte naar de oppervlakte brengen, maar ik kreeg Van der Maelen op mijn dak met een of ander moreel praatje, terwijl hij moet optornen tegen de fysieke aanwezigheid van de minister van Economie van het Waalse Gewest. Als lid van de Vlaamse beweging, die blijft strijden, wil ik die methoden onderstrepen.

Mijnheer De Gucht, ik moet erkennen dat wij met de Vlaamse Beweging een absoluut dieptepunt hebben bereikt. De spreekbuis van de Vlaamse Beweging, de heer Lionel Vandenberghe, is getransformeerd in een onderdeel van de meest Belgicistische partij langs Vlaamse kant, namelijk de sp.a. Wij hebben inderdaad een dieptepunt bereikt. Bij de VLD slaapt iedereen en die politieke partij is helemaal gebiologeerd door het uitoefenen van de macht. Op de sp.a moeten wij niet rekenen en op spirit uiteraard evenmin.

Ik herhaal dat wij een dieptepunt bereikten en dat wil ik onderstrepen, net voor de vakantie en voor het allemaal afgelopen is. Er is slechts één hoop, met name dat wij opnieuw wapens in de hand krijgen en dat de Vlaamse Beweging heropleeft. Ik besluit met de woorden van Willem de Zwijger: "Point n'est besoin d'espérer pour entreprendre ni de réussir pour persévéérer.

04.35 Minister Louis Michel: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal natuurlijk niet op polemische en kwaadwillige bedenkingen antwoorden. Het werd hier reeds gedaan, maar ik wil in de eerste plaats herhalen dat de beslissing over een wapenvergunning de facto reeds was geregionaliseerd, en u weet dat. Als Franstalig minister was ik bevoegd voor Waalse of Franstalige vergunningen. Een Vlaamse minister was bevoegd voor de Vlaamse vergunningen. Het ontwerp geeft eigenlijk een positieve en coherente oplossing voor een problematiek, die jammer genoeg te dikwijls werd gebruikt voor doeleinden die niets met ethiek te maken hadden.

On n'a jamais accordé d'autorisation à des pays vis-à-vis desquels il y avait un embargo sur les armes, à des pays en guerre, à des pays en conflit grave, jamais! L'intérêt économique vulgaire n'a jamais prévalu, quoique vous disiez ou prétendiez, sur les considérations éthiques. Seuls des procès d'intention ou des manœuvres malveillantes, comme on a encore pu en entendre aujourd'hui, ont parfois tenté de faire croire qu'il pouvait en être ainsi.

04.35 Louis Michel, ministre: En fait, la décision relative à l'octroi des licences d'exportation d'armes était déjà régionalisée. Un ministre francophone était compétent pour les licences wallonnes et un ministre flamand pour les licences flamandes. Le projet de loi apporte une solution positive à une problématique sans aucun rapport avec l'éthique.

Wat de grondslag van de toegekende of geweigerde vergunningen betreft, verklaar ik dat nooit enige vergunning werd afgegeven voor leveringen aan landen waarvoor een wapenembargo geldt of die met een oorlogssituatie worden geconfronteerd. Ethische overwegingen zijn nooit moeten

wijken voor vuige economische belangen.

Ik wil onderstrepen dat dit ontwerp in geen enkel geval een Franstalige noch een Vlaamse overwinning is. Dit ontwerp maakt het zeer eenvoudig mogelijk voor ieder Gewest om zijn politieke en ethische verantwoordelijkheid op een serene manier te behandelen en te bestuderen. Zo kan die politieke verantwoordelijkheid eindelijk op een ethische en intellectueel eerlijke manier worden opgenomen.

Monsieur le président, ce transfert de compétences se justifie dès lors aussi par l'existence de compétences déjà exercées au niveau régional en matière économique, de politique des débouchés et d'exportation. Il ne constitue certainement pas, me semble-t-il, un bouleversement dans la répartition des compétences, mais simplement une clarification d'une situation de fait.

Je voudrais aborder maintenant un certain nombre de questions précises qui ont été posées et qui méritent une réponse claire.

Des interrogations légitimes ont vu le jour sur la nécessité d'instaurer un mécanisme en vue de préserver la cohérence de la politique étrangère après ce transfert de compétences. Comme je l'ai déjà rappelé, depuis 1991, un ministre francophone et un ministre flamand sont déjà seuls compétents pour accorder les licences. Il s'agit donc d'une régionalisation de fait. Je voudrais d'ailleurs dire au passage que rien dans la loi de 1991 n'indique que ce soit nécessairement un ministre qui a un lien avec les Relations extérieures qui soit compétent pour accorder ces licences. Je le rappelle, cela n'a pas été dit, mais je crois que c'est important.

Les amendements déposés par certains, même s'ils partaient d'un bon sentiment, avaient malheureusement comme objet de retransférer de facto cette compétence ou la responsabilité politique de la prise de décisions sur les licences, au gouvernement fédéral dans son ensemble. Je pense que cette approche n'est pas saine, d'autant plus que les Régions et Communautés exercent une compétence en matière de relations internationales sans que cela ne soit - et j'en suis un témoin privilégié - la cause d'un manque de cohérence dans la politique internationale de la Belgique.

Il faut aussi rappeler qu'un mécanisme d'information existe déjà au sein de la Conférence interministérielle de politique étrangère. Les Régions peuvent aussi demander les fiches des pays, les rapports sur les pays qui sont établis par les Affaires étrangères. Dans ce domaine, la coopération entre les entités belges fonctionne sans problème. Il est donc parfaitement inutile de mettre en oeuvre une procédure obligatoire, lourde et compliquée. Je dois d'ailleurs dire que quand un ministre-président ou un ministre régional ou communautaire se rend à l'étranger, il demande systématiquement l'appui logistique du département, des postes diplomatiques. Cela est naturel et normal. Nous sommes là aussi pour servir les exécutifs et les parlements régionaux.

Par ailleurs, je suis un peu surpris par le procès d'intentions qui est fait aux Régions. Je ne vois pas en quoi leurs décisions seraient, par nature, d'une portée moins éthique que celles prises au niveau de ministres du gouvernement fédéral. En outre, le texte prévoit que les

Ce projet de loi ne doit pas être considéré comme une victoire wallonne ou flamande. Ce projet permettra à chaque Région de prendre ses responsabilités sur les plans politique et éthique.

Deze bevoegdheidsoverdracht ligt in het verlengde van de bevoegdheden die de Gewesten al uitoefenden op economisch vlak. Het gaat dus niet om een omwenteling, wel om een verduidelijking van de bevoegdheden.

Er zijn vragen gerezen omtrent de noodzaak een mechanisme in het leven te roepen om de coherentie van het buitenlands beleid te waarborgen. Daarbij moet worden opgemerkt dat sinds 1991 een Franstalig en een Vlaams minister als enigen verantwoordelijk zijn voor de toekenning van de licenties. Ik herinner er terloops aan dat het niet noodzakelijk gaat om een minister die een band heeft met buitenlandse zaken. Het vorige systeem had spijtig genoeg voor gevolg dat die bevoegdheden, of in elk geval de politieke verantwoordelijkheid die ermee samenhangt, *de facto* aan het federale niveau werd overgedragen. Er bestaat nu al een informatiemechanisme via de ICBB. De Gewesten kunnen voorts de verslagen die het departement Buitenlandse Zaken over de betrokken landen heeft opgesteld, opvragen. Die werkwijze bestaat al. Het is dan ook nutteloos een zware verplichte procedure op te zetten.

Het verwondert me dat men een intentieproces voert tegen de Gewesten. Waarom zouden de beslissingen van de Gewesten sowieso minder ethisch zijn dan die van het federale niveau? Het cdH-amendement, dat het beslissingskader betonneert komt de kwaliteit van de tekst zeker ten

Régions devront respecter les critères définis par le Code de conduite de l'Union européenne en matière d'exportations d'armes. L'amendement qui a été déposé par le cdH et qui bétonne cette condition, améliore indiscutablement la portée du texte et donne évidemment les garanties ultimes nécessaires.

En outre, comme M. Van der Maelen l'a dit, la compétence en cette matière fait l'objet de réglementations internationales qu'il appartiendra aux Régions de respecter dans le cadre de l'exercice de leurs compétences. La convergence dans les politiques d'exportation d'équipements militaires, recherchée par le Code de conduite européen entre les Etats membres, s'exercera également par le biais des consultations, suite au refus exprimé par les Etats membres.

Le transfert de compétences implique le transfert de législations en vigueur au niveau fédéral, à savoir principalement la loi du 5 août 1991, modifiée par la nouvelle loi sur les exportations intégrant les critères du Code de conduite qui est entré en vigueur le 17 juillet, ainsi que les arrêtés royaux qui déterminent la liste de matériels à contrôler et les procédures simplifiées.

En ce qui concerne la loi Van der Maelen, dans la mesure où elle vise la réglementation de l'accès à une profession, elle nécessite une licence délivrée par le ministre de la Justice. La compétence qui est transférée aux Régions ne comprend pas les conditions d'accès à la profession, qui est une compétence fédérale en vertu de l'article 6, §1er/VI, alinéa 5, 6°.

En ce qui concerne la compétence relative aux matières nucléaires, il ne faut pas confondre les licences d'exportation qui sont régionalisées par le présent projet et les autorisations préalables de transfert de matières et équipements nucléaires ainsi que des données technologiques et leurs dérivés. Ces autorisations ne sont pas régionalisées: elles sont délivrées par le pouvoir fédéral après avis d'une commission interministérielle appelée le CANPAN, en exécution de la loi du 9 février 1981 relative aux conditions d'exportation des matières et équipements nucléaires ainsi que des données technologiques nucléaires.

Je voudrais encore préciser, si besoin est, que la loi entrera en vigueur dix jours après sa publication au Moniteur belge. Les dossiers introduits à ce moment seront transmis à la Région compétente en application de l'article 93 de la loi spéciale du 8 août 1980. Un transfert de personnel spécialisé du SPF économie aura éventuellement lieu suivant la procédure prévue à l'article 88 de la loi spéciale et de l'arrêté royal du 25 juillet 1989.

Encore quelques mots d'explication pour éviter tout malentendu. Cela a déjà été dit mais il faut le redire avec force: par transit, il faut entendre le commerce frontalier de biens et de technologies depuis et vers le territoire du Royaume. Il faut entendre en effet par importation, exportation et transit la définition donnée à ces termes par la législation douanière. Cette définition ne s'applique donc pas aux exemples donnés pendant le débat. Il n'y a pas de douane intérieure en Belgique. Une Région ne peut opposer un veto à la décision d'une autre Région. La licence accordée par une Région aura la même valeur qu'une licence accordée par le pouvoir fédéral.

goede.

De overdracht van bevoegdheden brengt mee dat ook de bijhorende wetgeving moet worden overgedragen, namelijk de wet van 5 augustus 1991 en de teksten tot wijziging of uitvoering ervan.

Wat de wet Van der Maelen betreft, maken de voorwaarden inzake de toegang tot het beroep geenszins deel uit van de overgehevelde bevoegdheden.

Inzake het nucleair aspect, mag men de vergunning voor de uitvoer van wapens niet verwarren met de voorafgaande toestemming voor de transfer van nucleair materiaal.

De wet zal tien dagen na de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad in werking treden. De dossiers zullen dan aan de Gewesten worden bezorgd. Er zullen ook personeelsleden van de FOD Economie worden overgeheveld.

Onder doorvoer dient te worden verstaan de handel aan de grens van goederen en technologie vanuit en naar het Koninkrijk. België beschikt niet over een binnenlandse douane : een Gewest kan zijn veto niet stellen tegen een verkoop waarvoor een ander Gewest een vergunning heeft afgegeven.

Een Gewest kan enkel vergunningen uitreiken aan ondernemingen waarvan de zetel op zijn grondgebied is gevestigd.

Een vergunning uitgereikt door een Gewest zal dezelfde waarde hebben als een huidige federale vergunning.

De Europese regelgeving betreffende het vrij verkeer van goederen verbiedt dat hinderpalen worden opgeworpen ten gevolge van autonome maatregelen die

En ce qui concerne l'effet territorial de la répartition des compétences, le gouvernement renvoie à la jurisprudence de la Cour d'Arbitrage citée par le Conseil d'État: une licence ne pourra être accordée par une Région qu'à une entreprise qui relève de cette Région; la licence accordée par une Région aura la même valeur qu'une licence accordée aujourd'hui par le pouvoir fédéral. La seule licence accordée par une Région doit donc permettre l'importation, l'exportation et le transit sur l'ensemble du territoire. Par importation, exportation et transit, il faut entendre le commerce transfrontalier depuis et vers le territoire du Royaume. L'existence des règles de l'Union économique et de l'unité monétaire implique au premier chef la libre circulation des marchandises entre les composantes de l'État. Sont incompatibles avec les règles de l'Union économique les mesures prises de manière autonome par une des composantes de l'Union qui entravent la libre circulation.

Il y a aussi eu une question sur le rôle du Ducroire. La compétence d'octroyer des garanties contre les risques à l'importation et l'exportation et à l'investissement n'est pas modifiée par le présent projet et demeure fédérale. Elle a été explicitement confirmée lors de l'adoption de la loi spéciale du 13 juillet 2001 portant transfert de diverses compétences aux Régions et Communautés. Il n'appartient pas à l'Office national du Ducroire, institution fédérale à vocation économique, de vérifier la politique d'une Région par rapport à la législation sur l'importation, l'exportation et le transit. Il n'appartient pas à une institution fédérale d'apprécier la politique des Régions. Cette conception heurte les principes d'autonomie et de responsabilité propres à un système fédéral.

Quant à la politique commerciale multilatérale, M. Van der Maele m'interrogeait à ce propos et j'en terminerai par là. Aucune modification des principes régissant la matière n'est apportée. La compétence fédérale s'exerce bien sans préjudice de la mise en œuvre de l'accord de coopération visé à l'article 92bis, §4bis de la loi spéciale du 8 août 1980.

Le président:

Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.

De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, § 4) (**129/1**)

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, § 4) (**129/1**)

Le projet de loi compte 3 articles.

Het wetsontwerp telt 3 artikelen.

Amendements déposés:

Ingediende amendementen:

Art. 1bis (n)

door een van de componenten van de Gemeenschap worden genomen.

Wat de Delcrederedienst betreft, wordt het waarborgstelsel niet gewijzigd. De Delcrederedienst mag geen toezicht uitoefenen op het beleid van een Gewest.

Aan de principes van het multilateraal handelsbeleid werd niet geraakt. (*Applaus bij de meerderheid*)

- 10: Servais Verherstraeten cs (**129/4**)
- 4: Koen Bultinck cs (**129/2**)
- Art. 1ter (n)
- 5: Koen Bultinck cs (**129/2**)
- 11: Servais Verherstraeten cs (**129/4**)
- Art. 1quater (n)
- 9: Koen Bultinck cs (**129/2**)
- 12: Servais Verherstraeten cs (**129/4**)
- Art 1 quinques (n)
- 13: Servais Verherstraeten cs (**129/4**)
- Art. 2
- 3: Koen Bultinck cs (**129/2**)
- Art. 4 (n)
- 8: Koen Bultinck cs (**129/2**)
- Art. 5 (n)
- 6: Koen Bultinck cs (**129/2**)
- Art. 6 (n)
- 7: Koen Bultinck cs (**129/2**)

Le vote sur les amendements et l'article 2 est réservé.

De stemming over de amendementen en artikel 2 wordt aangehouden.

Les articles 1 et 3 sont adoptés article par article.

De artikelen 1 en 3 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et l'article 2 réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De besprekking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen en het aangehouden artikel 2 en over het geheel zal later plaatsvinden.

05 Prise en considération de propositions

05 Inoverwegingneming van voorstellen

L'ordre du jour appelle la prise en considération d'une série de propositions dont la liste est reprise en annexe.

Aan de orde is de inoverwegingneming van een reeks voorstellen waarvan de lijst als bijlage gaat.

Pas d'observation? (*Non*) La prise en considération est adoptée.

Geen bezwaar? (*Nee*) De inoverwegingneming is aangenomen.

06 Eloge funèbre

06 Rouwhulde

Le président (devant l'assemblée debout)

De voorzitter (voor de staande vergadering)

Roger Otte, erelid van de Kamer, is op maandag 21 juli 2003 op 87-jarige leeftijd overleden. Hij was van opleiding geaggregeerde in de Germaanse talen en startte zijn politieke loopbaan als gemeenteraadslid in Sint-Lievens-Houtem in 1952, de gemeente waarvan hij in 1959 burgemeester werd en dat bijna 35 jaar lang bleef.

In 1961 werd collega Otte CVP-PSC-volksvertegenwoordiger voor het arrondissement Aalst als vervanger van Albert Vanden Berghe. Zijn mandaat liep af in 1981. Wijlen collega Otte zat bijna 20 jaar in dit Parlement.

En sa qualité de président de la commission de la Culture de la Chambre, il témoigna d'un intérêt particulier pour l'enseignement et pour l'éducation de la jeunesse. A l'issue de son mandat, il continua à

suivre de très près la vie politique.

Ik heb Roger Otte persoonlijk goed gekend. Hij was een minzaam, maar beginselvast man, die het talent bezat om conflicten op een serene manier op te lossen.

Namens de Kamer heb ik mijn familie de innige deelneming van onze assemblee betuigd.

06.01 **Louis Michel**, ministre: Monsieur le président, chers collègues, au nom du gouvernement, je tiens à présenter à la famille de M. Otte nos condoléances les plus sincères et nos souvenirs les plus émus. (*La Chambre observe une minute de silence*).

06.01 Minister **Louis Michel**: Namens de regering biedt ik de familie van de heer Otte mijn innige deelneming aan.

De staande vergadering neemt een ogenblik stilte in acht.

Naamstemmingen

Votes nominatifs

07 Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 10 december 1997 houdende verbod op de reclame voor tabaksproducten en tot oprichting van een Fonds ter bestrijding van het tabaksgebruik (128/1-3)

07 Amendements et articles réservés du projet de loi modifiant la loi du 10 décembre 1997 interdisant la publicité pour les produits du tabac et créant un Fonds de lutte contre le tabagisme (128/1-3)

Stemming over amendement nr. 1 van Alexandra Colen cs op artikel 2.(128/2)

Vote sur l'amendement n° 1 de Alexandra Colen cs à l'article 2.(128/2)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 1)		
Ja	17	Oui
Nee	104	Non
Onthoudingen	16	Abstentions
Totaal	137	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 2 aangenomen.

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 2 est adopté.

08 Geheel van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 10 december 1997 houdende verbod op de reclame voor tabaksproducten en tot oprichting van een Fonds ter bestrijding van het tabaksgebruik (128/1)

08 Ensemble du projet de loi modifiant la loi du 10 décembre 1997 interdisant la publicité pour les produits du tabac et créant un Fonds de lutte contre le tabagisme (128/1)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 2)		
		Oui
Ja	103	
Nee	32	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	137	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd.

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

[08.01] Carl Devlies (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik wou neen   **[08.01] Carl Devlies (CD&V) :** J'ai stemmen. voté non.

[09] Aangehouden amendementen en artikelen van het ontwerp van bijzondere wet tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (129/1)

[09] Amendements et articles réservés du projet de loi spéciale modifiant la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles (129/1)

Conformément à l'art.4, dernier alinéa, de la Constitution, les dispositions et l'ensemble du projet de loi spéciale doivent être adoptés à la majorité des suffrages de chaque groupe linguistique, à condition que la majorité des membres de chaque groupe se trouve réunie et pour autant que le total des votes positifs émis dans les groupes linguistiques atteigne les deux tiers des suffrages exprimés.

Overeenkomstig artikel 4, laatste lid, van de Grondwet, moeten de bepalingen en het geheel van het ontwerp van bijzondere wet aangenomen worden met de meerderheid van stemmen in elke taalgroep, op voorwaarde dat de meerderheid van de leden van elke taalgroep aanwezig is en het totaal van de ja-stemmen in beide taalgroepen twee derden van de uitgebrachte stemmen bereikt.

Stemming over amendement nr. 10 van Servais Verherstraeten cs tot invoeging van een artikel 1bis (n).**(129/4)**

Vote sur l'amendement n° 10 de Servais Verherstraeten cs tendant à insérer un article 1bis (n).**(129/4)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 3)			
	F	Tot.	N
Oui	0	32	32
Non	55	97	42
Abstentions	2	9	7
Total	57	138	81
			Onthoudingen
			Totaal

Het quorum van de aanwezigheden in elke taalgroep is bereikt (46N en 30F). De meerderheid N en de meerderheid F zijn niet bereikt. De 2/3 meerderheid is niet bereikt.

Le quorum des présences dans chaque groupe linguistique est atteint (46N et 30F). La majorité N et la majorité F ne sont pas atteintes. La majorité des 2/3 des suffrages n'est pas atteinte.

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 11 van Servais Verherstraeten cs tot invoeging van een artikel 1ter (n).**(129/4)**

Vote sur l'amendement n° 11 de Servais Verherstraeten cs tendant à insérer un article 1ter (n).**(129/4)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(*Vote/stemming 3*)

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 12 van Servais Verherstraeten cs tot invoeging van een artikel 1quater (n).**(129/4)**

Vote sur l'amendement n° 12 de Servais Verherstraeten cs tendant à insérer un article 1quater (n).**(129/4)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(*Vote/stemming 3*)

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 13 van Servais Verherstraeten cs tot invoeging van een artikel 1quinquies (n).**(129/4)**

Vote sur l'amendement n° 13 de Servais Verherstraeten cs tendant à insérer un article 1quinquies (n).**(129/4)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(*Vote/stemming 3*)

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence l'amendement est rejeté.

Vote sur l'amendement n° 4 de Koen Bultinck cs tendant à insérer un article 1bis (n).**(129/2)**

Stemming over amendement nr. 4 van Koen Bultinck cs tot invoeging van een artikel 1bis (n).**(129/2)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 4)			
	F	Tot.	N
Oui	0	16	16 Ja
Non	56	121	65 Nee
Abstentions	1	1	0 Onthoudingen
Total	57	138	81 Totaal

Le quorum des présences dans chaque groupe linguistique est atteint (46N et 30F). La majorité N et la majorité F ne sont pas atteintes. La majorité des 2/3 des suffrages n'est pas atteinte.

Het quorum van de aanwezigheden in elke taalgroep is bereikt (46N en 30F). De meerderheid N en de meerderheid F zijn niet bereikt. De 2/3 meerderheid is niet bereikt.

En conséquence l'amendement est rejeté.
Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 5 de Koen Bultinck cs tendant à insérer un article 1ter (n).**(129/2)**
Stemming over amendement nr. 5 van Koen Bultinck cs tot invoeging van een artikel 1ter (n).**(129/2)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(Stemming/vote 4)

En conséquence l'amendement est rejeté.
Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 9 de Koen Bultinck cs tendant à insérer un article 1quater (n).**(129/2)**
Stemming over amendement nr. 9 van Koen Bultinck cs tot invoeging van een artikel 1quater (n).**(129/2)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(Stemming/vote 4)

En conséquence l'amendement est rejeté.
Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 3 de Koen Bultinck cs à l'article 2.**(129/2)**
Stemming over amendement nr. 3 van Koen Bultinck cs op artikel 2.**(129/2)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(Stemming/vote 4)

En conséquence l'amendement est rejeté et l'article 2 adopté.
Bijgevolg is het amendement verworpen en artikel 2 aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 8 de Koen Bultinck cs tendant à insérer un article 4 (n).**(129/2)**
Stemming over amendement nr. 8 van Koen Bultinck cs tot invoeging van een artikel 4 (n).**(129/2)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(Stemming/vote 4)

En conséquence l'amendement est rejeté.
Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 6 de Koen Bultinck cs tendant à insérer un article 5 (n).**(129/2)**
Stemming over amendement nr. 6 van Koen Bultinck cs tot invoeging van een artikel 5 (n).**(129/2)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(Stemming/vote 4)

En conséquence l'amendement est rejeté.
Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 7 de Koen Bultinck cs tendant à insérer un article 6 (n).**(129/2)**
Stemming over amendement nr. 7 van Koen Bultinck cs tot invoeging van een artikel 6 (n).**(129/2)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(Stemming/vote 4)

En conséquence l'amendement est rejeté.
Bijgevolg is het amendement verworpen.

10 Allocution du président

10 Toespraak van de voorzitter

Geachte collega's, voor ik tot de eindstemming overga, heb ik nog een mededeling.

Tien jaar geleden overleed Koning Boudewijn.

Ik heb Zijne Majesteit Koning Albert II volgende boodschap gestuurd:

"Sire,

De Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers denkt nog steeds met ontroering en vol erkentelijkheid voor Zijn grote verdiensten, terug aan Zijne Majesteit Koning Boudewijn die op 17 juli 1951 de grondwettelijke eed aflegde en die tien jaar geleden onverwachts te Motril overleed.

Tijdens Zijn gehele bewindsperiode zette Koning Boudewijn zich onverdroten in voor een meer rechtvaardige, evenwichtige en gelukkige samenleving; daarnaast ging Zijn aandacht voortdurend uit naar zowat alle domeinen van het leven van de Natie.

Immer heeft Hij het beste van Zichzelf gegeven in dienst van het land. Zo won Hij al snel de harten van onze landgenoten, die Hem tevens hun waardering betuigden.

Zijne Majesteit gelieve hierbij vanwege onze assemblee de ontroerde blijken van herdenking te willen aantreffen.

À la Reine Fabiola, j'ai fait parvenir ces quelques mots:

"Madame,

C'est avec émotion que la Chambre des représentants de Belgique se souvient de Sa Majesté le Roi Baudouin, qui a disparu inopinément voici dix ans. Tout au long de Son règne, le Roi Baudouin a fait preuve d'un souci constant pour une société plus juste et plus harmonieuse.

Nous nous rappelons en ce jour une phrase qu'il a prononcée: "Fédérer, c'est s'unir dans la différence acceptée."

La ferveur ainsi que l'affection qui entourèrent Sa visite au Parlement, en Votre compagnie, à l'occasion de Ses quarante années de règne et de Son soixantième anniversaire restent encore vivaces dans les annales du Parlement fédéral.

Que Votre Majesté trouve ici le témoignage du souvenir ému de notre assemblée!"

Ten slotte zal ik Zijne Majesteit de Koning de gelukwensen van onze assemblee toesturen naar aanleiding van zijn 10-jarig koningschap.

Enfin, j'adresserai également à Sa Majesté le Roi les félicitations de notre assemblée à l'occasion de ses

dix ans de règne.

Geachte collega's, na de stemming zijn wij gekomen aan het einde van onze werkzaamheden. Deze buitengewone zitting was kort, maar daarom niet minder intens. De nieuwe Kamer is verschillend samengesteld. Wij hebben nu, ten eerste, een vervrouwelijkte assemblee. De Kamer telt nu 53 vrouwelijke leden, tegenover 36 in de voorgaande legislatuur.

La Chambre s'est aussi rajeunie. L'âge moyen des députés est de 45 ans, contre 47 ans lors de la précédente législature. Nous pouvons nous féliciter, c'est à la Chambre que nous avons l'âge moyen le plus bas, en comparaison avec les autres assemblées du pays.

Ik heb nog een paar cijfers. De Nederlandse taalgroep telt nu 88 leden en de Franstalige taalgroep 62 leden. 32 kamerleden zijn burgemeester, 17 leden zijn schepen, 54 leden zijn gemeenteraadslid.

De vele nieuwe collega's, hetzij 51 leden, die voortaan lid zijn van de Kamer, hebben aldus de specifieke kenmerken van het parlementair werk, zowel in plenum als in commissievergadering, leren kennen.

Je tiens, avant le dernier vote, à vous remercier, mes chers collègues, pour le travail fourni ces deux dernières semaines dans des circonstances climatiques, avouons-le, plus favorables au farniente qu'à la discipline du travail parlementaire. Vous vous en êtes acquittés avec panache. Je vous souhaite d'excellentes vacances, amplement méritées.

J'associe évidemment à ces souhaits les membres du gouvernement, la presse qui a suivi nos travaux avec assiduité, ainsi que le personnel de la Chambre pour sa disponibilité à toute épreuve. Bonnes vacances et merci.

10.01 Rik Daems (VLD): Mijnheer de voorzitter, collega's, in naam van de collega-fractievoorzitters, en vooral in naam van alle verkozen collega's van het halffront, wens ik het personeel, de medewerkers van de Kamer van volksvertegenwoordigers te danken voor het harde werk dat zij steeds voor ons leveren en voor de zeer goede diensten die zij ons aanbieden. Steeds krijgen wij wat wij vragen, natuurlijk binnen bepaalde limieten. Dames en heren medewerkers van de Kamer, wij zijn bijzonder blij dat wij zo'n toegevuld personeel mogen hebben, dat zo goed voor ons zorgt.

Uiteraard dank ik ook de journalisten op de tribune voor de goede zorgen. Zij geven natuurlijk zeer neutraal en objectief alles weer wat hier gebeurt. Mijnheer de voorzitter, collega's, zij moeten onze werkzaamheden hoe dan ook altijd volgen. Zij maken deel uit van het Huis en van onze werkzaamheden. Ik dank ook hen voor de goede zorgen die zijn aan ons besteden.

Je dois évidemment vous remercier, monsieur le président, pour l'originalité et l'agilité avec lesquelles vous présidez cette Chambre. Je vous remercie vraiment pour tous les efforts que vous faites pour assurer la présidence de cette Chambre.

Tot slot wens ik ook aan alle collega's, hier vandaag aanwezig, zoals het hoort, een goede vakantie. Ik hoop dat u allemaal zeer goed uitrust, of u nu lid bent van de meerderheid of van de oppositie. Zoals na elke vakantie, zal de oppositie ongetwijfeld na dit reces terugkomen met bijzonder veel energie – wij wensen dat zo, want wij willen graag spetterende debatten –, maar uiteraard zullen ook de batterijen van de meerderheid opgeladen zijn.

Ik wens een goede vakantie aan het personeel, de journalisten, aan u, mijnheer de voorzitter, aan alle collega's hier aanwezig, en

10.01 Rik Daems (VLD): Au nom des chefs de groupe, je tiens à remercier le personnel de la Chambre pour la qualité de ses services. J'exprime également ma reconnaissance à l'égard des journalistes pour leurs informations toujours objectives (Rires).

Ik dank u ook, Mijnheer de Voorzitter, voor de sierlijkheid waarmede u uw voorzitterschap uitoefent.

J'aimerais enfin souhaiter de bonnes vacances au président et à tous mes collègues, ainsi qu'aux membres du personnel, aux journalistes et au public. (*Applaudissements sur tous les bancs*)

uiteardaan het publiek, dat ons toch ook soms volgt. (*Applaus*)

Votes nominatifs (continuation)

Naamstemmingen (voortzetting)

[11 Ensemble du projet de loi spéciale modifiant la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles (129/1)]

[11 Geheel van het ontwerp van bijzondere wet tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (129/1)]

Conformément à l'art.4, dernier alinéa, de la Constitution, les dispositions et l'ensemble du projet de loi spéciale doivent être adoptés à la majorité des suffrages de chaque groupe linguistique, à condition que la majorité des membres de chaque groupe se trouve réunie et pour autant que le total des votes positifs émis dans les groupes linguistiques atteigne les deux tiers des suffrages exprimés.

Overeenkomstig artikel 4, laatste lid, van de Grondwet, moeten de bepalingen en het geheel van het ontwerp van bijzondere wet aangenomen worden met de meerderheid van stemmen in elke taalgroep, op voorwaarde dat de meerderheid van de leden van elke taalgroep aanwezig is en het totaal van de ja-stemmen in beide taalgroepen twee derden van de uitgebrachte stemmen bereikt.

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 5)			
	F	Tot.	N
Oui	51	99	48 Ja
Non	0	33	33 Nee
Abstentions	5	5	0 Onthoudingen
Total	56	137	81 Totaal

Le quorum des suffrages dans chaque groupe est atteint. Le quorum des présences dans chaque groupe linguistique est atteint. La majorité des 2/3 des suffrages est atteinte. En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi spéciale. Il sera soumis à la sanction royale.

De meerderheid van de stemmen in elke taalgroep is bereikt. De meerderheid van de aanwezigen in elke taalgroep is bereikt. De 2/3 meerderheid is bereikt. Bijgevolg neemt de Kamer het bijzondere wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekraftiging worden voorgelegd.

De vergadering is gesloten. De Kamer gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.

La séance est levée. La Chambre s'ajourne jusqu'à convocation ultérieure.

De vergadering wordt gesloten om 17.54 uur.

La séance est levée à 17.54 heures.

ANNEXE**BIJLAGE****SÉANCE PLÉNIÈRE****PLENUMVERGADERING**

MERCREDI 30 JUILLET 2003

WOENSDAG 30 JULI 2003

VOTES**STEMMINGEN**

DETAIL DES VOTES NOMINATIFS

DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN

Naamstemming - Vote nominatif: **001**

Ja	017	Oui
----	-----	-----

Annemans, Bourgeois, Bultinck, Caslo, Colen, D'haeseleer, Féret, Govaerts, Goyvaerts, Laeremans, Mortelmans, Neel, Schoofs, Van den Broeck, Van den Eynde, Van Steenberge, Van Themsche

Nee	104	Non
-----	-----	-----

Anthuenis, Arens, Avontroodt, Bacquelaine, Baeke, Barzin, Bellot, Bonte, Borginon, Boukourna, Burgeon, Cahay-André, Cavdarli, Chabot, Chastel, Chevalier, Claes Hilde, Colinia, Collard, Cortois, Courtois, Daems, De Block, De Bue, De Clercq, De Coene, De Croo, de Donne, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Deom, De Pad, De Permentier, Detiège, Dierickx, Dieu, Di Rupo, Douifi, Ducarme, Eerdekkens, El Khadraoui, Frédéric, Galant, Genot, Giet, Gobert, Goris, Henry, Hove, Janssens, Jeholet, Jiroflée, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Langendries, Lano, Lansens, Lejeune, Lenssen, Libert, Maingain, Malmendier, Marghem, Marinower, Massin, Mathot, Mayeur, Milquet, Monfils, Moriau, Muls, Neyts-Uyttebroeck, Payfa, Périaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Smal, Storms, Swennen, Taelman, Tilmans, Tommelein, T'Sijen, Turtelboom, Van Campenhout, Van der Maelen, van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Overtveldt, Van Weert, Vautmans, Versnick, Wathelet

Onthoudingen	016	Abstentions
--------------	-----	-------------

Ansoms, Bogaert, Claes Dirk, Creyf, De Crem, Deseyn, Kelchtermans, Lanjri, Tant, Van der Auwera, Vandeurzen, Van Parys, Van Rompuy, Verhaegen, Verherstraeten, Vervotte

Naamstemming - Vote nominatif: **002**

Ja	103	Oui
----	-----	-----

Anthuenis, Arens, Avontroodt, Bacquelaine, Baeke, Barzin, Bellot, Bonte, Borginon, Boukourna, Burgeon, Cahay-André, Cavdarli, Chabot, Chastel, Chevalier, Claes Hilde, Colinia, Collard, Cortois, Courtois, Daems, De Block, De Bue, De Clercq, De Coene, De Croo, de Donne, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Deom, De Pad, De Permentier, Detiège, Dierickx, Dieu, Di Rupo, Douifi, Ducarme, Eerdekkens, El Khadraoui, Féret, Frédéric, Galant, Giet, Goris, Henry, Hove, Janssens, Jeholet, Jiroflée, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Langendries, Lano, Lansens, Lejeune, Lenssen, Libert, Maingain, Malmendier, Marghem, Marinower, Massin, Mathot, Mayeur, Milquet, Monfils, Moriau, Muls, Neyts-Uyttebroeck, Payfa, Périaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Smal, Storms, Swennen, Taelman, Tilmans, Tommelein, T'Sijen, Turtelboom, Van Campenhout, Van der Maelen, van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Overtveldt, Van

Weert, Vautmans, Versnick, Wathélet

Nee	032	Non
-----	-----	-----

Annemans, Ansoms, Bogaert, Bourgeois, Bultinck, Caslo, Claes Dirk, Colen, Creyf, De Crem, Deseyn, D'haeseleer, Govaerts, Goyvaerts, Kelchtermans, Laeremans, Lanjri, Mortelmans, Neel, Schoofs, Tant, Van den Broeck, Van den Eynde, Van der Auwera, Vandeurzen, Van Parys, Van Rompuy, Van Steenberge, Van Themsche, Verhaegen, Verherstraeten, Vervotte

Onthoudingen	002	Abstentions
--------------	-----	-------------

Genot, Gobert

Naamstemming - Vote nominatif: **003**

Ja	032	Oui
----	-----	-----

Annemans, Ansoms, Bogaert, Bourgeois, Bultinck, Caslo, Claes Dirk, Colen, Creyf, De Crem, Deseyn, Devlies, D'haeseleer, Govaerts, Goyvaerts, Kelchtermans, Laeremans, Lanjri, Mortelmans, Neel, Schoofs, Tant, Van den Eynde, Van der Auwera, Vandeurzen, Van Parys, Van Rompuy, Van Steenberge, Van Themsche, Verhaegen, Verherstraeten, Vervotte

Nee	097	Non
-----	-----	-----

Anthuenis, Avontroodt, Bacquelaine, Baeke, Barzin, Bellot, Bonte, Borginon, Boukourna, Burgeon, Cahay-André, Cavdarli, Chabot, Chastel, Chevalier, Claes Hilde, Colinia, Collard, Cortois, Courtois, Daems, De Block, De Bue, De Clercq, De Coene, De Croo, de Donnea, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Deom, De Padt, De Permentier, Detiège, Dierickx, Dieu, Di Rupo, Douifi, Ducarme, Eerdekkens, El Khadraoui, Frédéric, Galant, Genot, Giet, Gobert, Goris, Henry, Hove, Janssens, Jeholet, Jiroflée, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Marie-Claire, Langendries, Lano, Lansens, Lejeune, Lenssen, Libert, Maingain, Malmendier, Marghem, Marinower, Massin, Mathot, Mayeur, Milquet, Monfils, Moriau, Neyts-Uyttebroeck, Payfa, Périaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pinxten, Saudoyer, Schalck, Smal, Swennen, Taelman, Tilmans, Tommelein, Turtelboom, Van Campenhout, Van der Maelen, van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Overtveldt, Vautmans, Versnick, Wathélet

Onthoudingen	009	Abstentions
--------------	-----	-------------

Arens, Féret, Lambert Geert, Muls, Roppe, Storms, T'Sijen, Van den Broeck, Van Weert

Naamstemming - Vote nominatif: **004**

Ja	016	Oui
----	-----	-----

Annemans, Bourgeois, Bultinck, Caslo, Colen, D'haeseleer, Govaerts, Goyvaerts, Laeremans, Mortelmans, Neel, Schoofs, Van den Broeck, Van den Eynde, Van Steenberge, Van Themsche

Nee	121	Non
-----	-----	-----

Ansoms, Anthuenis, Arens, Avontroodt, Bacquelaine, Baeke, Barzin, Bellot, Bogaert, Bonte, Borginon, Boukourna, Burgeon, Cahay-André, Cavdarli, Chabot, Chastel, Chevalier, Claes Hilde, Claes Dirk, Colinia, Collard, Cortois, Courtois, Creyf, Daems, De Block, De Bue, De Clercq, De Coene, De Crem, De Croo, de Donnea, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Deom, De Padt, De Permentier, Deseyn,

Detiège, Devlies, Dierickx, Dieu, Di Rupo, Douifi, Ducarme, Eerdekkens, El Khadraoui, Frédéric, Galant, Genot, Giet, Gobert, Goris, Henry, Hove, Janssens, Jeholet, Jiroflée, Kelchtermans, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Langendries, Lanjri, Lano, Lansens, Lejeune, Lenssen, Libert, Maingain, Malmendier, Marghem, Marinower, Massin, Mathot, Mayeur, Milquet, Monfils, Moriau, Muls, Neyts-Uyttebroeck, Payfa, Périaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Smal, Storms, Swennen, Taelman, Tant, Tilmans, Tommelein, T'Sijen, Turtelboom, Van Campenhout, Van der Auwera, Van der Maele, Vandeurzen, van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Overtveldt, Van Parys, Van Rompuy, Van Weert, Vautmans, Verhaegen, Verherstraeten, Versnick, Vervotte, Wathelet

Onthoudingen	001	Abstentions
--------------	-----	-------------

Féret

Naamstemming - Vote nominatif: 005

Ja	099	Oui
----	-----	-----

Anthuenis, Avontroodt, Bacquelaine, Baeke, Barzin, Bellot, Bonte, Borginon, Boukourna, Burgeon, Cahay-André, Cavdarli, Chabot, Chastel, Chevalier, Claes Hilde, Colinia, Collard, Cortois, Courtois, Daems, De Block, De Bue, De Clercq, De Coene, De Croo, de Donnea, De Gucht, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, Deom, De Padt, De Permentier, Detiège, Dierickx, Dieu, Di Rupo, Douifi, Ducarme, Eerdekkens, El Khadraoui, Féret, Frédéric, Galant, Giet, Goris, Henry, Hove, Janssens, Jeholet, Jiroflée, Lahaye-Battheu, Lalieux, Lambert Geert, Lambert Marie-Claire, Lano, Lansens, Lejeune, Lenssen, Libert, Maingain, Malmendier, Marghem, Marinower, Massin, Mathot, Mayeur, Monfils, Moriau, Muls, Neyts-Uyttebroeck, Payfa, Périaux, Peeters, Perpète, Picqué, Pinxten, Roppe, Saudoyer, Schalck, Smal, Storms, Swennen, Taelman, Tilmans, Tommelein, T'Sijen, Turtelboom, Van Campenhout, Van der Maele, van Gool, Van Grootenbrulle, Van Lombeek-Jacobs, Van Overtveldt, Van Weert, Vautmans, Versnick

Nee	033	Non
-----	-----	-----

Annemans, Ansoms, Bogaert, Bourgeois, Bultinck, Caslo, Claes Dirk, Colen, Creyf, De Crem, Deseyn, Devlies, D'haeseleer, Govaerts, Goyvaerts, Kelchtermans, Laeremans, Lanjri, Mortelmans, Neel, Schoofs, Tant, Van den Broeck, Van den Eynde, Van der Auwera, Vandeurzen, Van Parys, Van Rompuy, Van Steenberge, Van Themsche, Verhaegen, Verherstraeten, Vervotte

Onthoudingen	005	Abstentions
--------------	-----	-------------

Genot, Gobert, Langendries, Milquet, Wathelet

DECISIONS INTERNES

COMMISSION PARLEMENTAIRE DE
CONCERTATION

Décisions

INTERNE BESLUITEN

PARLEMENTAIRE OVERLEGCOMMISSIE

Beslissingen

Conformément à l'article 14, alinéa 1er, de la loi du 6 avril 1995 organisant la commission parlementaire de concertation prévue à l'article 82 de la Constitution et modifiant les lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, la commission parlementaire de concertation a pris la décision suivante en sa réunion du 30 juillet 2003:

En application de l'article 10, § 1, 3°, de la loi précitée, la commission a pris acte de la période pendant laquelle les délais seront suspendus, c'est-à-dire du 4 août 2003 au 10 octobre 2003 inclus.

Pour information

PROPOSITIONS

Prises en considération

1. Proposition de loi (M. Jean-Jacques Viseur) modifiant l'article 2 de la loi du 29 mars 1976 relative aux prestations familiales des travailleurs indépendants (n° 104/1).

Renvoi à la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture

2. Proposition de loi (MM. Philippe Collard et François Bellot) modifiant le Code de la nationalité belge en vue d'instaurer le principe de la double nationalité pour les ressortissants belges qui acquièrent volontairement une nationalité étrangère (n° 105/1).

Renvoi à la commission de la Justice

3. Proposition de loi (M. Raymond Langendries, Mme Joëlle Milquet et M. Jean-Jacques Viseur) modifiant la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques (n° 106/1).

Renvoi à la commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques

4. Proposition de loi (Mme Marie Nagy) modifiant les articles 3, 4 et 22 de la loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes et au commerce des munitions, en ce qui concerne l'interdiction des armes à uranium 238 appauvri (n° 107/1).

Renvoi à la commission de la Défense nationale

5. Proposition de loi (M. Philippe Monfils) modifiant la loi du 28 mars 1984 sur les brevets d'invention afin de permettre la protection juridique des inventions biotechnologiques (n° 108/1).

Overeenkomstig artikel 14, eerste lid, van de wet van 6 april 1995 houdende inrichting van de parlementaire overlegcommissie bedoeld in artikel 82 van de Grondwet en tot wijziging van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de parlementaire overlegcommissie in haar vergadering van 30 juli 2003 volgende beslissing genomen:

Met toepassing van artikel 10, § 1, 3°, van de voormelde wet, heeft de commissie nota genomen van de periode tijdens welke de termijnen geschorst zullen worden, van 4 augustus 2003 tot en met 10 oktober 2003.

Ter kennisgeving

VOORSTELLEN

Inoverwegingen

1. Wetsvoorstel (de heer Jean-Jacques Viseur) tot wijziging van artikel 2 van de wet van 29 maart 1976 betreffende de gezinsbijslag voor zelfstandigen (nr. 104/1).

Verzonden naar de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw

2. Wetsvoorstel (de heren Philippe Collard en François Bellot) tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit met het oog op de instelling van de dubbele nationaliteit voor de Belgische onderdanen die een vreemde nationaliteit aannemen (nr. 105/1).

Verzonden naar de commissie voor de Justitie

3. Wetsvoorstel (de heer Raymond Langendries, mevrouw Joëlle Milquet en de heer Jean-Jacques Viseur) tot wijziging van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven (nr. 106/1).

Verzonden naar de commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven

4. Wetsvoorstel (mevrouw Marie Nagy) tot wijziging van artikelen 3, 4 en 22 van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens en op de handel in munitie, wat het verbod betreft op wapens met verarmd uranium 238 (nr. 107/1).

Verzonden naar de commissie voor de Landsverdediging

5. Wetsvoorstel (de heer Philippe Monfils) tot wijziging van de wet van 28 maart 1984 op de uitvindingsoctrooien teneinde rechtsbescherming te verlenen aan biotechnologische uitvindingen (nr. 108/1).

Renvoi à la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture

6. Proposition de loi (Mme Zoé Genot) modifiant la loi du 19 juillet 1976 instituant un congé pour l'exercice d'un mandat politique ainsi que la loi du 20 juillet 1991 portant des dispositions sociales et diverses, en vue de favoriser l'accès au mandat parlementaire par l'élargissement du droit au congé politique, à l'interruption de carrière et aux allocations chômage (n° 109/1).

Renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique

7. Proposition de loi (Mme Magda De Meyer) modifiant la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur, en ce qui concerne les ventes au consommateur conclues en dehors de l'entreprise du vendeur (n° 123/1).

Renvoi à la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture

8. Proposition de loi (Mmes Magda De Meyer et Els Van Weert) supprimant les marchés aux bestiaux" (n° 125/1).

Renvoi à la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture

9. Proposition de loi (Mme Magda De Meyer) insérant, dans le Code judiciaire, une disposition relative au droit d'action des organisations de consommateurs (n° 124/1).

Renvoi à la commission de la Justice

10. Proposition de loi (Mme Magda De Meyer et M. Hans Bonte) octroyant le droit de représentation en justice aux syndicats de locataires" (n° 127/1).

Renvoi à la commission de la Justice

11. Proposition de loi (Mme Magda De Meyer et MM. Daan Schalck et Philippe De Coene) modifiant l'article 27.5.2 de l'arrêté royal du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière (n° 126/1).

Renvoi à la commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques

Verzonden naar de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw

6. Wetsvoorstel (mevrouw Zoé Genot) tot wijziging van de wet van 19 juli 1976 tot instelling van een verlof voor de uitoefening van een politiek mandaat en van de wet van 20 juli 1991 houdende sociale en diverse bepalingen om de toegang tot het parlementair mandaat aan te moedigen door de uitbreiding van het recht op politiek verlof en op werkloosheidssuitkeringen in geval van loopbaanonderbreking (nr. 109/1).

Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt

7. Wetsvoorstel (mevrouw Magda De Meyer) tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument, betreffende de verkopen aan de consument gesloten buiten de onderneming van de verkoper (nr. 123/1).

Verzonden naar de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw

8. Wetsvoorstel (de dames Magda De Meyer en Els Van Weert) houdende de afschaffing van veemarkten (nr. 125/1).

Verzonden naar de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw

9. Wetsvoorstel (mevrouw Magda De Meyer) tot aanvulling van het Gerechtelijk Wetboek met een bepaling inzake het vorderingsrecht van consumentenorganisaties (nr. 124/1).

Verzonden naar de commissie voor de Justitie

10. Wetsvoorstel (mevrouw Magda De Meyer en de heer Hans Bonte) waarbij aan huurdersbonden het recht van vertegenwoordiging in rechte wordt toegekend (nr. 127/1).

Verzonden naar de commissie voor de Justitie

11. Wetsvoorstel (mevrouw Magda De Meyer en de heren Daan Schalck en Philippe De Coene) tot wijziging van artikel 27.5.2 van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer (nr. 126/1).

Verzonden naar de commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven

12. Proposition de loi (Mme Magda De Meyer) modifiant la loi du 19 juillet 1991 relative aux registres de la population et aux cartes d'identité et modifiant la loi du 8 août 1983 organisant un registre national des personnes physiques (n° 130/1).

Renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique

13. Proposition de loi (Mmes Magda De Meyer, Greet van Gool, Maya Detiège, Anne-Marie Baeke et Karin Jiroflée et M. Jan Peeters) modifiant les articles 39 et 43 de la loi du 16 mars 1971 sur le travail en vue d'améliorer la protection de la maternité (n° 131/1).

Renvoi à la commission des Affaires sociales

14. Proposition de loi (Mmes Magda De Meyer, Greet van Gool, Maya Detiège, Anne-Marie Baeke et Karin Jiroflée et M. Jan Peeters) modifiant la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités en vue d'améliorer la protection de la maternité (n° 132/1).

Renvoi à la commission des Affaires sociales

15. Proposition de loi (Mmes Magda De Meyer et Greet van Gool et M. Hans Bonte) adaptant le régime du chômage pour raisons sociales ou familiales (n° 133/1).

Renvoi à la commission des Affaires sociales

16. Proposition de loi (Mmes Magda De Meyer et Greet van Gool et M. Hans Bonte) modifiant l'arrêté royal du 10 août 1998 instaurant un droit à l'interruption de carrière pour l'assistance ou l'octroi de soins à un membre du ménage ou de la famille gravement malade (n° 134/1).

Renvoi à la commission des Affaires sociales

12. Wetsvoorstel (mevrouw Magda De Meyer) houdende wijziging van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (nr. 130/1).

Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt

13. Wetsvoorstel (de dames Magda De Meyer, Greet van Gool, Maya Detiège, Anne-Marie Baeke en Karin Jiroflée en de heer Jan Peeters) houdende wijziging van de artikelen 39 en 43 van de arbeidswet van 16 maart 1971 met het oog op het verbeteren van de moederschapsbescherming (nr. 131/1).

Verzonden naar de commissie voor de Sociale Zaken

14. Wetsvoorstel (de dames Magda De Meyer, Greet van Gool, Maya Detiège, Anne-Marie Baeke en Karin Jiroflée en de heer Jan Peeters) houdende wijziging van de wetgeving betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, met het oog op het verbeteren van de moederschapsbescherming (nr. 132/1).

Verzonden naar de commissie voor de Sociale Zaken

15. Wetsvoorstel (de dames Magda De Meyer en Greet van Gool en de heer Hans Bonte) tot aanpassing van het stelsel van de werkloosheid om sociale en familiale redenen (nr. 133/1).

Verzonden naar de commissie voor de Sociale Zaken

16. Wetsvoorstel (de dames Magda De Meyer en Greet van Gool en de heer Hans Bonte) tot wijziging van het koninklijk besluit van 10 augustus 1998 betreffende het recht op loopbaanonderbreking voor bijstand of verzorging van een zwaar ziek gezins- of familielid (nr. 134/1).

Verzonden naar de commissie voor de Sociale Zaken

COMMUNICATIONS

COUR DES COMPTES

Détachements d'auditeurs

Par lettre du 28 juillet 2003, le premier président de la Cour des comptes communique les détachements d'auditeurs de la Cour des comptes dans des cabinets ministériels.

Renvoi à la commission des Finances et du Budget

MEDEDELINGEN

REKENHOF

Detacheringen van auditeurs

Bij brief van 28 juli 2003 deelt de eerste voorzitter van het Rekenhof de detacheringen van auditeurs van het Rekenhof bij ministeriële kabinetten mee.

Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting